

**T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**İMAM HATİP LİSELERİ 9. VE 10. SINIF
MÜFREDATIYLA BAĞDAŞTIRILMIŞ ARAPÇA-TÜRKÇE
GÖRSEL SÖZLÜK ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Sibel GÜNEY

Çorum 2019

**İMAM HATİP LİSELERİ 9. VE 10. SINIF MÜFREDATIYLA
BAĞDAŞTIRILMIŞ ARAPÇA-TÜRKÇE GÖRSEL SÖZLÜK
ÖRNEĞİ**

Sibel GÜNEY

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

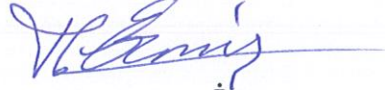
TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi İclal ARSLAN

ÇORUM-2019

KABUL VE ONAY

.....^{İmam Hatip Liseleri 9.ve 10. Sınıf matematikle}
^{başlatılmış Arapça-Türkçe Görsel Sözlük Örneği}
Sibel GÜNEY.....tarafından hazırlanan başlıklı bu
çalışma, 28/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği / oyçokluğu ile
başarılı bulunarak yüksek lisans / doktora / sanatta yeterlik tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Doç. Dr. Hamza ERMİŞ (Başkan)

İmza

Dr. Öğr. Üyesi İcral ARSLAN (Danışman)

İmza

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkerim EL-UBEYDİ

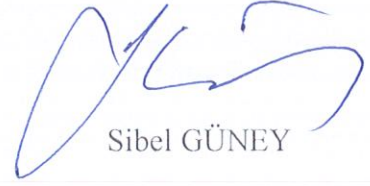
Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN 4.

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı beyan ederim. (28/06/2019)

Sibel GÜNEY

ÖZET

GÜNEY, Sibel. *İmam Hatip Liseleri 9. Ve 10. Sınıf Müfredatıyla Bağdaştırılmış Arapça-Türkçe Görsel Sözlük Örneği*, (Yüksek Lisans), Çorum, 2019.

Ülkemizdeki dil öğretiminin zorluğunu okullarda gözlemlememiz üzerine bir çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Bu tez çalışması da, öğrencilerin Arapça derslerinde kelimeleri sözlükten kolay bulup öğrenebilmeleri için hazırlanmıştır.

Tez, 2 bölümden oluşmaktadır. Tezin ana kısmını hazırlayabilmek için, daha önceden hazırlanmış sözlük çalışmalarına, yazılış sebeplerine genel hatlarıyla bakılmıştır.

Tezin 1. bölümünde “Sözlükbilim nedir”? sorusuna cevap ararken, aynı zamanda sözlükçülükten de bahsedilmiştir. Tezimiz, Arapça sözlük yazımı için hazırlanmış olduğundan Arap dünyasında yazılmış sözlüklerden bahsedilmiş, bölümleri ve dönemleri genel hatlarıyla incelenmiştir. Her sözlüğün yazılış amacının farklılıklar göstermesi ve hitab ettiği kitlenin ihtiyaçları göz önüne alındığında, sözlük çeşitlerini gözden geçirme ihtiyacı doğmaktadır ve bu sözlüklerin yazılış yöntemleri farklılıklar göstermektedir. Bu düşünceden yola çıkarak sözlük türlerine ve hazırlama yöntemlerine kısaca değinilmiştir. Tüm bu bilgiler toparlandığında tezimizin asıl amacı olan sözlük bölümünü hazırlayabilmek için bir kısım analizlere ihtiyaç duyulmuştur. İmam hatip liselerinde okuyan öğrencilerin alfabetik sözlüklerden kelime bulmakta zorlandığını ve bu yüzden kelime ezberleyemediklerini, derslere kelime öğrenerek hazır gelemediklerini düşündüğümüzden 100 kişilik bir anket çalışması yapılmıştır. Sonuç olarak müfredata göre düzenlenmiş görsel bir sözlüğe ihtiyaç duydukları gözlemlenmiştir. Bu araştırmalar ve analiz sonucunda tezimizin 2. bölümünde görsel bir sözlük hazırlanmıştır. Sözlüğün kelimeleri, ders kitabında geçen konularla bağlantılı olarak seçilmiştir. 9. ve 10. Sınıf konularında geçen bu kelimelerle bağlantılı olarak resimler çizilmiştir. Bu resimlerin çizilme amacı, görsellerle desteklenen kelimelerin daha öğretici olacağını düşünmemizdir. Tezde bu konuyu çalışmamızdaki asıl neden de budur.

Anahtar Kavramlar: Arapça sözlük, görsel sözlük, sözlükbilim

ABSTRACT

GÜNEY, Sibel. *Example of Arabic-Turkish Illustrated Dictionary Associated With 9th And 10th Class Curriculum of Imam Hatip High Schools*, (Master Thesis), Çorum, 2019.

It was decided to make a study of the difficulty of language teaching in schools in Turkey. This thesis study is designed for the students to find and learn words from dictionary easily in Arabic lessons.

The thesis consists of two chapters. In order to prepare the main part of the thesis, previously prepared dictionary studies the reasons why to write them..

In the first part of the thesis, while searching the answer to the question , “What is lexicography? ”, it has also been mentioned on lexicography Since our thesis is prepared for writing an Arabic dictionary, the dictionaries that were written in Arab world were mentioned and their sections and periods were examined in general terms.. Considering the differences between the purpose of writing each dictionary and the needs of the people it addresses to , there is a need to review the dictionary types and also the methods of writing these dictionaries differ from each other . From this point of view, ,the dictionary types and the methods of preparation are briefly mentioned. When all this information is gathered, some analysis is needed to prepare the dictionary which is the main purpose of our thesis. A 100-person questionnaire study was conducted for the students who were studying in Imam-Hatip High Schools because of having difficulty in finding words in alphabetical dictionaries and, therefore they could not memorize the words, and come to the class by learning them by heart .. As a result, it is observed that they need an illustrated dictionary that is separated into their subjects according to the curriculum As a result of these researches and analyzes, a dictionary on visual content was prepared in section 2 of the thesis.. The words of the dictionary were selected in connection with the topics that is written in the textbook.. In the 9th and 10th class subjects, pictures were drawn related to these words. The aim of these images is to think that the words supported by images will be more instructive. This is the main reason for my study in this thesis.

Keywords: Arabic dictionary, illustrated dictionary, lexicography

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmam sűresince bana vakit ayıran ve yardımcı olan Sayın Hocam ve Tez Danıőmanım Dr. Öğr. Üyesi İclal Arslan'a, tezime ilgili kaynak bulmamda yardımcı olan ve beni yönlendiren Deęerli Hocalarım Prof. Dr. Yakup Civelek ve Prof. Dr. İlyas Karslı'ya, resimleri izmemde yardımcı olan arkadaşım Dima Sawa ve öğrencim Zarife Nur Battal'a, Anket çalıőmamı sağlıklı yürűtmemde ve tezimi yapmamda yardımcı olan Merzifon Őehit Ahmet Özsoy Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi idareci, öğretmen ve öğrencilerine teőekkűrlerimi sunar, desteklerinden ve anlayıőlarından dolayı aileme de teőekkűr ederim. Tez hazırlık aőamasında 3 yaőındaki oğlum ile geçireceğim vakti tezime aktardığım için, tezimi oğlum Alp Bilge Güney'e ithaf ederim...

Sibel GÜNEY

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLOLAR DİZİNİ.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
RESİMLER DİZİNİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xiv
ÖN SÖZ.....	xv
GİRİŞ.....	1
SÖZLÜKBİLİM.....	2
SÖZLÜKÇÜLÜK.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM SÖZLÜK ÇALIŞMALARI

1.1. ARAP DÜNYASINDA SÖZLÜK ÇALIŞMALARI.....	8
1.1.1. Birinci Dönem:	13
1.1.2. İkinci Dönem:	14
1.1.3. Üçüncü Dönem:	14
1.1.4. Dördüncü Dönem:.....	14
1.2. SÖZLÜK TÜRLERİ - HAZIRLAMA YÖNTEMLERİ VE HAZIRLANIŞ AMAÇLARINA GÖRE SÖZLÜKLER.....	15
1.2.1. Hazırlanış amaçlarına göre en sık kullanılan sözlük çeşitleri.....	16
1.2.1.1. Bir ya da Birden Fazla Dilin İşlendiği Sözlükler:.....	16

1.2.1.2.	Alfabetik Sıraya Göre Hazırlanan Sözlükler:	17
1.2.1.4.	Dini Amaçlı Sözlükler:	18
1.3.	SÖZLÜK HAZIRLAMA YÖNTEMLERİ	19
1.3.1.	Modern Sözlüklerin Nitelikleri	20
1.3.2.	Modern Sözlük Yapım Ve Yöntemleri	21
1.3.2.1.	Aşama	21
1.4.	ANALİZ	22
1.4.1.	Anket	23
1.4.2.	Anket Değerlendirmesi	24
1.4.2.2.	Grafik Analizi	26
1.5.	MÜFREDAT SINIFLANDIRMASI	27
1.5.1.	9.Sınıf Müfredatında Geçen Kelimelerin Genellenmiş Konu Başlıkları	27
1.5.2.	10.Sınıf Müfredatında Geçen Kelimelerin Genellenmiş Konu Başlıkları	27
1.5.3.	Kelimelerin Konulara Göre Dağılımları	28

İKİNCİ BÖLÜM GÖRSEL SÖZLÜK ÖRNEĞİ

SONUÇ	158
KAYNAKÇA	159

TABLolar DİZİNİ

Tablo	<u>Sayfa</u>
Tablo 1.1. 9. Sınıf Arapça Müfredatı Konu Başlıkları.	27
Tablo 1.2. 10. Sınıf Arapça Müfredatı Konu Başlıkları.	27
Tablo 1.3. Kelimelerin Sayı Bakımından Konu Dağılımı.	28
Tablo 2.1. Tanışma Esnasında Kullanılacak Kelimeler.	30
Tablo 2.2. Tanışma Esnasında Kullanılacak Kelimeler.	31
Tablo 2.3. Sık Kullanılan Fiiller 1.	32
Tablo 2.4. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	33
Tablo 2.5. Sık Kullanılan Fiiller 2.	34
Tablo 2.6. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	35
Tablo 2.7. Sık Kullanılan Fiiller 3.	36
Tablo 2.8. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	37
Tablo 2.9. Sık Kullanılan Fiiller 4.	38
Tablo 2.10. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	39
Tablo 2.11. Sık Kullanılan Fiiller 5.	40
Tablo 2.12. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	41
Tablo 2.13. Sık Kullanılan Fiiller 6.	42
Tablo 2.14. Sık Kullanılan Fiillerle İlgili Cümle Yapıları.	43
Tablo 2.15. Sık Kullanılan Fiiller 7.	44
Tablo 2.16. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	45
Tablo 2.17. Sık Kullanılan Fiiller 8.	46
Tablo 2.18. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapıları.	47
Tablo 2.19. Sık Kullanılan Fiiller 9.	48
Tablo 2.20. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Cümle Yapısı.	49
Tablo 2.21. Sık Kullanılan Sıfatlar.	50
Tablo 2.22. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Cümle Yapıları.	51
Tablo 2.23. Sık Kullanılan Sıfatlar 2.	52
Tablo 2.24. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Cümle Yapıları 2.	53
Tablo 2.25. Sık Kullanılan Sıfatlar 3.	54
Tablo 2.26. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Cümle Yapıları.	55

Tablo 2.27. Sık Kullanılan Sıfatlar 4.	56
Tablo 2.28. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Cümle Yapıları.	57
Tablo 2.29. Sık Kullanılan Sıfatlar 5.	58
Tablo 2.30. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Cümle Yapıları.	59
Tablo 2.31. Ev İle İlgili Kelimeler.	61
Tablo 2.32. Ev İle İlgili Kelimeler 2.	62
Tablo 2.33. Ev İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	63
Tablo 2.34. Ev İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	64
Tablo 2.35. Ev İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	65
Tablo 2.36. Ev İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	66
Tablo 2.37. Okul İle İlgili Kelimeler.	68
Tablo 2.38. Okul İle İlgili Kelimeler 2.	69
Tablo 2.39. Okul İle İlgili Kelimeler 3.	70
Tablo 2.40. Okul İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	71
Tablo 2.41. Okul İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	72
Tablo 2.42. Şehir İle İlgili Kelimeler.	74
Tablo 2.43. Şehir İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	75
Tablo 2.44. Meslekler İle İlgili Kelimeler.	76
Tablo 2.45. Meslekler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	77
Tablo 2.46. Meslekler İle İlgili Kelimeler 2.	78
Tablo 2.47. Meslekler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	79
Tablo 2.48. Meslekler İle İlgili Kelimeler 3.	80
Tablo 2.49. Meslekler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	81
Tablo 2.50. Vücudumuz İle İlgili Kelimeler.	83
Tablo 2.51. Vücudumuz İle İlgili Kelimeler 2.	84
Tablo 2.52. Vücudumuz İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	85
Tablo 2.53. Vücudumuz İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	86
Tablo 2.54. Vücudumuz İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	87
Tablo 2.55. Hastalıklar İle İlgili Kelimeler.	88
Tablo 2.56. Hastalıklar İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	88
Tablo 2.57. Hastalıklar İle İlgili Kelimeler 2.	89
Tablo 2.58. Hastalıklar İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	89
Tablo 2.59. Duygular İle İlgili Kelimeler.	90

Tablo 2.60. Duygular İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	91
Tablo 2.61. Taşıtlar İle İlgili Kelimeler.	92
Tablo 2.62. Taşıtlar İle İlgili Kelimeler 2.	93
Tablo 2.63. Taşıtlar İle İlgili Kelimeler 3.	94
Tablo 2.64. Taşıtlar İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	95
Tablo 2.65. Saatler İle İlgili Kelimeler Ve Cümle Yapıları.....	96
Tablo 2.66. Renkler İle İlgili Kelimeler.	97
Tablo 2.67. Tatil İle İlgili Kelimeler.....	98
Tablo 2.68. Meyveler İle İlgili Kelimeler.....	100
Tablo 2.69. Meyveler İle İlgili Kelimeler 2.....	101
Tablo 2.70. Meyveler İle İlgili Kelimeler 3.....	102
Tablo 2.71. Sebzeler İle İlgili Kelimeler	103
Tablo 2.72. Sebzeler İle İlgili Kelimeler 2.	104
Tablo 2.73. Meyveler Ve Sebzeler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	105
Tablo 2.74. Meyveler Ve Sebzeler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	106
Tablo 2.75. Meyveler Ve Sebzeler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	107
Tablo 2.76. Meyveler Ve Sebzeler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	108
Tablo 2.77. Süt Ürünleri İle İlgili Kelimeler.	109
Tablo 2.78. Süt Ürünleri İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.	110
Tablo 2.79. Konserve Ürünler İle İlgili Kelimeler.	111
Tablo 2.80. Konserve Ürünler İle İlgili Kelimeler.	112
Tablo 2.81. Ağaçlar İle İlgili Resimler.	113
Tablo 2.82. Çiçekler İle İlgili Kelimeler.....	114
Tablo 2.83. Ağaçlar İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.....	115
Tablo 2.84. Çiçekler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.....	115
Tablo 2.85. Hava Durumu İle İlgili Kelimeler.	116
Tablo 2.86. Hava Durumu İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapısı.	117
Tablo 2.87. Afetler İle İlgili Kelimeler.....	118
Tablo 2.88. Afetler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapısı.....	119
Tablo 2.89. Mevsimler İle İlgili Kelimeler.....	120
Tablo 2.90. Mevsimler İle İlgili Kelimelerin Cümle Yapıları.....	120
Tablo 2.91. Miladi Ve Hicri Ayların Kelimeleri	122
Tablo 2.92. Hicri Ve Miladi Ayların Cümle İçerinde Kullanılmış Yapıları.....	123

Tablo 2.93. Günlerin Kelime Karşılıkları.	124
Tablo 2.94. Günler İle İlgili Cümle Yapıları.	125
Tablo 2.95. 1 İle 10 Arası Sayıların Cümle İçinde Kullanımı.	126
Tablo 2.96. 20 İle 90 Arası Sayıların Kelime Karşılıkları.	127
Tablo 2.97. 100 İle 1000 Arası Sayıların Kelime Karşılıkları.	128
Tablo 2.98. Sayıların Cümle İçinde Kullanımı.	129
Tablo 2.99. Aile Bireyleri İle İlgili Kelimeler.	132
Tablo 2.100. Aile Bireyelerine Ait Kelimelerin Cümle İçinde Kullanılışı.	133
Tablo 2.101. Yer Zarfları Ve Yer Zarfların Cümle İçinde Kullanımı.	135
Tablo 2.102. Trafik İşaretlerinin Kelime Karşılıkları.	136
Tablo 2.103. Trafik İşaretlerinin Cümle İçinde Kullanımı.	137
Tablo 2.104. İletişim İle İlgili Kelimeler.	138
Tablo 2.105. İletişim İle İlgili Kelimelerin Cümle İçinde Kullanımı.	139
Tablo 2.106. Giysiler Ve Aksesuarların Kelime Karşılıkları.	140
Tablo 2.107. Giysiler Ve Aksesuarların Kelime İçinde Kullanımı.	141
Tablo 2.108. Hayvanlar İle İlgili Kelimeleri.	142
Tablo 2.109. Hayvanlar İle İlgili Kelimeler 2.	143
Tablo 2.110. Hayvanlar İle İlgili Kelimeleri 3.	144
Tablo 2.111. Hayvanlar İle İlgili Kelimeler 4.	145
Tablo 2.112. Hayvanlar İle İlgili Kelimeler 5.	146
Tablo 2.113. Hayvanlar İle İlgili Cümleler.	147
Tablo 2.114. Müzik Aletlerinin Kelime Karşılığı.	148
Tablo 2.115. Müzik Aletlerinin Kelime Karşılıkları.	149
Tablo 2.116. Müzik Aletleri İle İlgili Kelimelerin Cümle İçinde Kullanımı.	150
Tablo 2.117. Müzik Aletleri İle İlgili Kelimelerin Cümle İçinde Kullanımı.	151
Tablo 2.118. Ülkeler/ Devletler İle İlgili Kelimeler.	152
Tablo 2.119. Ülkeler/Devletler İle İlgili Kelimeler.	153
Tablo 2.120. Ülkeler / Devletler İle İlgili Kelimeler.	154
Tablo 2.121. Ülke İsimlerinin Cümle İçerisinde Kullanılışı.	155
Tablo 2.122. Yönler İle İlgili Kelime Ve Cümleler.	156
Tablo 2.123. Kişi Zamirleri Ve Cümle İçinde Kullanımı.	157

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1. Lise 9. Ve 10. Sınıf Öğrencilerine Yapılmış Anket Örneği.	23
Şekil 1.2. Öğrencilere Yapılmış Anket Değerlendirmesi.	24
Şekil 1.3. Anket Sonuç Değerlendirmesi.	25

RESİMLER DİZİNİ

Resim	<u>Sayfa</u>
Resim 2.1. Tanışma Esnasında Kullanılacak Kelimelerin Resimleri.	30
Resim 2.2. Tanışma Esnasında Kullanılacak Kelimelerin Resimleri 2.	31
Resim 2.3. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 1.	32
Resim 2.4. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 2.	34
Resim 2.5. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 3.	36
Resim 2.6. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 4.	38
Resim 2.7. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 5.	40
Resim 2.8. Sık Kullanılan Fiillerle İlgili Resimler 6.	42
Resim 2.9. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 7.	44
Resim 2.10. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 8.	46
Resim 2.11. Sık Kullanılan Fiiller İle İlgili Resimler 9.	48
Resim 2.12. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Resimler.	50
Resim 2.13. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Resimler 2.	52
Resim 2.14. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Resimler 3.	54
Resim 2.15. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Resimler 4.	56
Resim 2.16. Sık Kullanılan Sıfatlar İle İlgili Resimler 5.	58
Resim 2.17. Ev İle İlgili Resimler.	60
Resim 2.18. Okul İle İlgili Resimler.	67
Resim 2.19. Şehir İle İlgili Resimler.	73
Resim 2.20. Meslekler İle İlgili Resimler.	76
Resim 2.21. Meslekler İle İlgili Resimler 2.	78
Resim 2.22. Meslekler İle İlgili Resimler 3.	80
Resim 2.23. Vücudumuz İle İlgili Resimler.	82
Resim 2.24. Hastalıklar İle İlgili Resimler.	88
Resim 2.25. Hastalıklar İle İlgili Resimler 2.	89
Resim 2.26. Duygular İle İlgili Resimler.	90
Resim 2.27. Taşıtlar İle İlgili Resimler.	92
Resim 2.28. Taşıtlar İle İlgili Resimler 2.	93
Resim 2.29. Taşıtlar İle İlgili Resimler 3.	94

Resim 2.30. Saatler İle İlgili Resimler.....	96
Resim 2.31. Renkler İle İlgili Resimler.....	97
Resim 2.32. Tatil İle İlgili Resimler.....	98
Resim 2.33. Meyveler İle İlgili Resimler.....	100
Resim 2.34. Meyveler İle İlgili Resimler 2.....	101
Resim 2.35. Meyveler İle İlgili Resimler 3.....	102
Resim 2.36. Sebzeler İle İlgili Resimler.....	103
Resim 2.37. Sebzeler İle İlgili Resimler 2.....	104
Resim 2.38. Süt Ürünleri İle İlgili Resimler.....	109
Resim 2.39. Konserve Ürünler İle İlgili Resimler.....	111
Resim 2.40. Ağaçlar İle İlgili Resimler.....	113
Resim 2.41. Çiçekler İle İlgili Resimler.....	114
Resim 2.42. Hava Durumu İle İlgili Resimleri.....	116
Resim 2.43. Afetler İle İlgili Resimler.....	118
Resim 2.44. Mevsimler İle İlgili Resimler.....	120
Resim 2.45. Aylar İle İlgili Resimler.....	121
Resim 2.46. Günleri Gösteren Resim.....	124
Resim 2.47. 1 İle 10 Arası Sayıların Resimleri.....	126
Resim 2.48. 20 İle 90 Arası Sayıların Resimleri.....	127
Resim 2.49. 100 İle 1000 Arası Sayıların Resimleri.....	128
Resim 2.50. Aile Bireylerinin Resimleri.....	131
Resim 2.51. Yer Zarflarının Resim İçinde Gösterilişi.....	135
Resim 2.52. Trafik İşaretleri Resimleri.....	136
Resim 2.53. İletişim İle İlgili İşaretlerin Resimleri.....	138
Resim 2.54. Giysiler Ve Aksesuarlar İle İlgili Resimler.....	140
Resim 2.55. Hayvanlar İle İlgili Resimler.....	142
Resim 2.56. Hayvanlar İle İlgili Kelimeler 2.....	143
Resim 2.57. Hayvanlar İle İlgili Resimler 3.....	144
Resim 2.58. Hayvanlar İle İlgili Resimler 4.....	145
Resim 2.59. Hayvanlar İle İlgili Resimler 5.....	146
Resim 2.60. Müzik Aletleri Resimleri.....	148
Resim 2.61. Müzik Aletleri Resimleri 2.....	149
Resim 2.62. Ülkelere Ait Bayrak Resimleri.....	152

Resim 2.63. Ülkelere Ait Bayrak Resimleri.	153
Resim 2.64. Ülkelere Ait Bayrak Resimleri.	154
Resim 2.65. Yönler İle İlgili Resim.	156

KISALTMALAR

Bk.	:Bakınız
C.	:Cilt
Ö.	:Ölüm tarihi
H.	:Hicri
y.y	:Yüzyıl
(ç)	:Çoğul (Arapça)
M.Ö	:Milattan önce
Sy.	:Sayı
Y.e.y	:Yayın evi yok

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmasında, Sözlükbilim, sözlük yapımcılığı ve sözlük hazırlama yöntemlerini kısaca gözden geçirerek, yapılan çalışmaların yöntem ve kullanılışlılığına bakarak, günümüz şartlarına uygun yeni bir sözlük hazırlığına ve görsel konulu bir sözlük örneğinin nasıl yapıldığına dikkat çekilmektedir.

Tezin giriş bölümünde “Sözlükbilim nedir”? sorusuna cevap aranırken aynı zamanda sözlükçülük ve sözlük yapımcılığından da bahsedilmiştir.

Tezin içeriğinin bir bölümünü, geçmişte toplumların ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanmış sözlük çalışmaları oluşturmaktadır. Tezimizin asıl konusu olan Arapça sözlük yazımını da görebilmek açısından Arap dünyasındaki sözlük çalışmaları ve dönemlerinden genel bilgiler verilmektedir. Aynı zamanda sözlük türleri ve hazırlanış amaçlarına göre sözlüklerden yöntem ve içerik bakımından genel hatlarıyla bahsedilmektedir.

En son aşamada sözlük hazırlama yöntemleri ve aşamalarından bahsedilirken yapılan ayrıntılı analiz çalışması sonucunda, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu, öğrenci-müfredat ve eğitim üçgeninde görsel konulu sözlük hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Ülkemizde dil öğretiminin zor olduğu ve okullarda yıllarca ders görülmesine rağmen bireylerin dil öğrenmekte zorlandığı bilinmektedir. Bunun sebeplerine bakacak olursak, dil öğretiminin gramerden öteye geçememesi ve insanların kelime bilmemeleri olabilir. Bu aşamada kelime öğretimi sırasında aksaklıklar yaşanmaktadır. Bu aksaklıkların, öğrencilerin yabancı dilden korkmalarından ve dil öğretimi konusunda direnmelerinden kaynaklandığını düşünmekteyiz.

Dil öğretiminde kelime ezberinin önemi yadsınamaz. Çünkü kelime dilin yapı taşıdır. Kelime ezberi olmadığında, dil öğretiminin zorlaşacağını bilmekteyiz. Biz de Arapça öğretirken, öğrencilerin sözlükte kelime bulma konusunda zorlandıklarını gözlemledik. Bilindiği gibi görsel, işitsel, kinestetik öğrenme çeşitleri öğrenciler arasında farklılıklar göstermektedir. İşitsel öğrenciler duyduklarını hemen öğrenebilirken, görsel öğrenciler için bu durum zorlaşmaktadır. Bütün öğrenme şekillerini göz önüne alarak öğretilen bir dil ile başarı yüzdesi biraz daha yukarıya taşınabilir.

Arapça derslerinde, öğrencilerin, alfabetik sözlük kullanımında ne kadar zorlandığı bilindiğinden en uygun öğretim ve sözlük kullanma yöntemleri araştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda müfredata uygun, görsel konulu bir sözlüğe ihtiyaç duyulduğu saptanmıştır.

Görsel konulu bir sözlük yapımına geçmeden önce sözlükbilim ve sözlük yapımcılığına, aşamalarına, geçmişten günümüze kadar ihtiyaçları gidermek için hazırlanan sözlüklere bakmanın faydalı olacağını düşünmekteyiz. Bu aşamada ilk önce genelden özele doğru gitmek açısından sözlükbilim ve sözlüğün tanımına değinilmesi gerekmektedir.

SÖZLÜKBİLİM

Sözlükbilim kelimelerin derinliklerine inerek her dilde farklı olan anlamlarını bize sunan, dilleri ve kültürlerini daha iyi anlamamızı sağlayan, sözlüklerin ortaya çıkışını, sözlük yapımcılığını ve aşamalarını bizlere gösteren bir bilimdir.

Sözlükbilim, bir dilin ya da karşılaştırmalı olarak çeşitli dillerin söz varlığını, sözlük biçiminde ortaya koymaya yönelik, bu amaçla yöntemler geliştirerek uygulama yollarını gösteren bir dilbilim alanıdır. Bir başka deyişle sözlük yapımının kurumsal sorunlarını ele alan bilimdir.¹

Sözlük yapımcılığı veya diğer adıyla sözlükbilim çalışmalarının temel amacı sözlük yapımında kullanılacak yöntemleri, uyulması gereken kuralları aşamalandırıp, sözlükteki maddelerin bir araya getirilmesi, kelimelerin hangi sıraya göre tasnif edileceğini ve sözcüklerin hangi yönlerinin açıklanması gerektiğini hedefler.²

Bob Stevensen ise sözlükbilimini şöyle açıklıyor: Bir veya birden fazla dilin kelimelerini ayırma, düzenleme, tanımlama, bir bölümde toplama, anlamlarını açıklamada kullanılan bilimin bir dalıdır. Bu yapılan işlemlerin ana temasını oluşturan, yöntemlerin geliştirilmesi ve tanımlanması ile de uğraşan bilim dalıdır. Sözlükbilimi ve leksikoloji, dilbilimin, dildeki sözlüklerin nerelerde kullanıldığını diğer diller ile arasındaki bağlantıyı inceleyen bilim dalıdır.³

¹ Galip Yavuz, “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım” Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002) , 113.

² Bu konuda bk., Yakup Civelek, *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*, (Çorum: Üniversite yayınları, 2011), 18.

³ Bu konuda bk., Hürrem Fila, “Sözlükbilimi” Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi,(İmpress Basın ve Yayıncılık-1986) . Zekeriya Bingöl, “Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma”, Akademik Bakış Dergisi, sy.9 (2006): 198.

SÖZLÜKÇÜLÜK

Sözlükçülük, dilin söz varlığını tanımlamaya çalışan leksiyolojinin bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Ancak sözlüklerin işlevi göz önüne alındığında, dille toplum arasındaki bağlantıyı kuran, iletişimi kolaylaştıran ve kelimelerin karşıladığı durumu anlamayı sağlayan bir bilim dalıdır.⁴ Sözlükçülük terimini ise Türk dil kurumuna ait Güncel Türkçe sözlük şöyle tanımlıyor “araştırma, sözlük hazırlama, yazma ilkelerini, kurallarını geliştirme ve uygulama alanına çıkarma işi, sözlük bilgisi, lügatçilik, leksikografi.”, Sözlükbilimi de benzer bir şekilde “ Sözlük yazma ve hazırlama işi, leksikografi” olarak tanımlamaktadır.

Bir terim karmaşasına yol açmamak, kavramların doğru algılanması ve anlaşılmasını sağlamak için leksikografi karşılığında sözlükçülük teriminin kullanılmasının daha uygun olacağına inanıyoruz. Sözcük anlamının “sözlük yazma” olduğu, bu işi yapan kişi için ‘Leksikolog’ karşılığında Türkçede yaygın olarak ‘Sözlükçü’ teriminin kullanıldığı da göz önüne alındığında kişisel olarak sözlükçülük terimini benimsemekteyiz.⁵

Leksikografi Eski Yunanca kökenli *lexikographas* sözüne dayanmaktadır. ‘Sözlük’ anlamındaki *lexikon* ile ‘yazmak’ anlamındaki *graphien* kelimelerinin birleşmesinden oluşan bu sözcük Fransızcaya *lexicographie* biçiminde geçmiştir. Türkçedeki leksikografi de Fransızcadan gelmektedir.⁶

Sözlükçülük yani sözlük yazmanın günümüzde çok yaygın olduğunu görmekteyiz. İçinde bulunduğumuz toplum sürekli gelişmektedir. İnsanların, dil ve kültürler arasındaki etkileşimlerinde farklı türlerde ve dillerde yazılmış sözlüklere ihtiyaç duyduğunu gözlemlemekteyiz. Bulduğumuz çağda insanlar kelimelerin anlamlarına bakmak için internet ve teknolojik birçok materyal kullanabilmektedir. Fakat internet ortamında bilgi kirliliği fazlaca bulunmaktadır. Teknolojik çeviri aletleri ise aradığımız kelimelerin eş, çoğul, tekil anlam gibi gerekli bölümlerini bize sunmamaktadır. Bu yüzden ki okullarda eğitim verirken bir kelimenin eş anlamlısı, zıt anlamlısı, çoğulu ve türevleri için hâlen basılmış sözlükleri daha faydalı bulmaktayız. Tek bir ortamda, tüm kelimelerin ihtiyaç duyulabilecek bütün şekillerini sözlüklerde bulabilmekteyiz. Bu durum da sözlüklerin ne kadar kullanışlı olduğunu bize göstermektedir.

Her dilde ve her alanda yazılmış farklı farklı sözlükler bulunduğundan, insanlar kendi ihtiyacına göre yazılmış sözlüklerden kolaylıkla faydalanabilmektedir.

⁴Bu konuda bk., Halil İbrahim Usta, “Sözlükçülük ve Sözlük Araştırmacılığı”, Modern Türklük Araştırmaları Dergisi”, sy.7 : 2 (Haziran 2010): 94.

⁵ Şükrü Haluk Akalın, “Sözcük bilimi ve Sözlükçülük”, Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi, Ankara Türk Dil Kurumu Yayınları, (2009) :164-165.

⁶ Akalın, “Sözcük bilimi ve Sözlükçülük”, 168.

BİRİNCİ BÖLÜM

SÖZLÜK ÇALIŞMALARI

Sözlük çalışmaları konusuna ayrıntılı bakmadan önce, sözlük ne demektir? Ne işe yarar? Bu konulara bakmakta fayda görüyoruz. Sözlüklere, kelimelerin bilmediğimiz anlamlarına bakarken sıkça ihtiyaç duyuyoruz. Bize göre yeni bir dili öğrenirken, sözlükler, okullardaki dil derslerinde öğrencilerin en büyük yardımcısıdır ve dil eğitiminin olmazsa olmazıdır.

Sözlükler, toplumların kültürlerini birbirlerine aktaran köprülerdir.

Tarihte, her milletin bir dili, o dilinde mutlaka bir sözlüğü olmuştur. Sözlükler, yazıldıkları dönemlerde, toplumların neleri bildiklerini, ilim, sanat ve teknikte hangi seviyeye ulaştıklarını, nelerle uğraştıklarını, kimlerle ve hangi milletlerle ilgi kurduklarını gösterir.⁷

Sözlük: Bir dilin ya da birden çok sözcüğün söyleyiş biçimlerini, yazımlarını veren, bu sözcüklerin başka sözcüklerle kurdukları bağlarını, anlamlarını, değişik kullanımlarını gösteren bir materyaldir.⁸

Sözlük kelime olarak Arapça ‘*mu’cem*’, ‘*kâmus*’ veya ‘*Lügat*’ kelimeleri ile adlandırılan; bir dilde bulunan kelimenin öncelikle temel anlamlarını daha sonra da eş anlam, zıt anlam, çoğul, tekil gibi gelebilecek diğer anlamlarını, farklı yerlerde kullanım amaçlarına göre deyim veya cümle içinde söyleyiş ve yazılış şekillerini, kelimenin türetilmiş halini, kökünü, bunların nasıl telaffuz edildiğini ve bazı durumlarda hangi anlamları kazandığını örnekleriyle bize sunan materyallerdir.⁹

İnsanlar yaşadıkları her dönemde soyut ve somut tüm varlıkları isimlendirmiş, öğrenmiş ve diğer toplumlara aktarmaya çalışmışlardır. Bu aktarım kültürler arası etkileşimle gerçekleşmiştir. Bu etkileşimler ve öğretiler sonucu, geçmişten günümüze kadar her toplumda insanlar kendi dillerinde bulunan kelimeleri toplamaya ihtiyaç duymuş ve sözlük çalışması yapmışlardır. Yaşamış her toplumun ihtiyaçları

⁷ Tacettin Uzun, “Arapça-Türkçe sözlüklerin öncüsü sayılan ‘*Subha-i Sibyan*’”, Nüsha Dergisi, sy. 2: 6 (2002) : 96.

⁸ Bu konuda bk., Doğan Aksan, Her Yönüyle dil, (Ankara: Türk Dil Kurumu, 1990), Galip Yavuz “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel bir Yaklaşım” Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002) :115.

⁹ Bu konuda bk., Ali Cüneyt Eren “Arapça Alfabetik Sözlüklerin Tanıtımı”, Dil bilimleri Akademik Araştırma dergisi”, sy 9:1,(2009) :129-130.

doğrultusunda yazdıkları sözlük çalışmalarının bu çerçevede şekillenmiş olduğunu görmekteyiz. Bundan dolayı sözlüklerin, sadece günümüzde ihtiyacımız olan materyaller olarak değil; İnsanlığın yaratılışından bu güne iletişim ihtiyaçlarını gidermek için kullandıkları gerekli materyaller olduğunu söyleyebiliriz. Tezimizin bu bölümünde bu tür çalışmalardan kısaca bahsedeceğiz.

Her milletin kendi ana dili üzerinde yapılan leksikografik çalışmaları olduğu gibi, komşu buldukları veya aynı medeniyet camiasına girdikleri milletlerin dilleriyle ilgili leksikografik çalışmaları olması da tabidir. Arapça da din lisanı olması hasebiyle, İslam medeniyetine bağlı milletlerin müşterek kültür dili olarak devam edegelmiştir.¹⁰

Dünyada ilk lügat çalışmasının ne zaman kim tarafından yapıldığı, bu çalışmaya ne ad verildiği ve bu lügatin hangi dili esas olarak yazıldığı hakkında kesin bilgiye sahip değiliz ancak, tarihte ilk sözlüğün ya da sözlük türü bir çalışmanın Asurlular tarafından yapıldığı söylenmektedir.¹¹

Asurlular, M.Ö. 622-628 yıllarında çivi yazısını bırakıp yerine alfabetik yazıyı alınca, almış buldukları bu yeni yazı sistemini çözmede güçlüklerle karşılaşmışlardır. Bu güçlüğü izole için, din adamları tarafından dini törenlerde kullanılması hasebiyle henüz kaybolup ortadan kalkmayan eski yazıların sembolik kelimelerini toplayıp Ninova'daki "Asur Banipal" büyük kütüphanesinde muhafaza etmişlerdi. Yapılan arkeolojik araştırmalar bunların varlığını ortaya koymaktadır.¹²

Dünyada, ana dillerinin ilk sözlüğünü düzenleyenlerin Çinliler olduğu düşünülmektedir. M.Ö 11.yüzyılda Ba-vet-çi adında bir Çinli, 40.000 kelimelik Çince bir sözlük meydana getirmiştir.¹³ Bavetçi'nin hazırlamış olduğu bu sözlüğün ilk yazılı leksikografik sözlük olduğu söylenmektedir.¹⁴ Çinlilerin sözlükbilimde çok fazla çalışmaları bulunmaktadır, Hu-Shin'in M.Ö 150 yıllarında çıkardığı 'Shwo-Van' isimli sözlüğü ile Ku-eWang'ın M.Ö.530'da hazırladığı Çin ve Japon lexicografilerini temel alan 'Yu-Pien' adındaki sözlüğü bu çalışmalara örnektir. Daha sonra Çin'de 'Erhya' adında bir sözlük yazılmış olduğu ve bu sözlüğün, kelimeleri konularına göre on üç bölüm altında resimlendirdiği söylenmektedir. İlk konulu ve resimli sözlük olduğunu düşünmekteyiz. Çinliler tarafından yazılan bu sözlükler, bilinen Çin yazısıyla kaleme

¹⁰ Hulusi Kılıç, "Türkçede Arap Lexicographie'si Çalışmaları"(Öğretim Üyeliği Tezi, Konya Yüksek İslam Enstitüsü, 1972), 2.

¹¹ İlyas Karlı " Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri "(Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 8.

¹² Abdulfatur Attar, Mukaddimetu's- Sihah,(Kahire, y.e.y, 1956), 40-41; Kılıç, "Türkçede Arap Lexicographie'si Çalışmaları", 5.

¹³Bu konuda bk., Abdulfatur Attar, Mukaddimetu's- Sihah,(Kahire, y.e.y, 1956), 40-41; Kılıç, "Türkçede Arap Lexicographie'si Çalışmaları", 5.

¹⁴ Bu konuda bk., Kılıç, "Türkçede Arap Lexicographie'si Çalışmaları", 5.

alınmıştır. Daha sonra 581-601 yılları arasında Çinliler tarafından yazılan ve konuşma sırasına göre düzenlenen ‘*Hufayen Lügati*’ yazılmıştır.¹⁵

Eski Sümer kalıntılarında çivi yazısıyla yazılmış Sümerce, Akatca dillerinde, sözlüğe benzeyen yazıtlara rastlanmıştır. Diğer yandan Hz. İsa’nın doğumuna rastlayan dönemlere ait olduğu sanılan Yunanca ve Roma dilleriyle yazılmış ‘*Falyarus Falakus*’ adlı, içinde birtakım sözcüklerin anlamlarını açıklayan küçük sözlüklerin varlığından da söz edilmektedir.¹⁶

“Süryanilerde ise Araplarla kaynaşmaları ve Arap Dili ve Edebiyatının hakimiyet kazanması sıralarında Süryaniler de dillerini izmihlalden korumak için birtakım sözlükler hazırlamışlardır.”¹⁷

Aynı zamanda İskenderiye Dil Okulu’nun kurucularından olan Yunanlılar da sözlük konusunda Çinliler kadar ilerlemişlerdi. “Bugünkü Batı lügatçiliğinin babası olarak Yunanlıları görmek mümkündür.”¹⁸. Bugün mevcut lügatlere benzer bir tarzda kaleme alınan ilk lügat olduğu düşünülen sözlük, İskenderiye Kilisesi Kütüphanecisi Bizanslı Aristophenes’e aittir. Aristophenes’in hazırlamış olduğu bu sözlük Yunancada bulunan garip ve anlaşılması zor kelimelerin listesini çıkararak anlamlarını vermiştir. Bu sözlükte aynı zamanda tanımlara da yer verilmiştir.¹⁹ “Yine bir İskenderiyeli olan Pamphilus’un M.Ö 1.y.y’da daha evvelki çalışmalara isnat ederek hazırladığı 95 kitaptan oluşan Yunanca sözlüğü”²⁰, İskenderiyeli Apollanus’un, Homeros’un İlyada ve Odessia’sında geçen kelimeleri ihtiva eden sözlüğü, Valerius Harpocraton’u, Julius Pollux’un konularına göre tertiplelediği 10 ciltlik Onomasticon’u, Hesychinus, İskenderiyeli Holladis, Ammonius ve Tibeli Orion’un sözlükleri Yunanlıların bu sahada ne derece iddialı olduklarının örnekleridir.²¹

¹⁵ Bu konuda bk., Attar, *Mukaddimetu’s- Sihah*, 41; İlyas Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*” (Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 8.

¹⁶ Galip Yavuz, “*Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım*” Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002), 114.

¹⁷ Hulusi Kılıç, “*Türkçede Arap Lexicographie’si Çalışmaları*” (Öğretim Üyeliği Tezi, Konya Yüksek İslam Enstitüsü, 1972), 5.

¹⁸ İlyas Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*” (Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 8.

¹⁹ Bu konuda bk., Zekeriya Bingöl, “*Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma*”, *Akademik Bakış Dergisi*, 2006: 9, syf 201; Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*”, 8.

²⁰ Bingöl, “*Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma*”, sy.9, 201.

²¹ Bu konuda bk., Yavuz, “*Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım*” sy. VI:1, 114.

M.Ö.11.yy da Bawetshi'nin hazırlamış olduğu söylenen Çince sözlüğü de ilk yazılı lexicography örneği olarak zikredilmektedir. Terim olarak ilk kez 'Lat. Dictionarium' şeklinde 1225'te John Garland tarafından kullanıldığı söylenir.²²

Fransız dilbilimcisi, filozof ve fizikçisi olan Emile Littre'nin "*Dictionnaire De La Langue Francaise*" adındaki sözlüğü otuz yıllık bir çalışma ile ortaya çıkmış, içeriği geniş kapsamlı olan geçmişe yönelik kelimeler hakkında derin araştırmalarla hazırlanmış bir inceleme ürünüdür. Bugün de herkesin yararlandığı bu eser 1873'te Paris'te basılmıştır. Bu sözlüğün 1989 baskısı küçük puntolarla yazılmış dört ciltten oluşmakta ve kelimelerin farklı anlamları hakkında geniş bilgi vermekle birlikte, ayrı paragraf halinde sözcüğün tarihi açıklanmaktadır.²³ 'Grimm ve Littre' sözlüklerinin türünde hazırlanmış olan İngilizlerin '*The Oxford English Dictionary*' adlı ünlü sözlüğü de böylece yazılmış olup 1933'de 13 cilt halinde '*The Philological Society*' tarafından bastırılmıştır.²⁴

Türk dünyasında ise sözlükçülük oldukça eskidir. ilk Türk sözlüğü Kaşgarlı Mahmud'un hazırladığı '*Divan-ü Lugati-t Türk*' tür.

11.yy'da Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı bu sözlük Ebul Kasım Abdullah'a sunulmuş olup 'Türk Dilinin Toplu Sözlüğü' anlamına gelmektedir. Aslına bakılırsa Türk dilinin ilk sözlüğü ve dilbilgisi kitabıdır. İçeriğinde 7500 Türkçe kelimenin Arapça karşılığı verilmiştir. Verilen Türkçe kelimelerin halk dilinde derlediği örneklerle açıklamasını yapmıştır. Eserin asıl önemli unsuru ise metinlerden meydana gelmesidir. Eser, Türk boyları, coğrafyası Türklerin örf ve gelenekleri ile ilgili önemli bilgiler vermektedir. Yaşadığı devrin Türk dünyasını gösteren bir haritada esere eklenmiştir. Divan-ı Lügatit Türkün Karahanlı döneminde yazılmış Kutadgu Bilig'ten sonra Türklere kalan 2. önemli eser olduğu düşünülmektedir. Kaynaklara göre Kaşgarlı Mahmut Türkçeyi, lehçelerini ve Arapçayı iyi bilmektedir.²⁵

Bu sözlüğün yazılmasının asıl amacı Araplara Türkçeyi öğretmektir.²⁶

Latince'de '*sözlük*' anlamına gelen '*dictionnorum*' sözcüğü Kostanz piskoposu Salomon tarafından 9. Yüzyılda ansiklopedi anlamında kullanılmıştır. Bu tarihten sonra gerek Batı, gerekse Doğu dünyasında birçok önemli sözlük ya da ansiklopedik sözlük

²²Bu konuda bk., Doğan Aksan, Her Yönüyle dil, (Ankara: Türk Dil Kurumu, 1990), 394; Ali Cüneyt Eren "*Arapça Alfabetik Sözlüklerin Tanıtımı*", Dil bilimleri Akademik Araştırma dergisi", sy 9:1,(2009) : 130.

²³ Zekeriya Bingöl, "*Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma*", Akademik Bakış Dergisi, sy.9 (2006): 202.

²⁴ Selahattin Beyazıt,"*Sözlükçülük*" Ana Biritannica Ansiklopedisi,(Ana yayıncılık-1987), 587; Doğan Aksan, *Her Yönüyle dil*, (Ankara: Türk Dil Kurumu, 1990), 72.

²⁵ Zühal Ölmez, "*VIII-XIII. Yüzyıllar Türk Edebiyatı*" (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2011), 70.

²⁶ Bu konuda bk., Bingöl, "*Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma*", sy.9, 202.

hazırlanmıştır.²⁷ Dünyada ‘sözlük’ terimini ilk defa 1225 yılında John Garland kullanmıştır.²⁸

Görüldüğü üzere çok eski zamanlardan beri insanların, fitratı gereği sözlüklere ihtiyaç duyulmuş ve her toplum kendi dillerinde ve amaçları doğrultusunda sözlükler hazırlamışlardır. Tezimizin bu bölümünde de farklı toplulukların hazırladığı bu sözlüklere kısaca değinmiş bulunduk. İnsanların birbirleri ile olan iletişimleri ve kültürleri arasında bulunan etkileşimleri devam ettikçe, bulunduğumuz çağın gerekleri ve insanların ihtiyaçları göz önüne alınarak sözlüklerin hazırlanacağı ve hazırlanmış sözlüklerden yararlanılacağını düşünmekteyiz.

1.1. ARAP DÜNYASINDA SÖZLÜK ÇALIŞMALARI

Tarihte halen kullanılan kendi alanlarına ayrılmış bilimsel bölümleri ve her defasında yeni yöntemler kullanılarak hazırlanan çalışmaları ilk kez Arapların yaptığı söylenmektedir. Bu çalışmaların öncelikli olarak Kur’an ve hadis içerisindeki garip kelimeleri anlamaya yönelik *Garibü’l Kur’an* ve *Garibü’l Hadis* adlarıyla yazılmış ‘konulu sözlük’ de denilebilecek sözlükler olduğu görülmektedir. Aynı şekilde birçok alanda konularına göre ayrılmış olarak yazılmış farklı sözlükler bulunmaktadır.²⁹

Sözlük çalışmalarının yapılması çok çeşitli sebeplere dayanır. Her toplumda ihtiyaçlar söz konusu olduğu gibi sözlük çalışmaları da bazı ihtiyaçlar doğrultusunda gelişmiştir. Savaşlarda Kur’an-ı Kerimi ezbere bilen bir çok hafızın şehit olması, siyasi çatışmaların ve mezhep ayrılıklarının ortaya çıkması ve her birinin Kur’an-ı Kerimden kendi hareketlerine dayanak aramaları bunların bazılarına örnektir. Ayrıca İslam dininin Arap yarımadasında yayılması ve her kabilenin Arapça lehçesinin farklı olması sebebiyle halk arasında ‘lahn’ yani hataların ortaya çıkmaya başladığı gözlemlenmiştir. Çünkü Kur’an-ı Kerim’in dili fasihtir. Halk kendi lehçesini kullandığından, fasih dili kullanmaya çalışırken yanlışlar yapmaktaydı. Aynı şekilde İslamiyet’in yayılmasıyla Arapların diğer milletler ile olan sosyo-kültürel etkileşimleri ve İslamiyet’i kabul eden yabancıların Arapçayı doğru kullanamamaları da Kur’an-ı Kerim’i okuma ve anlama hususunda hataların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu konuda fikir birliği yapan

²⁷ Bu konuda bk., Bingöl, “Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma”, sy.9, 201.

²⁸ Bu konuda bk, Aksan, *Her Yönüyle dil*, 71.

²⁹ Bu konuda bk., Ali Cüneyt Eren “*Arapça Alfabetik Sözlüklerin Tanıtımı*”, Dil bilimleri Akademik Araştırma dergisi”, sy 9:1,(2009) : 150.

âlimler, lahn olayının tehlikeli olduğu kabul ederek dil ve sözlükçülük çalışmalarına başvurmuşlardır.

Müslüman toplumlar, Kur'an-ı Kerim'in orijinal dilini korumak ve İslamiyet'i kabul eden diğer yabancı toplumlar tarafından daha iyi anlaşılması için, Arapça kelimelerin kendi dillerindeki anlamlarını tespit edip, açıklamak düşüncesiyle sözlük yazmaya önem vermişlerdir. Türkler de Müslüman olduktan sonra, Kur'an-ı Kerim'i anlayabilmek ve dinlerini daha iyi tanıyabilmek için Arapça Türkçe sözlükler yazmışlardır. Bu durumda yazılan '*Subha-i Sibyan*' (Çocukların tesbihi) adlı sözlük Arapça-Türkçe sözlüklerin öncüsü sayılmaktadır.³⁰

İslamiyet'in kabulüyle birçok kelime anlam değişikliğine uğrayarak Müslümanların hayatına girmiştir. O dönemin ünlü âlimlerinden 'Amr b. el-A'la, Ebû Mâlik Amr b. Süleyman b. Kirkire, Ebû Hayra Nehşel b. Zeyd, Hâilil b. Ahmed ve Sîbeveyh'in elinde toplanmış bir çok materyalin olduğu söylenmektedir. Bu materyaller sözlük çalışmalarının 1. dönemini oluşturan materyallerdir. Kur'an-ı Kerim, hadis ve eski şiirlerdeki bir çok kelimenin düzensiz toparlandığı eserler olarak kalmışlardır. Kendi lehçelerine vakıf olan Arapların bile anlamadığı birçok kelimeyi yeni Müslüman olmuş diğer toplumların anlayamayacağı düşüncesi ve okuma-anlama konusunda hataları ortadan kaldırmak istemeleri sözlük yazımına başlamalarındaki en önemli amaç olmuştur.³¹

Doğu Dünyasının en önemli sözlükçüleri; Farab'lı Ebû Nasr İsmâil CEVHERÎ 'nin (ö.1010) '*Tâcü'l-luğa*' sı ve '*Sihâh-ül-Arabiyye*' si Arapça sözlükler arasında çok büyük önem taşır. 14.ve 15. Yüzyıllar arasında yaşamış olan İran asıllı Arap dilcisi Ebû't-Tâhir Mecdüddîn Muhammed b. Ya'küb b. Muhammed el-Fîrûzâbâdî' nin 60 ciltten oluşan *el Kâmûsü'l-muhtâ*' adlı Arapça sözlüğünden bahsetmek de gereklidir. Ayrıca Burada bahsedilmesi gereken bir noktada bu büyük eserin, yine büyük bir sözlük bilimci olduğu anlaşılan Mütercim ASİM tarafından 18. yüzyılda Türkçeye çevrilmesidir.³²

Dilbilimin alt dalı olan sözlükbilimciliğinin diğer toplumların kültürleriyle kıyaslandığında Arap kültüründe derin kökleri olan bir bilim dalı olduğu görülmektedir. Ancak bunun kökenleri cahiliye dönemine kadar uzanmamaktadır. Cahiliye döneminde Araplar genellikle göçebe hayatı yaşıyorlardı ve şiirlerinde kullandıkları dilleri

³⁰ Bu konuda bk., Tacettin Uzun, "*Arapça-Türkçe sözlüklerin öncüsü sayılan 'Subha-i Sibyan'*", Nüsha Dergisi, sy. 2: 6 (2002) : 96.

³¹ Bu konuda bk., Yakup Civelek, *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*, (Çorum: Üniversite yayınları, 2011), 25-26-27.

³² Zekeriya Bingöl, "*Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma*", Akademik Bakış Dergisi, sy.9 (2006): 201.

orijinaldi. Bunlarla beraber o dönemlerde pek fazla milletle sosyo-kültürel ilişkileri bulunmamaktaydı. Bu yüzden bu dönemde sözlük yazımına ihtiyaç duyulmamıştır.

Daha önceden de kısaca değindiğimiz gibi İslamiyet'in yayılmasıyla oluşan etkileşimler sonucu ortaya çıkan hataları yok etmek amaçlı sözlük çalışmaları başlamıştı. Bundan dolayı Filolojik tefsirin öncüsü “Abdullah b. Abbas ile başlayan Garibü'l Kur'an ile ilgili sözlük çalışması,

Ebu Said Aban b. Saleb, Ali bin Hamza el- Kisai, el-Asmai, Al-Ahfaş '*al-Avsat*', Said b. Mas'ade, İbn Kuteybe, Sa'leb, Ebu Cafer Ahmed bin Muhammed bin Yezdad et-Taberî, Sirâceddin Amr b.Ahmed el- Ensârî, Zeyneddin Abdurrahim b.el-Huseyin el-'Iraki '*Elfiyye fi Garibi'l Kur'an*', Ahmed bin Muhammed el-Haim el-Mısri '*Et-Tıbyan fi Garibi'l-Kur'an*', el-Makrîzî '*Garibü'l Kur'an*', Mustafa bin Hasan ez-Zehabi el-Mısri '*Tefsiru Garibü Kur'ani'l-'Azim*' vb. Bilim adamlarının yazdığı eserler ile şimdiki halini almıştır.³³

İlk başlarda garip kelimelerin açıklaması olarak başlayan sözlük yazımı, daha sonra dil ile uğraşan âlimlerin özel çalışmalarını ciltler halinde kitaplaştırmasıyla geniş kapsamlı çalışmalar haline gelmiştir. Akla gelebilecek her alanda özel kitaplar ve sözlükler yazılmıştır. Örneğin, Ebu Hatem'in zamanlar, böcekler ve kuşlarla; el-Esmaî'nin silahlar, develer, hurma ağaçları, vahşi hayvanlar, bitkiler ve ağaçlarla; Ebu Zeyd'in yağmurla ilgili kitapları bu özel çalışmalardandır. Kısaca değindiğimiz bilgiler ışığında Arap sözlükbilimi her alanda çeşitlendirilerek yazılmış daha eski ve köklü eserlerden oluşmaktadır. Halen günümüzde araştırmalarda başvurulan eserler olduğunu bilmekteyiz. Arapça sözlükler her dönemde geliştirilerek daha kapsamlı hale getirilmiştir. Batı'da yapılan sözlük çalışmaları ise belirgin sözlük özelliğini 17. ve 18. yüzyılda kazanmaya başlamıştır. '*Leksicography*' teriminin İngiltere'de 1680, Fransa'da da 1716 yılından sonra kullanılmaya başlanmasıyla birlikte geniş kapsamlı sözlükler ortaya çıkmaya başlamıştır. Fransada '*larousse*' İngilterede '*Oxford*' sözlükleri 19.yüzyılda yazılmış eserlerdir.³⁴

Bugünkü şekliyle düzene girmiş sözlük çalışmalarının öncüsü de El Hâil bin Ahmed el Ferâhidî'dir. Hâil b. Ahmed'in *el-'Ayn* sözlüğü Arap seslerinin çıkış yerlerine göre düzenlenmiş ve bu tarzda yazılmış ilk eserdir.³⁵ Günümüze kadar ulaşan İbn Manzûr'un '*Lisânu'l Arab*' isimli sözlüğü, Ezherî'nin '*et-Tezhîb*' i, Cevherî'nin '*Es*

³³ Galip Yavuz, “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım” Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002) , 118-119.

³⁴ Bu konuda bk., Yavuz, “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım”, sy. VI: 1, 119.

³⁵ Bu konuda bk, Ahmet Yüksel, “İlk Dönem Arap Dilcilerinde Fonetik çalışmaları: El Halil b. Ahmed el Ferâhidî Örneği” Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 24-25(2007): 136.

Sihâh'ı, İbn Sîde'nin '*el-Muhkem*'i gibi eserlerin bir araya getirilerek yeniden düzenlenmesi yapılmış büyük sözlüklerdendir. Bu da bize *Lisânü'l Arab*'tan daha önce yazılmış birçok Arapça sözlüğün olduğunu göstermektedir.³⁶

Kahire Dil Kurumunun öncülüğünde Alman müsteşrik Fisher ile 1908 yılında bir komisyon kurularak çağın ihtiyaçlarına uygun bir sözlük hazırlığına başlanmıştır. Fakat 1949'da Fisher'in ölümüyle sözlük çalışmaları sekteye uğramıştır. Her ne kadar düzenlenmeye çalışılsa da istenilen eserin ortaya çıkması için yeterli bir çalışma ortaya çıkartılamamıştır³⁷

Kahire Dil Kurumu tarafından, Arap dilinin yazıya geçmiş tüm şiir nesir gibi Cahiliye Dönemi ve İslami Dönem eserlerini içine alacak şekilde bir çalışma hazırlanırken Eğitim Bakanlığının isteği üzerine 1936 yılında '*el Mu'cem'l Vasîf*' adlı sözlüğün hazırlanmasına karar verilmiştir. Fakat bu sözlüğün de '*Larus es Sağir*' isimli sözlük ile aynı oluşu, sözlüğü hazırlayan kişilerin bu konudaki isteklerini azaltarak yazımının yavaşlamasının sebebidir. Bu yavaşlamaya rağmen 1100 sayfalık 30 bin maddeyi içinde bulunduran 1 milyon kelimele bir içeriğe sahip eski ve yeni bilgilere yer veren,2 ciltlik bir eser ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak istenilen amaca uygun olmasa bile, önceki eserlerle kıyaslandığında kelimelerin söylenişlerine göre sıralanışı, tanımlarda anlaşılır bir dil kullanılması, özel bilgilere gerektiği kadar yer verilmesi, yeni anlamlar kazanan kelimelerin açıklanması ve dil kurumunun onayından geçmiş olan yabancı sözcüklerin açıklanmış olması '*el-Müncid*' ve '*el-Mevarid*' gibi sözlüklerden farklılığını ortaya koymaktadır.³⁸

Arapların sözlüklerine '*mu'cem*' ve '*kâmus*' isimlerini verdiği sıkça görmekteyiz. Bu kelimelerin anlamlarına baktığımızda '*kâmus*' kelimesi, okyanus,denizin derinlikleri gibi anlamlara sahipken zamanla nasıl '*sözlük*' anlamını kazandığına değineceğiz.

Fîrûzâbâdî'nin *el-Kâmus 'ul Muhit* eserinden başlarsak *kâmus* kelimesinin hem kendi anlamını hem de niçin Fîrûzâbâdî'nin sözlüğüne isim olarak kullandığını anlayabiliriz. Fîrûzâbâdî'ye kadar herhangi bir kitapta '*kâmus*' ismine rastlanmamıştır.

³⁶ Bu konuda bk., Hulusi Kılıç, "*Lisânü'l Arab*" İslam Ansiklopedisi,C.27(Ankara TDV Yayınevi, 2003), 195-196, Yavuz, "*Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım*", sy. VI: 1, 119.

³⁷ Bu konuda bk., Galip Yavuz, "*Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım*" Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002) :120.

³⁸ Bu konuda bk., Yavuz, "*Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım*",sy. VI: 1, 120.

Kâmus “القاموس” :bu kelime ” ق م س “ kökünden türemiştir. Kök itibariyle” suya dalmak ya da suya daldırmak çocuğun anne karnındaki oynaması..” gibi anlamlara gelir. kamus “القاموس” ise; deniz, denizin dibi, denizin en derin ve engin yeri, engin deniz..” anlamlarına gelmektedir.³⁹

Bir başka kaynakta ise , “büyük deniz, okyanus, denizin ortası anlamına da gelmektedir”⁴⁰

Görüldüğü üzere “kamus ”kelimesinin dille ve lügatle ilgili hiçbir anlamı yoktur. Öyleyse Araplar bu kelimeyi niçin lügat –sözlük anlamında kullanmışlardır? Bu soruya yeterli bir cevap verebilmek için, kelimenin ilk defa kim tarafından ve ne amaçla kullanıldığını bilinmelidir.⁴¹

‘Kamus’ kelimesi sözlük anlamında ilk defa Fîrûzâbâdî (V.817/1415) tarafından kullanılmıştır. Fîrûzâbâdî’de ‘kâmus’ kelimesini “ sözlük anlamında kullanmayıp, sadece yazmış olduğu sözlüğe isim olarak vermiştir. Eserinin derin anlamının olduğunu vurgulamak ve dikkat çekici bir ismi olması için ‘Kâmus’ kelimesini kullanmıştır. O dönemlerde Arap müellifler, kitaplarına bu tarz dikkat çekici isimler veriyorlardı.Örneklendirecek olursak,⁴² “

Müellif	Eserin Adı	Anlamı
el-Hâlîl b.Ahmed	<i>Kitabu'l Ayn</i>	Ayn Kitabı
el-Ezherî	<i>Tehzibu'l Luga</i>	Dilin Özeti
el-Cevherî	<i>Es-Sıhah</i>	Sahih Kelimeler
İbn Side	<i>el-Muhit</i>	Okyanus
Es-Sagani	<i>el-'Ubab</i>	Sel Suyunun Taşkın Yeri
Ez-Zemahşerî	<i>Esasu'l Belaga</i>	Belagatın Temeli
el-Feyyumi	<i>Misbahu'l Munir</i>	Aydınlatan Lamba
İbn Manzur	<i>Lisanu'l Arab</i>	Arapların Dili
Ez-Zebidi	<i>Tacul 'Arus</i>	Gelin Tacı

“ 43

³⁹ Ebu El Hüseyin Ahmed Bin Faris Bin Zekeriya, “*Mu'cemu'l Mekâyisu'l luga*” (Dâru'l-Ceyl, Beyrut, 1991), k-m-s md., 29-30; El Fîrûzâbâdî “*Kâmus'ul muhit*”,(Beyrut: Al-Risalah, H.1426), 567 ; İlyas Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*”(Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 4 .

⁴⁰ Şükrü Haluk Akalın, “*Sözcük bilimi ve Sözlükçülük*”, Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi, Ankara Türk Dil Kurumu Yayınları, (2009) : 166.

⁴¹ Bu konuda bk., İlyas Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*”(Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 4.

⁴² Bu konuda bk., Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*“, 4.

⁴³ Karşlı “*Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri*”, 5.

Yukarıdaki örneklerde gördüğümüz üzere müellifler eserlerine ‘ *lügat* ’ veya ‘ *mu’cem* ’ isimlerini vermemişlerdir. Her biri eserlerini dikkat çekici kelimelerle isimlendirmişlerdir. Bu kelimelerin cazibesi çok olduğundan mecazi anlamda kullanmışlardır. Daha öncede belirttiğimiz üzere *Fîrûzâbâdî*’de bunlardan biridir. Eserini yüceltmek istemiş olabileceğini bu yüzden ‘ *okyanus* ’ adını verdiğini düşünmekteyiz. Eseri o kadar dikkat çekmiş olmalı ki kendinden sonra gelen bir çok müellif eserlerinde ‘ *Kâmus* ’ ismini kullanmışlardır. Bu kelimenin 19. Yüzyılda Ahmed Faris eş- Şidyâk tarafından ‘ *Casus ‘ale’l Kâmûs* ’ ismini verdiği eseriyle ‘ *sözlük* ’ anlamında kullanılmaya başlandığı söylenmektedir. Daha sonra da Eş-Şartuni’nin ‘ *kâmus* ’ kelimesini ‘ *Akrebu’l Mevarid* ’ isimli sözlüğüne alarak ‘ *sözlük* ’ anlamında kullanması, ‘ *Kâmus* ’ kelimesinin anlamının sözlük olarak değişmesini sağlamıştır.⁴⁴

Mu’cem - المعجم Arapçada sözlük anlamında en yaygın kullanılan kelimedir. Bu kelime م ج ع kökünden türemiştir. “Bu kökten türeyen kelimeler genel olarak; ‘ yazıya nokta koymak suretiyle anlaşılır bir duruma getirmek, açık ve anlaşılır bir şekilde konuşmamak ... ’ ” gibi anlamlarda kullanılır.⁴⁵

Görüldüğü gibi *kâmus* kelimesinin anlamı sözlük değilken nasıl bu anlamı kazandığına örnekleriyle vâkıf olduk. Bu kısa bilgiden sonra İslami dönemdeki sözlük çalışmalarının dönemlerine geçebiliriz.

İslami Dönemde (Araplarda) sözlük çalışmalarının başlangıcı ve gelişimini dört ana dönemde incelemek mümkündür.

1.1.1. Birinci Dönem:

İslami Dönem’le birlikte Kur’an-ı Kerimin de etkisiyle Araplar okuma, yazma ve anlama konularında başarılı olabilmek için okuma-yazmaya önem vermeye başlamışlardır. Kur’an-ı Kerim’de ve hadislerde geçen bazı kelimeleri anlayamamışlar ve açıklanmasına ihtiyaç duymuşlardır. İslamiyet’ten önce sözlüğe çok ihtiyacı olmayan Arapların ve İslamiyet’i kabul eden diğer milletlerin Arapçadaki ihtiyaçları doğrultusunda eserler hazırlanmaya başlanmıştır. Yani özetlemek gerekirse İslami bir hayatı doğru yaşayabilmek için bilmedikleri kelimelerin önce Kur’an-ı Kerim sonra da hadislerdeki anlamlarını açıklama arayışına girmişlerdir. Cahiliye Döneminde Araplarda

⁴⁴ Bu konuda bk., İlyas Karşlı “ *Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri* ”(Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000), 5-6.

⁴⁵ Karşlı “ *Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri* ”, 6.

şiiir çok ön planda olduğu için öncelikle şiiirden büyük ölçüde yararlanmışlardır. Arap dilcileri kırsal kesimlere giderek her konuda fasih kelimeleri toplamaya başlamışlardır. Bu konuda ilk başvurdukları kaynak dillerinin orijinalliğini kaybetmeyen Arap bedevileridir. Müslümanların ilk ilmi çalışmaları olarak, İbn Abbas'ın başlattığı Kur'an-ı Kerim'deki garip kelimeleri açıklama işlemleri kabul edilir. Bu eserden sonra bu alanda birçok eser kaleme alınmıştır.⁴⁶

1.1.2. İkinci Dönem:

Bu dönemi birinci dönemden ayıran en önemli özellik dilcilerin belirli konulardaki kelimelerin eş anlamları ve zıt anlamları gibi bağlantılı kelimelerini toplamalarıdır. Belirli konularda sınırladıkları bu çalışmaların kelimelerini yine kırsal kesimde yaşayan dili bozulmamış Araplardan toplamışlardır. Dar kapsamlı olan bu kitaplarına sınırlandırılmış isimler vermişlerdir. Atlardan bahseden kitaba '*At Kitabı*', develerden bahsedene '*Deve Kitabı*' gibi isimler verdikleri eserlerinde bu konularla alakalı kelimeleri toplamışlardır. Bu çalışmalarla sözlükçülük çalışmaları yeni bir boyut kazanmıştır.⁴⁷

1.1.3. Üçüncü Dönem:

Hicri 2. yüzyılın ortalarında başlayan bu dönemde dilciler Arapçanın bütün müfredatını toplama işlemlerine başlamışlardır. Okuyanların kolay anlaması ve sözlükten rahat bulmaları için farklı tarzlarda sözlükler hazırlamışlardır. Bu dönemde hazırlanan çalışmalar bugünkü anlamda olmasa da sözlükbilim ve sözlükçülüğün şekillenmeye başladığı çalışmalardır. Dilciler eserlerinde '*المحکم*', '*المحیط*', '*القاموس*' kelimelerini kullanmışlardır.⁴⁸

1.1.4. Dördüncü Dönem:

1798'de Mısır'ın Fransa tarafından işgaliyle başlayan bu son dönemde dil ve sözlükçülük çalışmaları artmıştır. Kitap ve makale yazımı olarak ortaya çıkan bu çalışmalar şahsi veya gruplar halinde yapılmıştır. Dilbilim çalışmaları bu dönemde, Batı

⁴⁶ Bu konuda bk., Yakup Civelek, "*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*", (Çorum: Üniversite yayınları, 2011), 31-33-34.

⁴⁷ Bu konuda bk., Civelek, "*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*", 35.

⁴⁸ Bu konuda bk., Civelek, "*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*", 36.

ile siyasi ve kültürel etkileşimler olmasından dolayı hareketlenmiştir. Bu etkileşimler sonucu Arap ülkelerinden Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiştir. Oraya gidenler Batı'da yapılan çalışmaları daha rahat görme imkanına sahip olmuşlardır. Ve bu çerçevede kendilerini sorgulayıp daha yoğun bir çalışma dönemine girmişlerdir.⁴⁹

Bu çalışmayı yapan dilbilimcilerden birkaçı Faris eş-Şidyak, Nasif el-Yazıcı, Rifa'a et-Tahtavi ve Butrus el-Bustani gibi dilbilimci ve edebiyatçılardır. Bu dilbilimciler dillerini geliştirmenin temel şartlarından biri olarak gördükleri tercüme faaliyetleriyle yeni terimler üretmeye çalışmışlardır. Bu dilbilimcilerin hazırladığı çeşitli gazeteler, edebi çalışmalar ve kendi meclislerindeki dil tartışmaları ile kültürel bir canlanmaya zemin hazırlamışlardır.⁵⁰ Bu modern dönemde yapılan çalışmalara, El Bustânî'nin ' *Muhîtu'l Muhit*' isimli eseri, Luis Ma'luf'un Muhîtu'l Muhit'in metodunu izlediği ve *Tâcu'l 'Arûs* tan da yararlandığı eseri ' *el-Müncid*'i, *Kahire Arap Dil Kurumunun "el Mu'cem'l Vâsit"*i, *Cubran Mes'ûd'un 1964 yılında yazdığı 'er-Râid*' isimli eseri ve Hâlil el-Cer tarafından 1973 te yazılan ' *Lârus*' adlı eserleri örnek gösterilebilir.⁵¹

1.2. SÖZLÜK TÜRLERİ - HAZIRLAMA YÖNTEMLERİ VE HAZIRLANIŞ AMAÇLARINA GÖRE SÖZLÜKLER

Sözlük hazırlama yöntemleri her dönem, dönemin şartları ve insanların ihtiyaçlarına göre farklılık gösterir. İnsanların ihtiyaçlarını gözeterek her alanda kelimelerin anlamlarını açıklayacak sözlüklere ihtiyaç duyulmuştur. Çünkü insan her geçen gün kendini geliştirmekte ve yeni ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Siyasi olaylar, Ticaretin gelişmesi ve dinin yayılması ile kültürel ve sosyal ilişkiler artmış, bilinmeyen kelimelerin anlamını açıklama ve öğrenme ihtiyacı her geçen gün büyümüştür. İnsanlar bu ihtiyaçlarını gidermek için gerek konu gerekse yöntem olarak çok geniş kapsamlı farklı sözlükler hazırlamışlardır. Bu şartlar ve ihtiyaçlar göz önüne alındığında sözlük hazırlama yöntemlerini herhangi bir bilimsel temele dayandıramadığımızı görmekteyiz

⁴⁹ Bu konuda bk., Yakup Civelek, " *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*", (Çorum: Üniversite yayınları, 2011), 37.

⁵⁰ Bu konuda bk., Civelek, " *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*", 38.

⁵¹ Bu konuda bk., Derya Adalar Subaşı, " *Sözlük Verilerine Dayalı Görünümleriyle Arapçada Kavram Oluşturma Yolları*"(Ankara, Divan Kitap, 2012), 21-22.

“Günümüz dilbiliminde sözlükler, anlam, konu ve terim sözlükleri olmak üzere üç ana gruba ayrılmaktadır.”⁵² Konu ve yöntemlerine göre değişik şekilde sınıflandırılabilir.

Örneğin;

1. Betimlemeli/ kuralcı sözlükler
2. Eşzamanlı sözlükler
3. Genel / teknik sözlükler
4. Genel kullanım/ öğrenim amaçlı sözlükler
5. Tek dilli/ iki ya da çok dilli sözlükler”⁵³

3 tip sözlük çeşidi vardır. Bunlar ‘dizinsel, düzensel ve bağlamsal’ sözlüklerdir. Yaygın olarak kullanılan dizinsel sözlüklerdir. Yani kelimelerin alfabetik sıraya göre sözlüğe yerleşmiş halidir. Dizinsel sözlükler aranılan kelimeyi kolayca bulma konusunda daha iyidir. Düzensel sözlükler ise kavram olarak birbirleriyle bağlantılı olan kelimeleri bir araya getirir. Eşanlamlı sözlükler bu kapsamda olduğundan bu sözlüklere “Eş Anlamlı Sözlükler” de denir. Bağlamsal sözlükler ise, kelimelerin kullanıldığı cümlelerden oluşur.

Sözlükler birçok amaçla hazırlanır. Arap dilbilimcileri Kur’an ve hadis ile ilgili sözlüklere ağırlık vermiş olsalarda bunun yanı sıra din ile alakası olmayan hususi sözlükler de hazırlamışlardır. At, deve, yağmur, rüzgar, fiil yapıları gibi konularda hazırlanan sözlükler bunlara örnektir. Kısaca özetlemek gerekirse dini amaçlı sözlükler ‘Garibü’l Kur’an, Mecazü’l Kuran, Garibü’l hadis ve fıkıh alanında hazırlanmıştır. Dini olmayanlar ise ‘ insan, hayvan, bitki, ülke, lahn, eş anlam/zıt anlam, fiil, isim gibi konularda hazırlanmış sözlüklerdir.’⁵⁴

1.2.1. Hazırlanış amaçlarına göre en sık kullanılan sözlük çeşitleri

1.2.1.1. Bir ya da Birden Fazla Dilin İşlendiği Sözlükler:

Tek dilli ve çok dilli olmak üzere iki kısma ayrılır.

⁵² Yakup Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 42-43.

⁵³ Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, 42-43.

⁵⁴ Bu konuda bk., Yakup Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 44-45.

1.2.1.1.1. Tek Dilli Sözlükler:

Bir dilin kelimelerini açıklayan sözlüklerdir.

1.2.1.1.2. Çok Dilli Sözlükler:

En az iki dildeki kelimeleri açıklayan sözlüklerdir. Yabancı dil öğretiminde kullanılır. Kelimelerin, eş/zıt anlam,deyim ve cümle içinde kullanılış şekillerini de barındırabilir.

1.2.1.2. Alfabetik Sıraya Göre Hazırlanan Sözlükler:

Günümüzde de en yaygın kullanılan sözlüklerdir.Tüm dillerde alfabetik sıralı sözlük bulunmaktadır.

1.2.1.3. Sözcüğün Özelliğine Göre Yazılan Sözlükler:

1.2.1.3.1. Lehçebilim Sözlükleri:

“Lehçebilim sözlükleri ya belli bir lehçeyi, ağzı ya da karşılaştırmalı olarak değişik lehçe ve ağızları, yazı dilindeki karşılıklarıyla açıklayarak ele alıp bunların söz varlıklarını sunan yapıtlardır”.⁵⁵

1.2.1.3.2. Eş anlamlı, Zıt Anamlı Kelime Sözlükleri:

Bir dilde bulunan kelimelerin eş anlam ve zıt anlamlarının açıklandığı sözlüklerdir.

1.2.1.3.3. Yabancı Kelime Sözlükleri:

Bir dile başka bir dilden geçmiş kelimeleri bünyesinde bulunduran sözlüklerdir.

1.2.1.3.4. Terim Sözlükleri:

Bir uzmanlık alanına göre tasnif edilmiş sözlüklerdir. Mesleklerle alakalı birçok terimsel sözlük bulunmaktadır.

⁵⁵Galip Yavuz, “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım” Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sy. VI: 1, (2002) : 117.

1.2.1.3.5. Deyim ve Atasözü Sözlükleri:

Deyim ve atasözlerini içeren sözlüklerdir.

1.2.1.4. Dini Amaçlı Sözlükler:

İslamiyet'in kabulünden sonra dini temelli çok sözlük yazılmıştır. Bunları Kur'an, Hadis ve Fıkıh sözlükleri olmak üzere 3 kısımda inceleyebiliriz.

1.2.1.4.1. Kur'an Sözlükleri:

Kur'an sözlükleri de 3 kısımda incelenir. Bunlar Garibü'l Kur'an, Me'ani'l Kur'an ve Mecazü'l Kur'an 'dır. Bu eserlerin hazırlanışı birbirlerinden farklıdır. Örnek verecek olursak,

İbn Abbas'ın *Garibü'l Kur'an* ve Ebu Ubeyd'in *Mecazü'l Kur'an*'ı sure sıralamasına uygun olarak kelimeleri açıklarken, es-Sicistani'nin *Nüzhetu'l-Kulub*'u, Ebu Ubeyd Ahmed b. Muhammed el-Herevi'nin *fi Garibü'l-Kur'an*'i ile er-Ragıp el İsfehani'nin *el- Müfredat*'ı lafızları alfabetik sıraya göre açıklamışlardır.⁵⁶

1.2.1.4.1.1. Garibü'l Kur'an Eserleri:

Yabancı veya kapalı anlamında kullanılan '*Garip*' kelimesi anlaması,kavranması veya Kureyş lehçesi dışındaki kelimeleri ifade eder.2. yüzyıldan sonra en çok yapılan çalışmalar Garibü'l Kur'an eserleridir.

1.2.1.4.1.2. Me'ani'l-Kur'an ve Mecazü'l Kur'an Eserleri:

Me'ani'l Kur'an ve Mecazü'l Kur'an'ı Garibü'l Kur'an dan ayıran en önemli özelliği Kur'an da geçen garip kelimelerin i'rabına ve dilbilimcilerin görüşlerine yer vermiş olmasıdır.Arap şiiirlerinden faydalanmışlardır.

1.2.1.4.2. Hadis Sözlükleri:

Garibü'l Hadis, hadislerdeki bilinmeyen kelimeleri ele alır. Bu eserlerde kelimenin sözlük anlamının dışında Arap dilbilimcilerinin sözlerinden ve eski Arap şiiirinden örnekler verilerek açıklamalar yapılmıştır. Bu eserlere örnek verecek olursak Zemahşeri'nin *el-Faik fi Garibi'l-Hadis* adlı eseridir. Hadislerdeki bilinmeyen

⁵⁶ Yakup Civelek, “ *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 45.

kelimeleri ilk iki harflerine göre düzenlemiştir. Fakat ilk garip kelimenin yanında diğerinden de bahsedilmesi eserden faydalanmayı zorlaştırmıştır.⁵⁷

1.2.1.4.3. Fıkıh Sözlükleri:

“Günlük hayatı ilgilendiren ve sürekli yaşadığımız olaylarla ilgili hükümler koyması bakımından İslami ilimler arasında farklı bir yere sahip fıkıh ilmi için de pek çok sözlükler yazılmıştır.”⁵⁸ Bu eserlerden bazıları şunlardır; Garibül Fıkıh, Garibül Elfaz. El Herevinin yazmış olduğu Garibül elfaz Fıkıh sözlüklerinin ilkidir.

1.3.SÖZLÜK HAZIRLAMA YÖNTEMLERİ

Bir sözlüğü hazırlamadan önce o sözlüğün konusu, hitap edileceği kesim ve kullanılacak kelimeler oluşturulmalıdır. Bir dilde insanların Vakıf olamayacağı kadar çok kelime olabilir. Bunların hepsini günümüz şartlarında bir kaynaktan toplamak, o sözlüğün taşınılabirliğini ve kullanılabilirliğini minimum seviyeye indirir.

Yöntemleri şöyle sıralayabiliriz ;

- a) Sözlüğün konusu belirlenmeli
- b) Tek dilli de olsa birden fazla dili de ihtiva etse içerik ve düzenleme önceden yapılmalı
- c) Kelime sayısını belirleyebilmek için sözlüğün hitap edeceği kesim bilinmeli
- d) Hitap edeceği kesime göre genel kullanım içinse günlük kelimeler, okul içinse müfredat bilgileri ve öğrenci yaşları belirlenmeli
- e) Kelimelerin anlamları çok iyi analiz edilmeli
- f) Belirlenen kelimelerin yazımları, eş anlamlı / zıt anlamlı gibi muadil kelimeleri belirlenmeli ve açıklanmalı
- g) Kategorilerine ayrılıp sözlük düzenlemesi yapılmalı
- h) Rahat taşınabilir, kolay anlaşılabilir olmalıdır.

Eğer bir dilde belirli bir konuya veya kitleye göre sınırlandırılmış değil de geniş kapsamlı ansiklopedik bir sözlük hazırlanacaksa, o dilin eski ve modern tüm yazılı kaynaklarının incelenmesi, bu inceleme sonunda derin ve net bilgiler içeren sözlük

⁵⁷ Bu konuda bk., Yakup Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 51-53.

⁵⁸ Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, 54.

olması gerekir diye düşünmekteyiz.Çünkü bütün kelimelerin kullanılacağı bir sözlük geniş kapsamlı olacaktır.

Türkçe bir sözlük hazırlanırken genellikle mastar hali verilirken biz Arapça sözlüğümüzü hazırlarken 3. tekil eril şahıs olan هو (huva) nın mazi çekimine göre hazırladık.

1.3.1. Modern Sözlüklerin Nitelikleri

Modern sözlüklerin niteliklerinden bahsederken en önemlisi çağın gerekleri ve insanların ihtiyaçları olduğu kanısındayız.

Araştırmalarımıza göre sözlüklerin taşınmaları gereken özellikler şunlardır;

- 1) Kullanışlı
- 2) Güncel
- 3) Konuları iyi belirlenmiş
- 4) Amacına uygun
- 5) Yabancı bir dili yeni öğrenenlere de hitab etmesi (evrensel kelimelere sahip olması)
- 6) Resimli bir sözlükse anlaşılır olması, resimsiz bir sözlükse kelimelerin iyi açıklanması
- 7) Kelimelerin eş anlam ve zıt anlamlarından önce temel anlamlarına yer verilmesi
- 8) Gerek görülürse cümle içinde kullanımlarının verilmesi
- 9) İhtiyaç dahilinde telaffuzların bulunması
- 10) Konulu bir sözlükse konuların düzenli bir şekilde ayrılması
- 11) Gerektiğinde deyim ve atasözü içermesi
- 12) Birbirleriyle ilgili kelimeler arası bağlantı kurulması
- 13) Hangi amaçla yazılırsa yazılsın sistemli bir sözlük olması gerekmektedir.

“Sözlükbilime göre iyi bir sözlüğün tek ölçütü kelime sayısı değildir; kapsanan sözcüklerin tutarlı, sistemli bir biçimde açıklanması daha çok önem taşımaktadır.”⁵⁹

Özelliklerden de anlayacağımız üzere modern bir sözlüğün çağımıza uygun nitelikleri amaca ve ihtiyaca hitap eden kullanışlı sözlükler olmasıdır.

⁵⁹ Yakup Civelek, “ *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 144.

1.3.2. Modern Sözlük Yapım Ve Yöntemleri

“Sözlük yapımı geçmişe göre günümüzde hayli yeni eğilimlerle zengin bir alan haline gelmiştir. Günümüzde sözlük hazırlarken çok daha titiz ve bilinçli ayrımlar yapılmaktadır. Ancak yine de sözlük yapımı hayli zor bir iştir.”⁶⁰

Modern bir sözlük hazırlarken izlenecek yöntemler, sözlükte olması gereken niteliklerle paralel ilerlemeli, titiz ve planlı bir çalışma olması gerektiği gözden kaçırılmamalıdır.

Modern sözlük hazırlarken yapım ve yöntemlerin aşamasını şöyle sıralayabiliriz;

1.3.2.1. Aşama 1:

Planlama yapılmalıdır.

- a) Planlama aşaması sözlüğün en temel noktası olduğundan titizlikle yürütülmelidir.
- b) İhtiyaçlar belirlenmelidir.
- c) Hangi kesime hitap edecek bir sözlük olacağı ve sözlüğün kapsamının da bu çerçevede belirlenmesi gereklidir.

1.3.2.2. Aşama 2 :

Uygulama yapılmalıdır.

- a) Kelimelerin toplanması
- b) Konularına göre kelime seçimlerinin yapılması
- c) Seçilen kelimelerin hangi türlerinin sözlükte kullanılacağı pratikte görülmesi
- d) Tekil- çoğul – zıt anlam / eş anlam olarak belirlenen kelime türlerinin analizi yapılması
- e) Gerekliye kelimeler cümle içinde kullanılması ve sözlükte anlaşılır uygun bir yere yerleştirilmesi
- f) Sayfaların düzenlenmesi ve titizlikle gözden geçirilmesi
- g) Basıma hazır hale getirilmesi gereklidir.

⁶⁰ Yakup Civelek, “ *Arap Sözlükbilimi sözlükçülük –Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, (Çorum: Üniversite Yayınları, 2011), 144.

1.3.2.3. Kelime seçim aşamaları:

Kelimeler seçilirken ve tanımlaması yapılırken de uygun bir çalışma yürütmek gerektiğini düşünmekteyiz.

Bu çalışmanın aşamaları şöyle sıralayabiliriz;

- a) Seçilen kelimelerin güncel ve kullanılabilir olması
- b) Kelimelerin tanımının güncel ve tutarlı olması
- c) Hitap edeceği kesime uygun olması
- d) Varsa konu ayrımlarının belirtilmesi
- e) Eski ve yeni güncelde kullanılan tüm kelimelere yer verilmesi (yerelde kullanılan kelime çoğu zaman genelde de kullanılabilir)
- f) Geniş kapsamlı bir sözlükse tüm kelimeler, amaca uygun sınırlandırılmış bir sözlükse gerekli kelimelerin kullanılması bu aşamaların başlıcalarındandır.⁶¹

1.4. ANALİZ

Günümüzde okullarda okutulan Arapça derslerinde, öğrencilerin sözlükten kelimeleri bulamadığı ve ezberleyemediği bilinmektedir. Bu sebeple Arapça derslerinin verimsiz geçtiği ve ilerleme kaydedilemediği görülmektedir. İmam hatip liselerinde öğretilen Arapçanın öğrencilere faydalı olması ve mesleki alanda aktif bir şekilde Arapçayı dil olarak kullanabilmeleri için kelime ezberinin çok önemli olduğunu bilmekteyiz. Derslere hazırlıklı gelebilmeleri ve ders kitabında geçen kelimelerin anlamlarını bulabilmeleri için yaşlarına ve müfredata uyumlu, en uygun sözlükleri kullanmalarının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

Öğrencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uzun süredir analiz yapılmaktadır. Öğrenciler en kolay nasıl öğreniyor? , Kelimeleri sözlükten bulurken zorlandıkları şeyler nelerdir? , Nasıl öğretilirse dil kalıcı olur? Sorularına cevap aranmaktadır. Bu çerçevede yapılan analizleri, sizlere bu bölümde sunacağız.

Bu konu ile alakalı olarak okul öğrencilerine içerisinde sözlük, kelime ve Arapça ile alakalı sorular sorduğum anket çalışması yaptım. Bu anket sayesinde sözlük ile alakalı ihtiyaçları belirleyebilmem kolay oldu. Anket örneği aşağıdaki gibidir;

⁶¹ Bu konuda bk., Yakup Civelek, “*Arap Sözlükbilimi sözlükçülük- Sözlük Ekolleri ve Türleri*”, Üniversite Yayınları,Çorum 2011, syf 145.

1.4.1. Anket

İMAM HATİP LİSELERİNDE SÖZLÜK KULLANIMI ZORLUK/ KOLAYLIK/ KULLANIŞLILIK ANKETİ
SINIF:

Sorularımızın amacı, imam hatip liselerinde Arapça dersinin öğretiminin kolaylaştırılması amacıyla sözlük kullanımında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları tespit etmek ve çözüm araştırmaları yapmaktır.	A) HERZAMAN	B) ÇOĞUNLUKLA	C) BAZEN	D) HİÇBİR ZAMAN
1-Arapça metin çevirilerinde sözlüklerden yararlanıyor musunuz?				
2-Sözlükte kelime ararken zorlanıyor musunuz?				
3-Sözlükte kelime bulmak sizi korkutuyor mu?				
4-Arapça öğrenirken kelime ve sözlük ilişkisi sizi korkutuyor mu?				
5-Klasik Arapça sözlükler kelime ararken sıkıcı ve zor geliyor mu?				
6-Kelimeleri sıralamasına göre kolay bulabiliyor musunuz?				
7-Sözlükte kelime arayışı ve uzun zaman alması sizi olumsuz etkiliyor mu?				
8-Daha eğlenceli bir şekilde ve görsellerle kelime öğrenmek ister miydiniz?				
9-Görsel bir sözlüğün Arapça kelime öğrenmenizde yardımcı olacağını düşünüyor musunuz?				
10- Kelime ararken harf sıralamasına göre değil de konularına ayrılmış bir sözlükte kelime bulmak ister miydiniz?				
11- Daha çok kelime ezberleyebileceğiniz görsel bir sözlük olsaydı ve kelimeleri kolay bulabileceğiniz bir yöntem bulunsaydı Arapça öğrenmek eğlenceli ve verimli olur muydu?				

Anketime katıldığınız için teşekkür ederim.

Sibel GÜNEY
Arapça Öğretmeni

Şekil 1.1. Lise 9. Ve 10. Sınıf öğrencilerine yapılmış anket örneği.

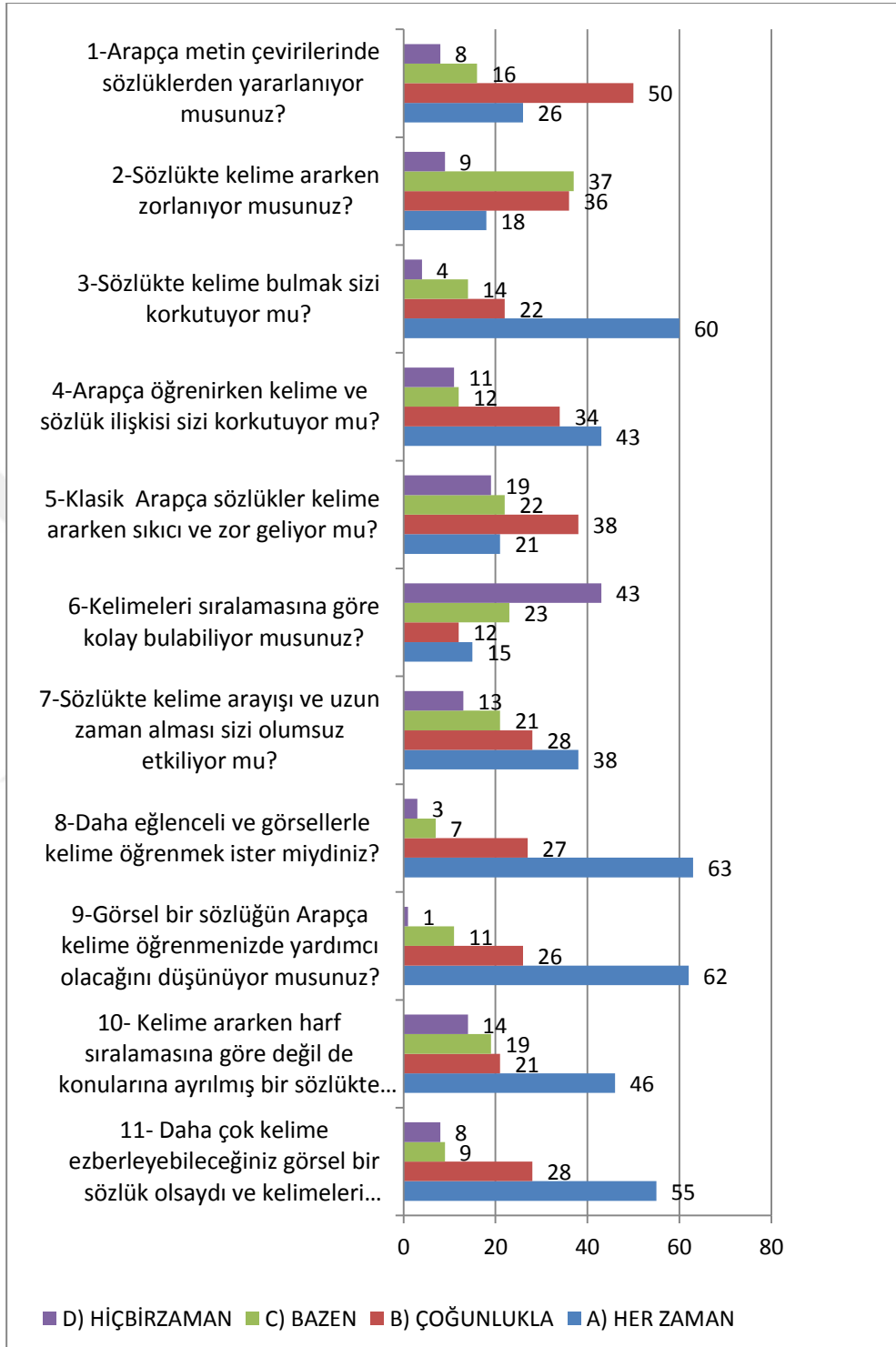
Bu anket sonuçlarına dayanarak Arapçanın temelinin öğretildiği imam hatip ortaokulları ve imam hatip liseleri 9. ve 10. sınıflar için Arapça ders müfredatına uygun bir şekilde kelimeleri tasnif edip görseller ile birleştirmeye çalıştım. Bu çalışmadaki görsellerin, kelime ezberinde ve kelimeleri sözlükten kolay bulunmalarında öğrencilere faydalı olacağına inanmaktayım.

1.4.2. Anket Değerlendirmesi

Sorularımızın amacı, imam hatip liselerinde Arapça dersinin öğretiminin kolaylaştırılması amacıyla sözlük kullanımında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları tespit etmek ve çözüm araştırmaları yapmaktır.	A) HER ZAMAN	B) ÇOĞUNLUKLA	C) BAZEN	D) HIÇBİRZAMAN
1-Arapça metin çevirilerinde sözlüklerden yararlanıyor musunuz?	26	50	16	8
2-Sözlükte kelime ararken zorlanıyor musunuz?	18	36	37	9
3-Sözlükte kelime bulmak sizi korkutuyor mu?	60	22	14	4
4-Arapça öğrenirken kelime ve sözlük ilişkisi sizi korkutuyor mu?	43	34	12	11
5-Klasik Arapça sözlükler kelime ararken sıkıcı ve zor geliyor mu?	21	38	22	19
6-Kelimeleri sıralamasına göre kolay bulabiliyor musunuz?	15	12	23	43
7-Sözlükte kelime arayışı ve uzun zaman alması sizi olumsuz etkiliyor mu?	38	28	21	13
8-Daha eğlenceli ve görsellerle kelime öğrenmek ister miydiniz?	63	27	7	3
9-Görsel bir sözlüğün Arapça kelime öğrenmenizde yardımcı olacağını düşünüyor musunuz?	62	26	11	1
10- Kelime ararken harf sıralamasına göre değil de konularına ayrılmış bir sözlükte kelime bulmak ister miydiniz?	46	21	19	14
11- Daha çok kelime ezberleyebileceğiniz görsel bir sözlük olsaydı ve kelimeleri kolay bulabileceğiniz bir yöntem bulunsaydı Arapça öğrenmek eğlenceli ve verimli olur muydu?	55	28	9	8

Şekil 1.2. Öğrencilere yapılmış anket değerlendirme.

1.4.2.1. Anket Sonuç Grafiği

Şekil 1.3. Anket Sonuç Değerlendirmesi.

1.4.2.2. Grafik Analizi

1. Soruya verilen cevaplara göre öğrencilerimizin en çok yararlandığı kaynağın sözlük olduğu sonucuna,
2. Soruya verilen cevaplara göre sözlükte kelime bulmakta zorlandıkları sonucuna,
3. Soruya verilen cevaplara göre sözlükte kelime bulma konusunda korku yaşadıkları sonucuna,
4. Soruya verilen cevaplara göre kelime ve sözlük ilişkisinden korktukları sonucuna,
5. Soruya verilen cevaplara göre klasik Arapça sözlüklerde kelime aramanın öğrenciler açısından zor ve sıkıcı olduğu sonucuna,
6. Soruya verilen cevaplara göre kelimeleri sıralamasına göre bir kısım kolay bulurken diğer bir kısmın bulmakta zorlandığı sonucuna,
7. Soruya verilen cevaplara göre klasik sözlüklerde kelime bulmanın uzun zaman almasının öğrencileri olumsuz etkilediği sonucuna,
8. Soruda verilen cevaplara göre daha eğlenceli ve görsellerle kelime öğrenmekte istekli oldukları sonucuna,
9. Soruda verilen cevaplara göre görsel bir sözlüğün Arapça öğrenmelerinde faydalı olacağı sonucuna,
10. Soruda verilen cevaplara göre harf sıralamasına göre değil de konularına göre ayrılmış bir sözlükte kelimeleri bulmak istedikleri sonucuna,
11. Soruda ise Arapça öğrenmeyi verimli ve eğlenceli hale getirebilmek için görsel ve konulu bir sözlüğün gerekliliği sonucuna varmış bulunmaktayız.

Bu anketten çıkan sonuçlardan esinlenerek ben de 9. ve 10. Sınıf Arapçadersi müfredatına uygun konu ve kelimeleri çıkartarak kitap içerisinde kullanılan fiil, sıfat vb. kelimeleri konularına ayırarak görsellerle desteklediğim bir sözlük hazırladım. Artık öğrencilerimiz yeni üniteye geçmeden ünite başlığıyla konuyu ilişkilendirip derse hazır bulunuşlulukla gelebilecek ve böylelikle kelimelerin ezberlenmesinin, derse katılmalarının ve öğrenmelerinin hem eğlenceli hem de hızlı olacağı düşüncesindeyim. Yabancı dil öğretiminde yurt dışında basılan ders kitaplarında genellikle kelimelerin ünite ünite ayrılmış olarak öğrencilere sunulmakta olduğunu görmekteyiz. Bu durumda öğrenci derse gelmeden önce ünitedeki kelimeleri ders kitabının arkasından

ezberleyerek derse gelmekte ve hazır bir şekilde konuya başlamaktadır. Bu durum imam hatip liselerinde kullanılan Arapça ders kitaplarında maalesef alfabetik sıraya göre ayrılmış ve daha ortaokuldan liseye yeni geçmiş olan 9.sınıf öğrencileri için oradan bakıp ön sayfalara geçerek kelimeleri ezberlemek zor gelmektedir. Bu durum bende, Arapça konusunda ilerleme kat edemememize yol açmaktadır düşüncesini oluşturmaktadır. İnşallah bu minik çalışmamızla biraz olsun geleceğimizin teminatı olan öğrencilerimize fayda sağlamış oluruz.

1.5. MÜFREDAT SINIFLANDIRMASI

1.5.1. 9.Sınıf Müfredatında Geçen Kelimelerin Genellenmiş Konu Başlıkları

Tablo 1.1. 9. Sınıf Arapça Müfredatı Konu Başlıkları.

OKUL	İLETİŞİM/ELEKTRONİK
TANIŞMA	GÜNLER
DERS	DİLLER
AİLE	DUYGULAR
AKRABALAR	TATİL
MESLEKLER	ZAMAN
EV	FİİLLER
ÇARŞI/ALIŞVERİŞ	AYLAR
MÜZİK ALETİ	YÖNLER
ZAMİRLER	

1.5.2. 10.Sınıf Müfredatında Geçen Kelimelerin Genellenmiş Konu Başlıkları

Tablo 1.2. 10. Sınıf Arapça Müfredatı Konu Başlıkları.

YÖNLER	ÜLKELER
RENKLER	ŞEHİR
SAYILAR	FİİLLER
AİLE	İBADET
AĞAÇ	İLETİŞİM ARAÇLARI

Dildeki sözcük sayısı ne denli büyük olursa olsun, biz bu sözcüklerin ne kadarını bilirsek bilelim, günlük konuşmalarda kullandığımız sözcüklerin sayısının, sanıldığından küçük olduğu, birkaç bin sözcük içinde döndüğü görülmektedir. Kullanılan öğelerin sayısında elbette, kişinin öğrenim düzeyi, okumaya olan eğilimi ve kişisel yetenekleri etkili olur.⁶²

Bu düşünceden yola çıkarak dağılımlarını yaptığımız bu kelimelerin bazıları kitapta geçmese de günlük kullanımda veya bir sonraki basılan kitapta ihtiyaç listesine girer düşüncesiyle tarafımızca artırılmıştır. Ayrıca çok kullanılan bazı kelimelerin çoğul tekil ve zıt anlamları da eklenmiştir. Buna ek olarak öğrencilerimiz kelimelerin kullanılmasını rahat öğrensin diye, her kelimenin cümlede kullanılmış halini Türkçe ve Arapça olarak konuların sonlarına tablo halinde eklemiş bulunmaktayız. Kelimelerin sayı olarak dağılımları aşağıdaki gibidir:

1.5.3. Kelimelerin Konulara Göre Dağılımları

Tablo 1.3. Kelimelerin sayı bakımından konu dağılımı.

KONU	SAYI
FİİLLER	54
KELİME(GENEL)	114
SIFAT	40
MESLEK	18
VÜCUT	34
HASTALIK	8
DUYGU	9
TAŞIT	8
RENK	11
MEYVE + SEBZE	(23 + 20) 43
YİYECEKLER	10
AĞAÇ + ÇİÇEK	(4 + 6) 10
HAVA DURUMU	7
DOĞAL AFETLER	5
MEVSİM	4
AYLAR (MİLADİ)+ AYLAR(HİCRİ)	(12+ 12) 24

⁶² Doğan Aksan, “Her Yönüyle dil- Sıklık”, (Ankara: Türk Dil Kurumu, 1990), 10.

GÜNLER	7
SAYILAR	28
AİLE	20
TRAFİK	6
İLETİŞİM	6
KIYAFET	12
HAYVANLAR	32
ENSTRÜMAN	19
ÜLKE-DİL	18
TOPLAM	547

Günlük kullarımlarında onlara fayda sağlaması için, tüm öğrencilerimize mezun olmadan önce bu 547 kelimeyi öğretebilirsek çok sık kullanılan kelimelerden oluşan bir Arapça kelime hazinesine sahip olacaklarını düşünüyörüz. Tabi ki Arapça çok geniş kapsamlı bir dil ve bu kadar kelime onu tam anlamaya yetmeyecektir. Ama hiç olmazsa 17 yaşında mezun olan bir öğrencinin kelime hazinesinde kendi ihtiyaçlarını giderebilecek kadar kelime bilgisi bulunacaktır kanaatindeyiz.

Bu kısımdan sonra görsel konulu sözlük örneğini sizlere sunacağız. Bu bir örnek olduğundan sözlüğümüzdeki kelimeler müfredatla bağlantılı ve ihtiyaç dâhilinde sadece imam hatip liseleri 9. ve 10. sınıf seviyesini dikkate alarak sınırlandırdık.

İKİNCİ BÖLÜM

GÖRSEL SÖZLÜK ÖRNEĞİ

التَّعَارُفُ TANIŞMA

Resim 2.1. Tanışma esnasında kullanılacak kelimelerin resimleri.

Tablo 2.1. Tanışma esnasında kullanılacak kelimeler.

Teşekkür ederim	شُكْرًا	Merhaba	مَرْحَبًا
Görüşürüz	إِلَى اللِّقَاءِ	Merhaba	أَهْلًا
Selametle	مَعَ السَّلَامَةِ	Hayırlı sabahlar	صَبَاحُ الخَيْرِ
Hayırlı/ nurlu akşamlar	مَسَاءُ الخَيْرِ / النُّورِ	Adın ne?	مَا اسْمُكَ ؟
Tanıştığıma memnun oldum	فُرْصَةً سَعِيدَةً	Benim adım...	اسمي ...
		Nasılsın ?	كَيْفَ حَالُكَ ؟
		İyiyim	بِخَيْرٍ

التَّعَارُفُ TANIŞMA

Resim 2.2. Tanışma esnasında kullanılacak kelimelerin resimleri 2.

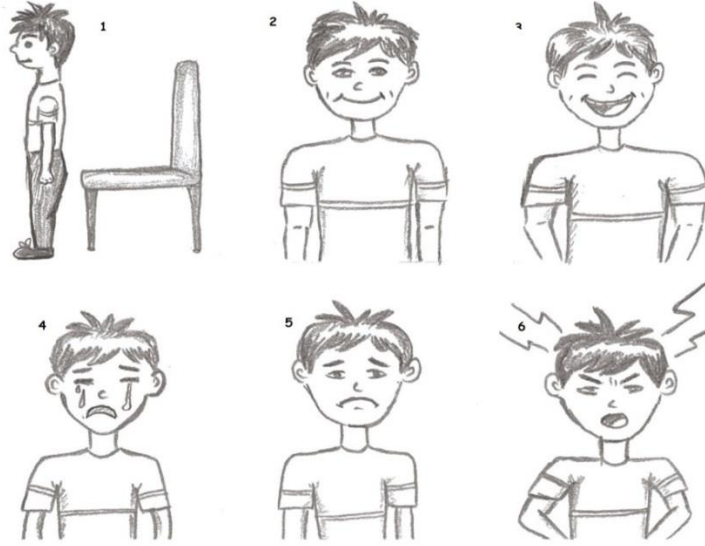

Tablo 2.2. Tanışma esnasında kullanılacak kelimeler.

Üzgünüm	أَسِيفٌ	Bu	هذا / هذه
Rica ederim	عَفْوًا	Ben de	أَنَا أَيْضًا
Selam üzerine olsun	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ	Şeref duyduğum	تَشَرَّفْتُ
Selam senin de üzerine olsun	وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ	Allah a emanet ol	فِي أَمَانِ اللَّهِ

الأفعال FİLLER

Resim 2.3. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 1.

Tablo 2.3. Sık kullanılan fiiller 1.

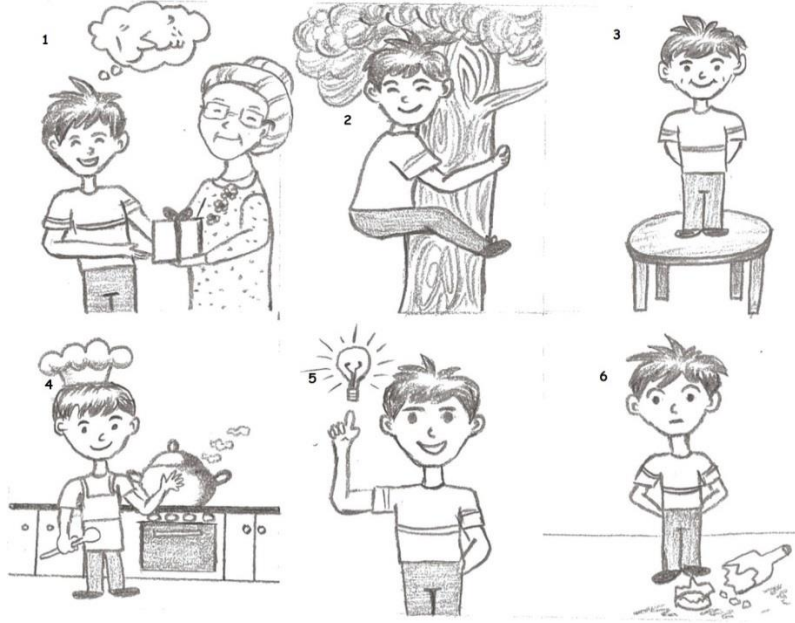
harfi cer	mastar	muzari	mazi		
لِ / عَنِ / يَ	قِيَامًا	يَقُومُ	قَامَ	Ayağa Kalktı	1
لِ	ابْتِسَامًا	يَبْتَسِمُ	ابْتَسَمَ	Gülümsedi	2
لِ / عَلَى	ضَحِكًا	يَضْحَكُ	ضَحِكَ	Kahkaha attı	3
عَلَى / لِ	بُكَاءً / بُكَيْ	يَبْكِي	بَكَى	Ağladı	4
عَلَى / لِ	حُزْنًا	يَحْزَنُ	حَزِنَ	Üzüldü	5
عَلَى / لِ / مِنْ	غَضَبًا	يَغْضَبُ	غَضِبَ	Kızdı	6

Tablo 2.4. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları.

قَامَ	قَامَ أَلْبُ بِيْلَغَى عَنِ الْكُرْسِيِّ.
Ayağa kalktı	Alp Bilge sandalyeden kalktı.
ابْتَسَمَ	ابْتَسَمَ أَلْبُ بِيْلَغَى لِأُمِّهِ.
Güldü	Alp Bilge annesine güldü.
ضَحِكَ	ضَحِكَ أَلْبُ بِيْلَغَى عَلَى الْقِرْدِ.
Kahkaha attı	Alp Bilge maymuna kahkaha attı.
بَكَى	بَكَى أَلْبُ بِيْلَغَى عَلَى فِرَاقِ أُمِّهِ.
Ağladı	Alp Bilge annesinden ayrıldığı için ağladı.
حَزِنَ	حَزِنَ أَلْبُ بِيْلَغَى لِفُقْدَانِهِ لِعَبْتِهِ.
Üzüldü	Alp Bilge oyuncağını kaybettiği için üzüldü.
غَضِبَ	غَضِبَ أَلْبُ بِيْلَغَى عَلَى صَدِيقِهِ.
Kızdı	Alp Bilge arkadaşına kızdı.

الأفعال FİLLER

Resim 2.4. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 2.

Tablo 2.5. Sık kullanılan fiiller 2

harfi cer	mastar	muzari	mazi		
مِن / بِ / عَلَى	أَخَذًا	يَأْخُذُ	أَخَذَ	Aldı	1
عَلَى	تَسَلَّقًا	يَتَسَلَّقُ	تَسَلَّقَ	Tırmandı	2
عَلَى / فِي	وُقُوفًا	يَقِفُ	وَقَفَ	Durdu	3
بِ .	طَبَخًا	يَطْبُخُ	طَبَخَ	Pişirdi	4
مِن	كَسْرًا	يَكْسِرُ	كَسَرَ	Kırdı	5
-	فَهْمًا	يَفْهَمُ	فَهِمَ	Anladı	6

Tablo 2.6. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları.

أَخَذَ	أَخَذَ أَلْبٌ بِيَلْغَى الْهَدِيَّةَ مِنْ جَدَّتِهِ.
Aldı	Alp Bilge annanesinden hediye aldı.
تَسَلَّقَ	تَسَلَّقَ أَلْبٌ بِيَلْغَى الشَّجَرَةَ.
Tırmandı	Alp Bilge ağaca tırmandı.
وَقَفَ	وَقَفَ أَلْبٌ بِيَلْغَى عَلَى الْمَسْرَحِ.
Durdu	Alp Bilge sahnenin üzerinde durdu.
طَبَخَ	طَبَخَ أَلْبٌ بِيَلْغَى الطَّعَامَ.
Pişirdi	Alp Bilge yemek pişirdi.
فَهِمَ	فَهِمَ أَلْبٌ بِيَلْغَى الدَّرْسَ.
Anladı	Alp Bilge dersi anladı.
كَسَرَ	كَسَرَ أَلْبٌ بِيَلْغَى الرُّجَاجَةَ.
Kırdı	Alp Bilge camı kırdı.

الأفعال FİLLER

Resim 2.5. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 3.

Tablo 2.7. Sık kullanılan fiiller 3.

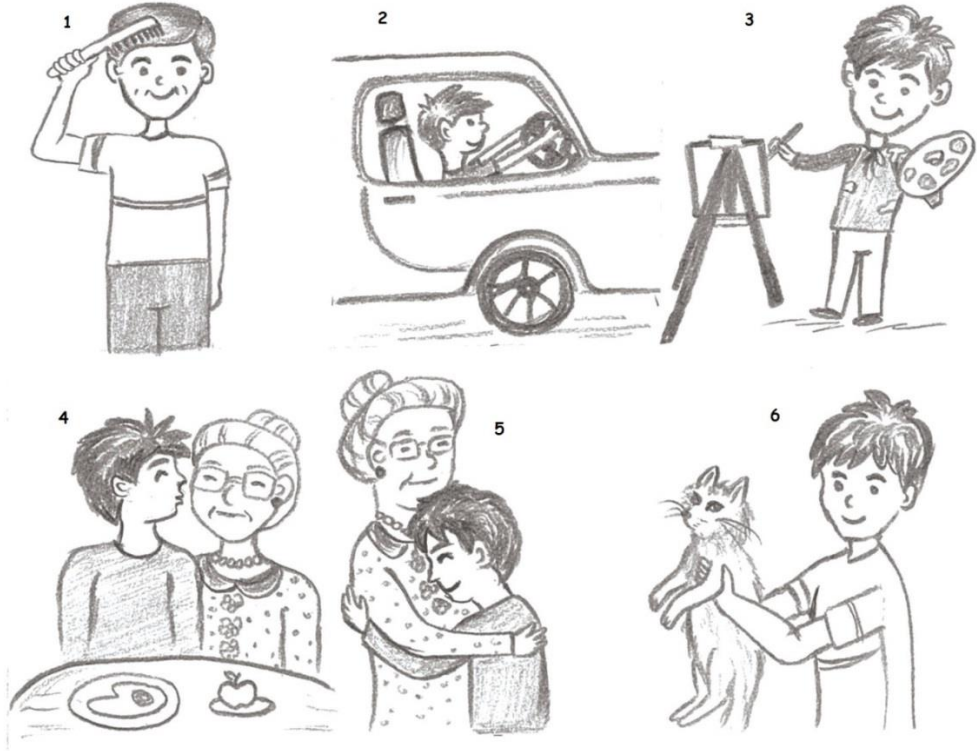
harfi cer	mastar	muzari	mazi		
لِ	إِعْطَاءٌ / عَطَاءٌ	يُعْطِي	أَعْطَى	Verdi	1
-	مُسَاعَدَةٌ	يُسَاعِدُ	سَاعَدَ	Yardım etti	2
فِي	نَفْحًا	يَنْفُخُ	نَفَخَ	Üfledi	3
-	حَلًّا	يَحُلُّ	حَلَّ	Çözdü	4
عَلَى / فِي	رَقْصًا	يَرْقُصُ	رَقَّصَ	Dans etti	5
عَلَى / فِي	تَخَيُّلًا	يَتَخَيَّلُ	تَخَيَّلَ	Hayal etti	6

Tablo 2.8. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları.

أَعْطَى	أَعْطَى أَلْبَ بِيْلَغَى الْهَدِيَّةَ لِجَدَّتِهِ
Verdi	Alp Bilge ananesine hediye verdi.
سَاعَدَ	سَاعَدَ أَلْبَ بِيْلَغَى أُمَّهُ
Yardım etti.	Alp Bilge annesine yardım etti.
نَفَخَ	نَفَخَ أَلْبَ بِيْلَغَى عَلَى الشَّمْعَةِ
Üfledi	Alp Bilge muma üfledi.
حَلَّ	حَلَّ أَلْبَ بِيْلَغَى الْمَسْأَلَةَ
Çözdü	Alp Bilge testi çözdü.
رَقَصَ	رَقَصَ أَلْبَ بِيْلَغَى فِي الْحَفْلِ
Dans etti	Alp Bilge partide dans etti.
تَخَيَّلَ	تَخَيَّلَ أَلْبَ بِيْلَغَى أَشْيَاءَ جَمِيلَةً
Hayal etti	Alp Bilge güzel şeyler hayal etti.

الأفعال FİLLER

Resim 2.6. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 4.

Tablo 2.9. Sık kullanılan fiiller 4.

harfi cer	mastar	muzari	mazi		
-	مَشَطًا	يَمْشُطُ	مَشَطَ	Taradı	1
إلى	قَوْدًا / قِيَادَةً	يَقْوُدُ	قَادَ	Sürdü	2
بِ / على	رَسَمًا	يَرَسُمُ	رَسَمَ	Resim yaptı	3
-	تَقْبِيلًا	يُقْبِلُ	قَبَّلَ	Öptü	4
-	عِنَاقًا / مُعَانَقَةً	يُعَانِقُ	عَانَقَ	Sarıldı	5
-	حَمَلًا	يَحْمِلُ	حَمَلَ	Taşıdı	6

Tablo 2.10. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları.

مَشَطَّ	مَشَطَّ أَلْب بِيْلغَى شَعْرَهُ.
Taradı	Alp Bilge saçını taradı.
قَادَ	قَادَ أَلْب بِيْلغَى السَّيَّارَةَ.
Sürdü	Alp Bilge arabayı sürdü.
رَسَمَ	رَسَمَ أَلْب بِيْلغَى لَوْحَةً.
Çizdi	Alp Bilge tabloya resim çizdi.
قَبَّلَ	قَبَّلَ أَلْب بِيْلغَى جَدَّتَهُ.
Öptü	Alp Bilge ananesini öptü.
عَانَقَ	عَانَقَ أَلْب بِيْلغَى جَدَّتَهُ.
Sarıldı	Alp Bilge ananesine sarıldı.
حَمَلَ	حَمَلَ أَلْب بِيْلغَى الْقِطَّ.
Taşıdı	Alp Bilge kediyi taşıdı.

الأفعال FİLLER

Resim 2.7. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 5.

Tablo 2.11. Sık kullanılan fiiller 5.

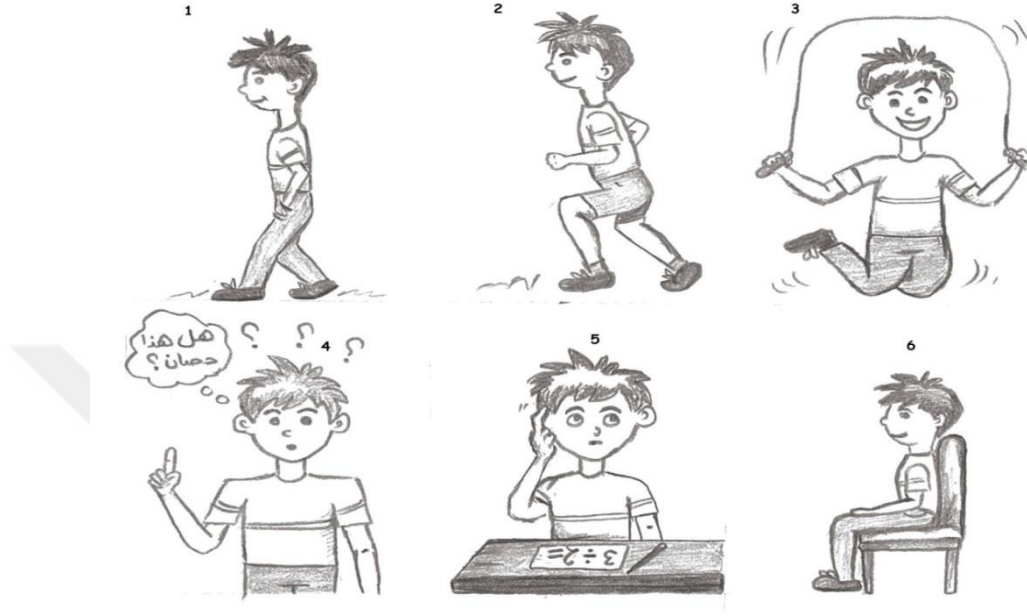
harfi cer	mastar	muzari	mazi		
لِ / .. إلى	اسْتِمَاعًا	يَسْتَمِعُ	اسْتَمَعَ	Dinledi	1
لِ / إلى / بِ/ في	نَظْرًا	يَنْظُرُ	نَظَرَ	Baktı	2
من	مَسًّا	يَلْمَسُ	لَمَسَ	Dokundu	3
بِ/ في	اسْتِحْمَامًا	يَسْتَحِمُّ	اسْتَحَمَّ	Banyo yaptı	4
بِ / في	سِبَاحَةً	يَسْبِحُ	سَبَحَ	Yüzdü	5
بِ / في	لَعِبًا	يَلْعَبُ	لَعِبَ	Oynadı	6

Tablo 2.12. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları.

اسْتَمَعَ	اسْتَمَعَ أَلْبٌ بِيْلُغَى إِلَى الْمَوْسِيقَى.
Dinledi	Alp Bilge müzik dinledi.
نَظَرَ	نَظَرَ أَلْبٌ بِيْلُغَى إِلَى اللُّوْحَةِ.
Baktı	Alp Bilge tabloya baktı.
لَمَسَ	لَمَسَ أَلْبٌ بِيْلُغَى الْقِطَّ.
Dokundu	Alp Bilge kediye dokundu.
اسْتَحَمَ	اسْتَحَمَ أَلْبٌ بِيْلُغَى.
Banyo yaptı	Alp Bilge banyo yaptı.
سَبَحَ	سَبَحَ أَلْبٌ بِيْلُغَى فِي الْبَحْرِ.
Yüzdü	Alp Bilge denizde yüzdü.
لَعِبَ	لَعِبَ أَلْبٌ بِيْلُغَى بِالْكُرَّةِ.
Oynadı	Alp Bilge toppla oynadı.

الأفعال FİLLER

Resim 2.8. Sık kullanılan fiillerile ilgili resimler 6.

Tablo 2.13. Sık kullanılan fiiller 6.

harfi cer	mastar	muzari	mazi		
في / على بـ /	مَشِيًا	يَمْشِي	مَشَى	Yürüdü	1
من / إلى	رَكَضًا	يَرْكُضُ	رَكَضَ	Koştı	2
على / إلى	قَفَرًا	يَقْفِرُ	قَفَرَ	Zıpladı / hopladı	3
-	سُؤَالَ	يَسْأَلُ	سَأَلَ	Sordu	4
في / بـ	تَفَكِيرًا	يُفَكِّرُ	فَكَّرَ	Düşündü	5
في / على إلى /	جُلُوسًا	يَجْلِسُ	جَلَسَ	Oturdu	6

Tablo 2.14. Sık kullanılan fiillerle ilgili cümle yapıları.

مَشَى	مَشَى أَلْب بِيْلغَى بِالشَّارِعِ.
Yürüdü	Alp Bilge sokakta yürüdü.
رَكَضَ	رَكَضَ أَلْب بِيْلغَى فِي الْمُنْتَزَهَةِ.
Koştı	Alp Bilge parkta koştu.
قَفَزَ	قَفَزَ أَلْب بِيْلغَى بِالْحَبْلِ.
Atlamak	Alp Bilge ip atladı.
سَأَلَ	سَأَلَ أَلْب بِيْلغَى أُمَّةً سُؤَالًا.
Sordu	Alp Bilge annesine soru sordu.
فَكَّرَ	فَكَّرَ أَلْب بِيْلغَى فِي الْحَلِّ.
Düşündü	Alp Bilge çözümü düşündü.
جَلَسَ	جَلَسَ أَلْب بِيْلغَى عَلَى الْكُرْسِيِّ.
Oturdu	Alp Bilge sandalyeye oturdu.

الأفعال FİLLER

Resim 2.9. Sık kullanılan fiiler ile ilgili resimler 7.

Tablo 2.15. Sık kullanılan fiiler 7.

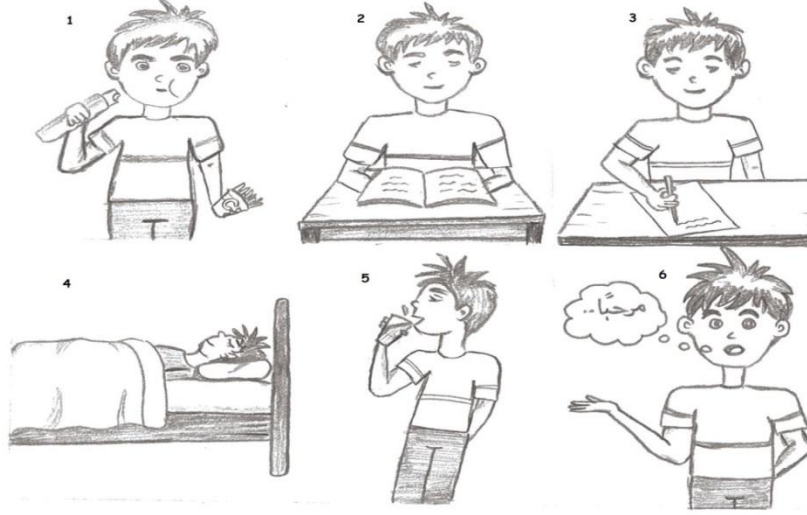
harfi cer	mastar	muzari	mazi		
إلى	صُنْعاً / صَنِيعاً	يَصْنَعُ	صَنَعَ	Yaptı	1
-	مُشَاهَدَةً	يُشَاهِدُ	شَاهَدَ	İzledi	2
-	تَفْرِيشًا	يُفْرِشُ	فَرَشَ	Fırçaladı	3
-	كَنْسًا	يُكْنَسُ	كَنَّسَ	Süpürdü	4
-	شَمًّا	يَشُمُّ	شَمَّ	Kokladı	5
-	غِنَاءً	يُغَيِّي	غَيَّى	Şarkı söyledi	6

Tablo 2.16. Sık kullanılan fiiler ile ilgili cümle yapıları.

صَنَعَ	صَنَعَ أَلْبٌ بِيْلُغَى رَجُلًا ثَلَجِيًّا.
Yaptı	Alp Bilge kardan adam yaptı.
شَاهَدَ	شَاهَدَ أَلْبٌ بِيْلُغَى التِّلْفَازَ.
İzledi	Alp Bilge televizyon izledi.
فَرَّشَ	فَرَّشَ أَلْبٌ بِيْلُغَى أَسْنَانَهُ.
Fırçaladı	Alp Bilge dişlerini fırçaladı.
كَنَسَ	كَنَسَ أَلْبٌ بِيْلُغَى الْأَرْضَ.
Süpürdü	Alp Bilge yeri süpürdü.
شَمَّ	شَمَّ أَلْبٌ بِيْلُغَى الْوَرْدَةَ.
Kokladı	Alp Bilge gülü kokladı.
غَنَّى	غَنَّى أَلْبٌ بِيْلُغَى أُغْنِيَةً.
Söyledi	Alp Bilge şarkı söyledi.

الأفعال FİLLER

Resim 2.10. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 8.

Tablo 2.17. Sık kullanılan fiiller 8.

harfi cer	mastar	muzari	mazi		
-	أَكَلًا	يَأْكُلُ	أَكَلَ	Yedi	1
لِ / عَنْ / عَلَى	قِرَاءَةً	يَقْرَأُ	قَرَأَ	Okudu	2
إِلَى / فِي / لِ	كِتَابَةً	يَكْتُبُ	كَتَبَ	Yazdı	3
إِلَى / عَنْ / لِ	نَوْمًا	يَنَامُ	نَامَ	Uyudu	4
بِ	شُرْبًا	يَشْرَبُ	شَرِبَ	İçti	5
بِ / عَلَى / عَنْ / فِي	تَكَلُّمًا	يَتَكَلَّمُ	تَكَلَّمَ	Konuştı	6

Tablo 2.18. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapıları

أَكَلَ	أَكَلَ أَلْبِ بِيْلَغَى الطَّعَامَ.
Yedi	Alp Bilge yemek yedi.
قَرَأَ	قَرَأَ أَلْبِ بِيْلَغَى كِتَابًا.
Okudu	Alp Bilge kitap okudu.
كَتَبَ	كَتَبَ أَلْبِ بِيْلَغَى وَاجِبَهُ.
Yaptı	Alp Bilge ödevini yaptı.
نَامَ	نَامَ أَلْبِ بِيْلَغَى مُبَكَّرًا.
Uyudu	Alp Bilge erken uyudu.
شَرِبَ	شَرِبَ أَلْبِ بِيْلَغَى عَصِيرًا.
İçti	Alp Bilge meyve suyu içti.
تَكَلَّمَ	تَكَلَّمَ أَلْبِ بِيْلَغَى مَعَ نَفْسِهِ.
Konuştı	Alp Bilge kendi kendisiyle konuştu.

الأفعال FİLLER

Resim 2.11. Sık kullanılan fiiller ile ilgili resimler 9.

Tablo 2.19. Sık kullanılan fiiler 9.

harfi cer	mastar	muzari	mazi		
لِ	تَوَضُّؤًا	يَتَوَضَّأُ	تَوَضَّأَ	Abdest aldı	1
فِي	تَصَلِيَّةً	يُصَلِّي	صَلَّى	Namaz kıldı	2
إِلَى / لِي / بِ	دُعَاءً	يَدْعُو	دَعَا	Dua etti	3
عَنْ	صِيَامًا	يَصُومُ	صَامَ	Oruç tuttu	4
بِ / عَلَى / فِي	طَوَافًا	يَطُوفُ	طَافَ	Tavaf etti	5
بِ	تَزَكِيَّةً	يُزَكِّي	زَكَّى	Zekat verdi	6

Tablo 2.20. Sık kullanılan fiiller ile ilgili cümle yapısı.

تَوَضَّأَ	تَوَضَّأَ أَلْبٌ بِيْلَغَى لِأَدَاءِ الصَّلَاةِ.
Abdest aldı	Alp Bilge namaz kılmak için abdest aldı.
صَلَّى	صَلَّى أَلْبٌ بِيْلَغَى صَلَاةَ الظُّهْرِ.
Namaz kıldı	Alp Bilge ikinci namazı kıldı.
دَعَا	دَعَا أَلْبٌ بِيْلَغَى لِوَالِدَيْهِ.
Dua etti	Alp Bilge ebeveynine dua etti.
صَامَ	صَامَ أَلْبٌ بِيْلَغَى صَوْمَ.
Oruç tuttu	Alp Bilge oruç tuttu.
طَافَ	طَافَ أَلْبٌ بِيْلَغَى حَوْلَ الكَعْبَةِ.
Tavaf etti	Alp Bilge Kabe'nin çevresini tavaf etti.
زَكَى	زَكَى أَلْبٌ بِيْلَغَى بِمَالِهِ.
Zekat verdi	Alp Bilge zekat verdi.

الصِّفَات SIFATLAR

Resim 2.12. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili resimler.

Tablo 2.21. Sık kullanılan sıfatlar.

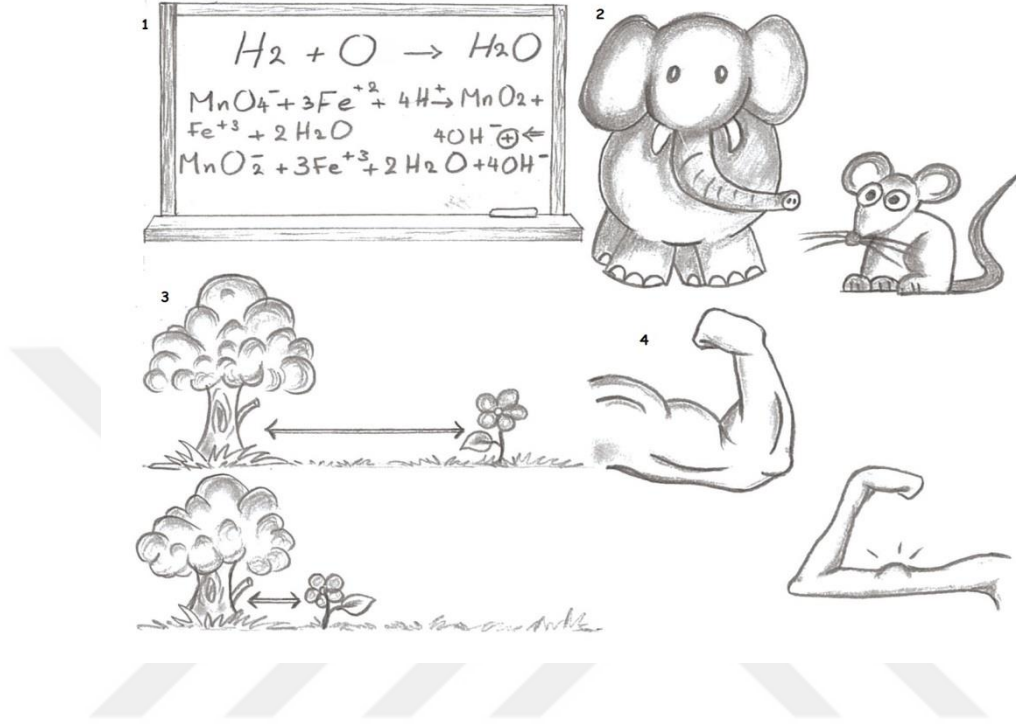
Uzun	طَوِيل (ج) طَوَال	Kısa	قَصِير (ج) قِصَاؤُ	1
Güzel	جَمِيل (ج) جُمْلَاءُ	Çirkin	قَبِيح (ج) قِبَاح	2
Yumuşak	لَيِّن (ج) لَيِّنُون/أَلِينَاءُ	Sert	صُلْبُ (ج) أَصْلَاب	3
Hafif	خَفِيف (ج) خَفَاف/أَخْفَاءُ	Ağır	ثَقِيل (ج) ثِقَال	4

Tablo 2.22. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili cümle yapıları.

طَوِيلٌ	شَجَرَةٌ طَوِيلَةٌ
قَصِيرٌ	شَجَرَةٌ قَصِيرَةٌ
Uzun	Uzun bir ağaç
Kısa	Kısa bir ağaç
جَمِيلٌ	فَتَاةٌ جَمِيلَةٌ
قَبِيحٌ	فَتَاةٌ قَبِيحَةٌ
Güzel	Güzel bir kız
Çirkin	Çirkin bir erkek
لَيِّنٌ	غَيْمَةٌ لَيِّنَةٌ
صَلْبٌ	حَجَرٌ صَلْبٌ
Yumuşak	Yumuşak bir bulut
Sert	Sert bir taş
خَفِيفٌ	رَيْشَةٌ خَفِيفَةٌ
ثَقِيلٌ	حَدِيدٌ ثَقِيلٌ
Hafif	Hafif bir tüy
Ağır	Ağır bir demir

الصِّفَات SIFATLAR

Resim 2.13. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili resimler 2.

Tablo 2.23. Sık kullanılan sıfatlar 2.

Kolay	سهل (ج) أسهل	Zor	صعب (ج) أصعب	1
Büyük	كبير (ج) أكبر	Küçük	صغير (ج) أصغر	2
Uzak	بعيد (ج) أبعد	Yakın	قريب (ج) أقرب	3
Güçlü	قوي (ج) أقوى	Zayıf	ضعيف (ج) أضعف	4

Tablo 2.24. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili cümle yapıları 2.

سَهْلٌ	مُعَادَلَةٌ سَهْلَةٌ
صَعْبٌ	مُعَادَلَةٌ صَعْبَةٌ
Kolay	Kolay bir formül
Zor	Zor bir formül
كَبِيرٌ	فِيلٌ كَبِيرٌ
صَغِيرٌ	فَأْرٌ صَغِيرٌ
Büyük	Büyük bir fil
Küçük	Küçük bir fare
بَعِيدٌ	زَهْرَةٌ بَعِيدَةٌ عَنِ الشَّجَرَةِ
قَرِيبٌ	زَهْرَةٌ قَرِيبَةٌ مِنَ الشَّجَرَةِ
Uzak	Ağaçtan uzak bir çiçek
Yakın	Ağaca yakın bir çiçek
قَوِيٌّ	رَجُلٌ قَوِيٌّ
ضَعِيفٌ	رَجُلٌ ضَعِيفٌ
Güçlü	Güçlü bir adam
Güçsüz	Güçsüz bir adam

الصِّفَات SIFATLAR

Resim 2.14. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili resimler 3.

Tablo 2.25. Sık kullanılan sıfatlar 3.

Erken	مُبَكِّر (ج) مُبَكِّرُونَ	Geç	مُتَأَخِّر (ج) مُتَأَخِّرُونَ	1
Çok	كَثِير (ج) كَثَار	Az	قَلِيل (ج) قَلِيلُونَ/أَقْلَاءُ	3
Sıcak	حَارٌّ/ سَاخِن (ج) سُخَّان	Soğuk	بَارِد (ج) أَبْرَاد	2
Pahalı	غَالٍ (ج) غَالَةٌ/ غَالِيَات	Ucuz	رَخِيص (ج) رَخَائِصُ	4

Tablo 2.26. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili cümle yapıları .

مُبَكِّرٌ	وَقْتُ مُبَكِّرٌ
مُتَأَخِّرٌ	وَقْتُ مُتَأَخِّرٌ
Erken Geç	Erken bir vakit Geç bir vakit
سَاخِنٌ	شَائِي سَاخِنٌ
بَارِدٌ	عَصِيرٌ بَارِدٌ
Sıcak Soğuk	Soğuk bir çay Sıcak bir çay
كَثِيرٌ	بَالُونَاتٌ كَثِيرَةٌ
قَلِيلٌ	بَالُونَاتٌ قَلِيلَةٌ
Çok Az	Çok bir balon Az bir balon
غَالِي	خَاتَمٌ غَالِي
رَخِيصٌ	حَقِيبَةٌ رَخِيصَةٌ
Pahalı Ucuz	Pahalı bir yüzük Ucuz bir çanta

الصِّفَات SIFATLAR

Resim 2.15. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili resimler 4.

Tablo 2.27. Sık kullanılan sıfatlar 4.

Çalışkan	مُجْتَهِد (ج) مُجْتَهِدُون	Tembel	كَسْلَان (ج) كَسَالِي	1
Kalın	غَلِيظ (ج) غِلَاط تَخِين (ج) تَخْنَاء	İnce	دَقِيق (ج) دِقَاق رَقِيق (ج) رِقَاق	2
Yararlı	مُفِيد (ج) مُفِيدُون	Zararlı	مُضِرّ (ج) ضَرَار ضَارُّ	3
Yeni	جَدِيد (ج) جُدُد	Eski	قَدِيم (ج) قُدَمَاء رَثّ (ج) رَثَات	4

Tablo 2.28. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili cümle yapıları.

مُجْتَهِدٌ	طَالِبٌ مُجْتَهِدٌ
كَسْلَانٌ	طَالِبٌ كَسْلَانٌ
Çalışkan	Çalışkan bir öğrenci
Tembel	Tembel bir öğrenci
سَمِيكٌ / غَلِيظٌ / نَحِيْنٌ	كِتَابٌ سَمِيكٌ
رَقِيْقٌ	كِتَابٌ رَقِيْقٌ
Kalın	Kalın bir kitap
İnce	İnce bir kitap
جَدِيْدٌ	هَاتِفٌ جَدِيْدٌ
قَدِيْمٌ	هَاتِفٌ قَدِيْمٌ
Yeni	Yeni bir telefon
Eski	Eski bir telefon
مُفِيْدٌ	تُفَاحَةٌ مُفِيْدَةٌ
ضَارٌّ	مُتَلَجَاتٌ ضَارَّةٌ / مُضِرَّةٌ
Yararlı	Yararlı bir elma
Zararlı	Zararlı bir dondurma

الصِّفَات SIFATLAR

Resim 2.16. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili resimler 5.

Tablo 2.29. Sık kullanılan sıfatlar 5.

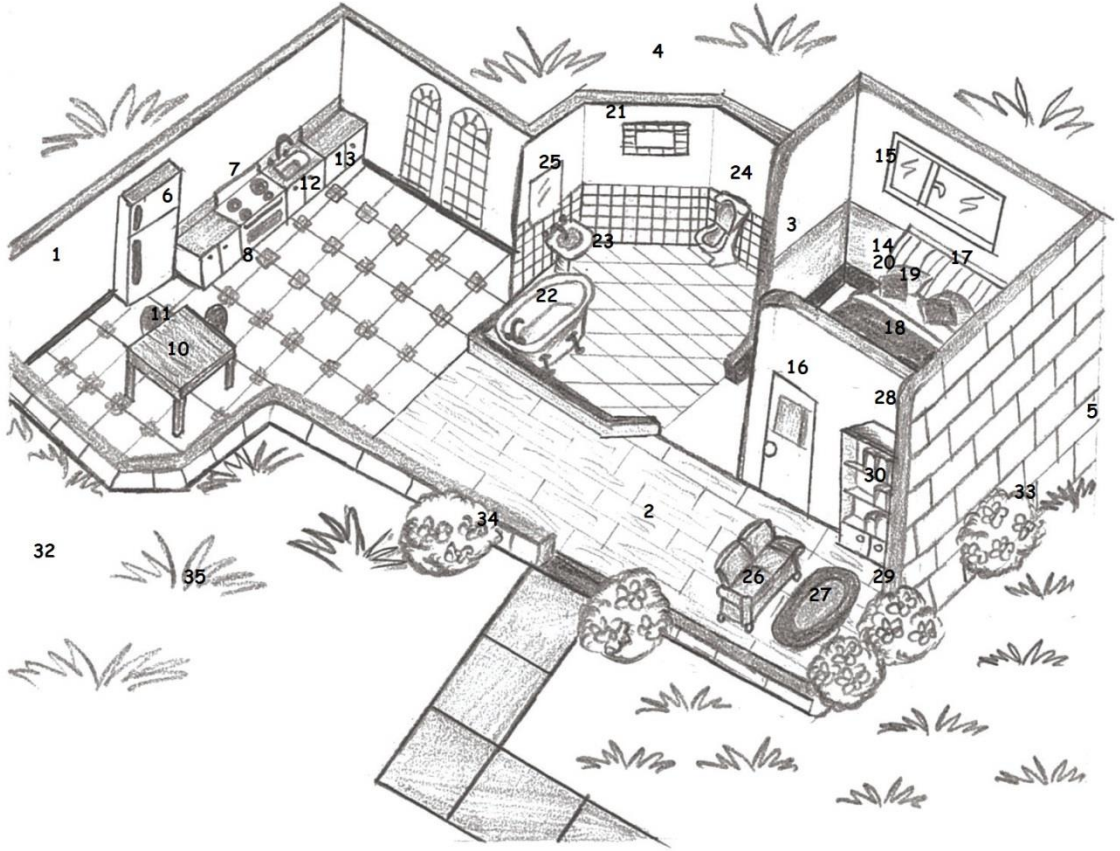
Dolu	مَمْلُوءٌ (ج) مَمْلُؤُونَ	Boş	فَارِغٌ (ج) فَارِغُونَ	1
Geniş	وَاسِعٌ / عَرِيضٌ (ج) عَرَاضٌ	Dar	ضَيِّقٌ (ج) مَضَائِقٌ	2
Temiz	نَظِيفٌ (ج) نِظَافٌ / نُظَفَاءٌ	Kirli	وَسَخٌ \ وَسِخٌ (ج) أَوْسَاحٌ \ وَسِخُونَ	3
Hızlı	سَرِيعٌ (ج) سِرَاعٌ \ سَرِيعُونَ	Yavaş	بَطِيءٌ (ج) بَطِئُونَ	4

Tablo 2.30. Sık kullanılan sıfatlar ile ilgili cümle yapıları.

فَارِعٌ	مَزْهَرِيَّةٌ فَارِعَةٌ
مَمْلُوءٌ/مَلِيءٌ	مَزْهَرِيَّةٌ مَمْلُوءَةٌ
Boş	Boş bir vazo
Dolu	Dolu bir vazo
وَاسِعٌ	شَّارِعٌ وَاسِعٌ
ضَيِّقٌ	شَّارِعٌ ضَيِّقٌ
Geniş	Geniş bir yol
Dar	Dar bir yol
نَظِيفٌ	أَسْنَانٌ نَظِيفَةٌ
وَسِخٌ	أَسْنَانٌ وَسِخَةٌ
Temiz	Temiz bir diş
Kirli	Kirli bir diş
سَرِيعٌ	طَائِرٌ سَرِيعٌ
بَطِيءٌ	سُلْحَفَاءٌ بَطِيئَةٌ
Hızlı	Hızlı bir kuş
Yavaş	Yavaş bir kaplumbağa

البيٲ EV

Resim 2.17. Ev ile ilgili resimler.

EV الْبَيْتُ

Tablo 2.31. Ev ile ilgili kelimeler.

1	Mutfak	مَطْبِخ (ج) مَطَايِخ	Masa	طَاوِلَةٌ (ج) طَاوِلَات	10
2	Salon	صَالَةٌ (ج) صَالَات	Sandalye	مِقْعَدٌ / كُرْسِيٌّ (ج) مقاعِد - كراسِ	11
3	Yatak odası	غُرْفَةُ النَّوْم (ج) غُرْفُ النَّوْم	Bulaşık makinesi	غَسَّالَةٌ صُحُون (ج) غَسَّالَاتُ صُحُون	12
4	Ev	بَيْتٌ (ج) بُيُوت	Dolap	دُولَابٌ / خَزَانَةٌ (ج) دَوَالِيبُ / خَزَائِن	13
5	Garaj	مَرَابٌ (ج) مَرَائِب	Abajur	عَاكِسُ ضَوْءٍ (ج) عَوَاكِسُ ضَوْءٍ	14
6	Buzdolabı	ثَلَاجَةٌ (ج) ثَلَّاجَات	Pencere	شُبَّاكٌ / نَافِذَةٌ (ج) شَبَابِيكٌ / نَوَافِذ	15
7	Ocak	مَوْقِدٌ (ج) مَوَاقِد	Kapı	بَابٌ (ج) أَبْوَاب	16
8	Fırın	فُرْنٌ (ج) أَفْرَان	Yatak	سَرِيرٌ (ج) أَسِرَّة	17
9	Musluk	صُنْبُورٌ / حَنْفِيَّةٌ (ج) صَنَابِير - حَنْفِيَّات	Yorgan	لِحَافٌ (ج) لُحُف	18

Tablo 2.32. Ev ile ilgili kelimeler 2.

19	Yastık	وَسَادَةٌ (ج) وَسَائِد	Halı	سَجَّادَةٌ (ج) سَجَّادَات	27
20	Komodin	مِنْضَدَةٌ (ج) مَنَاضِد	Kitaplık	مَكْتَبَةٌ (ج) مَكْتَبَات	28
21	Banyo	حَمَّام (ج) حَمَّامَات	Televizyon	تِلْفَاز (ج) تِلْفَازَات	29
22	Küvet	حَوْضٌ (ج) أَحْوِاض	Radyo	مِذْيَاع (ج) مِذْيَاع	30
23	Lavabo	مَغْسِلٌ (ج) مَغَايِل	Avize	تُرِّيَّات (ج) تُرِّيَّات	31
24	Klozet/ tuvalet	مِرْحَاضٌ (ج) مَرَايِض	Bahçe	حَدِيقَةٌ (ج) حَدَائِق	32
25	Ayna	مِرْآةٌ (ج) مَرَائٍ	Ağaç	شَجَرَةٌ (ج) أَشْجَار	33
26	Berjer koltuk	أَرِيكَةٌ (ج) أَرَائِك	Çiçek	زَهْرَةٌ / وَرْدَةٌ (ج) زُهُور / أَزْهَار / وَرُود	34
26	Kanepa-koltuk	كَنْبَةٌ (ج) كَنْبَات	Çimen	عُشْبَةٌ (ج) عُشْب	35

Tablo 2.33. Ev ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

بَيْتٌ (ج) بُيُوت	بَيْتِي جَمِيلٌ وَ كَبِيرٌ.
Evler- Ev	Evim büyük ve güzeldir.
مَطْبَخٌ (ج) مَطَبِخُ	فِي الْبَيْتِ مَطْبَخٌ مُتَوَسِّطُ الْحَجْمِ.
Mutfaklar- Mutfak	Evde orta büyüklükte mutfak var.
طَاوِلَةٌ (ج) طَاوِلَات	يُوجَدُ فِي الْمَطْبَخِ طَاوِلَةٌ.
Masalar – Masa	Mutfakta masa var.
حَنْفِيَّاتٌ (ج) حَنْفِيَّات	لِلْمَغْسَلَةِ حَنْفِيَّةٌ صَغِيرَةٌ.
Musluklar – Musluk	Lavaboda küçük musluk var.
غَسَّالَةٌ صُحُونٍ (ج) غَسَّالَاتُ صُحُونٍ	بِجَانِبِ الْمَوْقِدِ غَسَّالَةٌ صُحُونٍ.
Bulaşık makineleri- Bulaşık makinesi	Ocağın yanında bulaşık makinesi var.
صَالَةٌ (ج) صَالَات	فِي الْبَيْتِ صَالَةٌ كَبِيرَةٌ.
Salonlar – Salon	Evde büyük bir salon var.
كُرْسِيٌّ (ج) كُرَاسِي	يُوجَدُ بِجَانِبِ الطَّاوِلَةِ كُرْسِيٌّ.
Sandalyeler – Sandalye	Masanın yanında sandalye var.
ثَلَاجَةٌ (ج) ثَلَاجَات	أَمَامَ الْجِدَارِ ثَلَاجَةٌ بَيْضَاءُ.
Buzdolapları – Buzdolabı	Duvarın önünde beyaz buzdolabı var.
مَوْقِدٌ (ج) مَوَاقِدُ	الْمَوْقِدُ بِجَانِبِ الْمَغْسَلَةِ.
Ocaklar – Ocak	Ocak lavabonun yanındadır.
فُرْنٌ (ج) أَفْرَان	الْفُرْنُ تَحْتَ الْمَوْقِدِ.
Fırınlar – Fırın	Fırın ocağın altındadır.
دُولَابٌ (ج) دَوَالِبُ	بِجَانِبِ الْجِدَارِ يَوْجَدُ دُولَابٌ.
Dolaplar –Dolap	Duvarın yanında dolap var.

Tablo 2.34. Ev ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

عَاكِسُ ضَوْءٍ (ج) عَوَاكِسُ ضَوْءٍ	على التَّافِذَةِ عَاكِسُ ضَوْءٍ.
Abajurlar – Abajur	Pencerenin üzerinde abajur var.
شُبَّالِكُ (ج) شَبَابِيكُ	في المَطْبَخِ شُبَّالِكَانِ اثْنَانِ.
Pencereler – Pencere	Mutfakta iki pencere var.
بَابُ (ج) أَبْوَابُ	بَابُ البَيْتِ كَبِيرٌ.
Kapılar – Kapı	Evin kapısı büyüktür.
كَنْبَةٌ (ج) كَنْبَاتُ	أمامَ بابِ العُرْفَةِ كَنْبَةٌ جَمِيلَةٌ.
Kanepeler/koltuklar-Kanep/koltuk	Kapının önünde güzel bir kanep/koltuk var.
سَجَّادَةٌ (ج) سَجَّادَاتُ	أمامَ الكَنْبَةِ سَجَّادَةٌ زُرْقَاءُ.
Halılar - Halı	Kanepenin önünde mavi bir halı var.
مَكْتَبَاتُ (ج) مَكْتَبَاتُ	في الصَّالَةِ مَكْتَبَةٌ صَغِيرَةٌ.
Kitaplıklar- Kitaplık	Salonda küçük bir kitaplık var.
تَلْفَازُ (ج) تَلْفَازَاتُ	في الصَّالَةِ تَلْفَازٌ صَغِيرٌ.
Televizyonlar - Televizyon	Salonda küçük bir televizyon var.
مِذْيَاعٌ (ج) مِذْيَاعُ	بِجَانِبِ التَّلْفَازِ مِذْيَاعٌ صَغِيرٌ.
Radyolar - Radyo	Televizyonun yanında küçük bir radyo var.
تُرِّيَّاتُ (ج) تُرِّيَّاتُ	بِالسَّقْفِ تُرِّيَّاتٌ مُعَلَّقَةٌ.
Avizeler – Avize	Tavanda asılı bir avize var.

Tablo 2.35. Ev ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

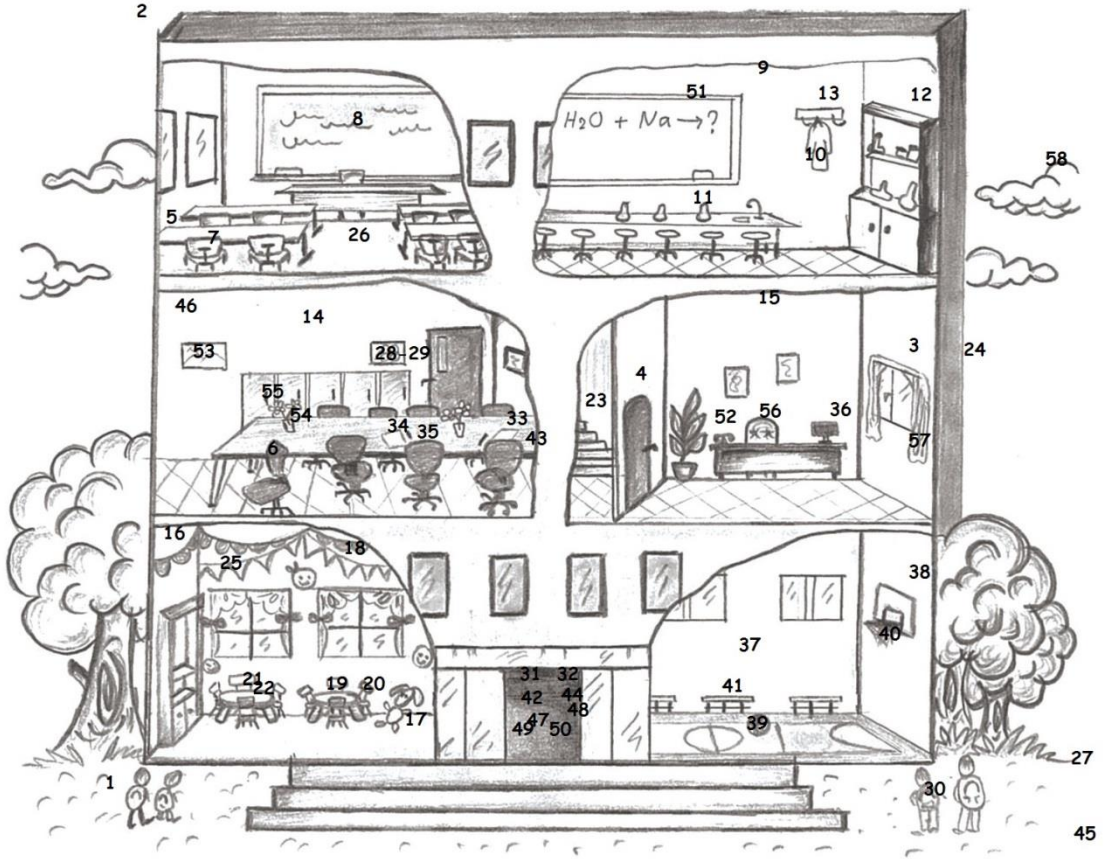
أَرِيكَةٌ (ج) أَرَائِكُ	في الصَّالَةِ أَرِيكَةٌ مُرِيحَةٌ.
Berjer koltuklar- Berjer koltuk	Salonda rahat bir berjer koltuk var.
غُرْفَةٌ (ج) غُرَفٌ	في البَيْتِ غُرْفَةٌ النَّوْمِ.
Yatak odaları- yatak odası	Evde yatak odası var.
لِحَافٌ (ج) لِحُفٌ	على السَّرِيرِ لِحَافٌ دَافِيَةٌ.
Battaniyeler/yorganlar- Battaniye/ yorgan	Yatağın üzerinde sıcak bir battaniye var.
وِسَادَةٌ (ج) وَسَائِدٌ	فَوْقَ السَّرِيرِ وِسَادَةٌ طَرِيَّةٌ.
Yastıklar- Yastık	Yatağın üzerinde yumuşak bir yastık var.
مِرَاةٌ (ج) مِرَائٍ	في الغُرْفَةِ مِرَاةٌ.
Aynalar- Ayna	Odada bir ayna var.
مِنْضَدَةٌ (ج) مَنَاضِدٌ	بِجَانِبِ السَّرِيرِ مَنُضِدَةٌ.
Komodiner- Komodin	Yatağın yanında bir komodin var.
سَرِيرٌ (ج) سُرُرٌ	في الغُرْفَةِ سَرِيرٌ جَدِيدٌ.
Yataklar - Yatak	Odada yani bir yatak var.
مَرَابٌ (ج) مَرَائِبٌ	لِلْبَيْتِ مَرَابٌ وَاسِعٌ.
Garajlar- Garaj	Evde geniş bir garaj var.
حَمَّامٌ (ج) حَمَّامَاتٌ	في البَيْتِ حَمَّامٌ صَغِيرٌ.
Banyolar - Banyo	Evde küçük bir banyo var.
حَوْضٌ (ج) أَحْوَاضٌ	في الحَمَّامِ حَوْضٌ لِلِاسْتِحْمَامِ.
Küvetler - Küvet	Banyoda bir küvet var.
مَغْسَلٌ (ج) مَغْسِلٌ	بِجَانِبِ الحَوْضِ مَغْسَلٌ نَظِيفٌ.
Lavabolar / çamaşır tekneleri- lavabo/çamaşır teknesi	Küvetin yanında temiz bir lavabo var.

Tablo 2.36. Ev ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مِرْحَاضٌ (ج) مِرْحَاضٌ Klozetler - Klozet	تَحْتَ النَّافِذَةِ مِرْحَاضٌ. Pencerenin altında klozet var.
حَدِيقَةٌ (ج) حَدَائِقُ Bahçeler - Bahçe	لِلْبَيْتِ حَدِيقَةٌ وَاسِعَةٌ. Evde geniş bir bahçe var.
شَجَرَةٌ (ج) أَشْجَارُ Ağaçlar - Ağaç	فِي الْحَدِيقَةِ شَجَرَةٌ. Bahçede bir ağaç var.
زَهْرَةٌ / وَرْدَةٌ (ج) أَزْهَارُ / وُرُودُ Çiçekler / Güller - Çiçek/Gül	أَمَامَ جِدَارِ الْمَنْزِلِ زَهْرَةٌ جَمِيلَةٌ. Evin duvarının önünde güzel bir çiçek var.
عُشْبٌ (ج) أَعْشَابُ Otlar - Ot	فِي الْحَدِيقَةِ عُشْبٌ. Bahçede ot var.

المدرسة OKUL

Resim 2.18. Okul ile ilgili resimler.

المدرسة OKUL

Tablo 2.37. Okul ile ilgili kelimeler.

1	Öğrenci	طَالِب (ج) طَلَاب	Deney tüpü	مِخْبَار (ج) مَخَابِير	11
2	Okul	مَدْرَسَة (ج) مَدَارِسُ	Dolap	خِزَانَة (ج) خَزَائِن	12
3	Pencere	نَافِذَة (ج) نَوَافِذ	Askı	شَمَاعَة (ج) شَمَاعَات	13
4	Kapı	بَاب (ج) أَبْوَاب مِنْضَدَة /	Öğretmenler odası	عُرْفَة الْمُعَلِّمِينَ	14
5	Masa	طَاوِلَة (ج) مَنَاضِدُ / طَاوِلَات	Müdür odası	عُرْفَة الْمُدِير	15
6	Sandalye	كُرْسِي (ج) كَرَامِسِ	Anaokulu	رُوضَة أَطْفَال (ج) رياض أطفال	16
7	Sıra	مَقْعَد (ج) مَقَاعِدُ	Oyuncak	أَلْعَابَة (ج) أَلْعَاب	17
8	Tahta	سَبُّورَة (ج) سَبُّورَات	Süs	زُرْكشَة (ج) زَرَائِكشُ	18
9	Laboratuvar	مَعْمَل (ج) مَعَامِل	Boya kalemi	مِرْقَم (ج) مَرَاقِم	19
10	Önlük	مِئْزَر (ج) مَآزِر	Resim	رَسْم (ج) رُسُوم	20

Tablo 2.38. Okul ile ilgili kelimeler 2.

21	Resim kâğıdı	وَرَقُ الرَّسْمِ (ج) أوراقُ الرَّسْمِ	Mescid	مَسْجِدُ (ج) مَسَاجِدُ	31
22	Makas	مِقْصَصٌ (ج) مَقَاصٍ	Kütüphane	مَكْتَبَةٌ (ج) مَكْتَبَاتٌ	32
23	Merdiven	سُلَّمٌ (ج) سَلَالِمٌ	Kitap	كِتَابٌ (ج) كُتُبٌ	33
24	Bina	بِنَاءٌ (ج) أَبْنِيَةٌ	Kağıt	وَرَقٌ (ج) أَوْرَاقٌ	34
25	Bayrak	عَلَمٌ (ج) أَعْلَامٌ	Kalem	قَلَمٌ (ج) أَقْلَامٌ	35
26	Sınıf	صَفٌّ (ج) صُفُوفٌ	Bilgisayar	حَاسِبٌ (ج) حَوَاسِبٌ	36
27	Bahçe	حَدِيقَةٌ (ج) حَدَائِقُ	Spor salonu	صَالَةُ الرِّيَاضَةِ (ج) صَالَاتُ الرِّيَاضَةِ	37
28	Öğretmen	مُعَلِّمٌ (ج) مُعَلِّمُونَ	Pota	هَدَفٌ (ج) أَهْدَافٌ	38
29	Öğretmen	مُدْرِسَةٌ (ج) مُدْرِسَاتٌ	Top	كُرَةٌ (ج) كُرَاتٌ	39
30	Öğrenci	تَلْمِيذٌ (ج) تَلَامِيذٌ	File	شَبَكَةٌ (ج) شَبَكَاتٌ	40

Tablo 2.39. Okul ile ilgili kelimeler 3.

41	Bank	مَقْعَدُ خَشَبِيّ (ج) مَقَاعِدُ خَشَبِيَّة	Depo	مُسْتَوْدَعُ (ج) مُسْتَوْدَعَاتُ	50
42	Kantin	مَقْصِف (ج) مَقَاصِفُ	Pano	لَوْحَة (ج) لوحات	51
43	Dosya	مِلْف (ج) مِلْفَاتُ	Telefon	هَاتِف (ج) هَوَاتِفُ	52
44	Zil	جَرَس (ج) أَجْرَاس	Tablo	صُورَة (ج) صُور	53
45	Güvenlik kulübesi	عُرْفَة الْأَمْن (ج) عُرْفُ الْأَمْن	Vazo	مَرْهَرِيَّة/زَهْرِيَّة (ج) مَرْهَرِيَّاتُ	54
46	Toplantı Salonu	صَلَاةِ اجْتِمَاع (ج) صَالَاتُ الْاجْتِمَاع	Çiçek	زَهْرَة (ج) أَزْهَار/زَهْوَرُ	55
47	Soyunma odası	عُرْفَة تَبْدِيل المَلَابِس (ج) عُرْفُ تَبْدِيلِ المَلَابِس	Koltuk	أَرِيكَة (ج) أَرَائِكُ	56
48	Hoparlör	مُكَبِّرُ الصَّوْت (ج) مُكَبِّرَاتُ الصَّوْت	Perde	سِتَارَة (ج) سِتَائِرُ	57
49	Tuvalet	مِرْحَاض (ج) مَرَاحِيضُ	Bulut	غَيْم (ج) غَيْوَم	58

Tablo 2.40. Okul ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

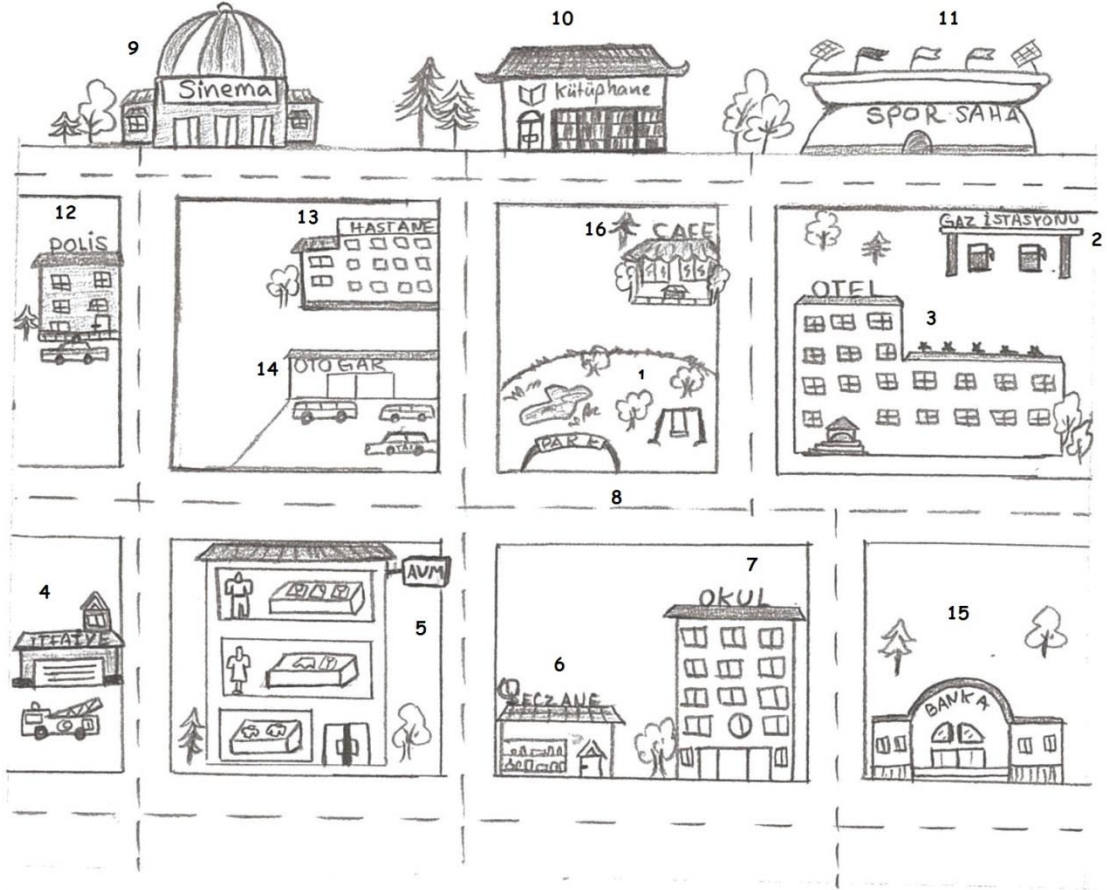
رياضُ الأطفال (ج) رَوْضَةُ الأَطْفَالِ	رَوْضَةُ الأَطْفَالِ جَمِيلَةٌ.
Ana okulu- Ana okulları	Anaokulu güzeldir.
لُعْبَةٌ (ج) الأَعَابُ	فِي رَوْضَةِ الأَطْفَالِ أَلْعَابٌ كَثِيرَةٌ.
Oyuncaklar - Oyuncak	Anaokulunda çok oyuncak var.
زُرْكُشَةٌ (ج) زَرَكَشَةٌ	فِي الرَّوْضَةِ الأَطْفَالِ زَرَكَشٌ مُلَوَّنَةٌ.
Süsler - Süs	Anaokulunda renkli süsler var.
مِرْقَمٌ (ج) مَرَاقِمٌ	نَسْتَعْمِلُ المَرَاقِمَ فِي المَدْرَسَةِ.
Boya kalemleri - Boya kalemi	Biz okulda boya kalemleri kullanıyoruz.
رَسْمٌ (ج) رُسُومٌ	فِي مَدْرَسَتِي حِصَّةٌ رَسْمٍ.
Resimler - Resim	Okulumda resim dersi var.
وَرَقٌ الرَّسْمِ	نَرَسُمُ عَلَى وَرَقِ الرَّسْمِ.
Resim kağıdı	Biz resim kağıdına resim yapıyoruz.
مِقْصٌ (ج) مَقَاصٌ	نَسْتَعْمِلُ المِقْصَ لِقِصِّ الوَرَقِ أحيانًا.
Makaslar - Makas	Kağıtları kesmek için bazen makas kullanıyoruz.
وَرَقٌ (ج) أَوْزَاقٌ	نَكْتُبُ المُلَاحَظَاتِ عَلَى الوَرَقِ.
Kağıtlar - Kağıt	Notları kağıtlara yazıyoruz.
قَلَمٌ (ج) أَقْلَامٌ	نَكْتُبُ الوَاجِبَ بِالقَلَمِ.
Kalemler - Kalem	Ödevimizi kalemle yazıyoruz.
تَلْمِيذٌ (ج) تَلَامِيذُ / طَالِبٌ (ج) طُلَّابٌ	فِي المَدْرَسَةِ تَلَامِيذٌ جُدُدٌ.
Öğrenciler - Öğrenci	Okulda yeni öğrenciler var.
مَدْرَسَةٌ (ج) مَدَارِسٌ	أُجِبُّ مَدْرَسَتِي.
Okullar - Okul	Okulumu seviyorum.
مَكْتَبٌ (ج) مَكَاتِبٌ	مَكْتَبُ المُدِيرِ جَدِيدٌ.
Ofisler / odalar - Ofis / oda	Müdürün ofisi/odası yenidir.
مُعَلِّمٌ (ج) مُعَلِّمُونَ	لَدِينَا مُعَلِّمُونَ رَائِعُونَ.
Öğretmenler – Öğretmen(eril)	Bizde harika öğretmenler var.

Tablo 2.41. Okul ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مُدْرَسَات (ج) مُدْرَسَات	مُدْرَسَات مُدْرَسَاتِي رَائِعَاتٌ.
Öğretmenler – Öğretmen (dişil)	Okulumun öğretmenleri harikadır.
حَدِيقَةٌ (ج) حَدَائِقُ	يُوجَدُ حَوْلَ الْمَدْرَسَةِ حَدِيقَةٌ كَبِيرَةٌ.
Bahçeler - Bahçe	Okulun etrafında büyük bir bahçe var.
مَقْصِف (ج) مَقَاصِف	فِي الْمَقْصِفِ طَعَامٌ صِحِّيٌّ.
Kantinler - Kantin	Kantinde sağlıklı yiyecekler var.
سَحَابَةٌ (ج) سُحُبٌ/غَيْمٌ (ج) غُيُومٌ	الْيَوْمَ الْجَوُّ غَائِمٌ.
Bulutlar - Bulut	Bugün hava bulutlu.
سُلْمٌ-دَرَجٌ (ج) سَلَالِمٌ -أَدْرَاجٌ	فِي الْمَدْرَسَةِ سَلَالِمٌ.
Merdivenler - Merdiven	Okulda merdivenler var.
بِنَاءٌ (ج) أَبْنِيَةٌ	بِنَاءُ الْمَدْرَسَةِ مَتِينٌ.
Binalar - Bina	Okulun binası sağlamdır.
مَلَفٌ (ج) ..مَلَفَات	لِكُلِّ طَالِبٍ مَلَفٌ خَاصٌّ.
Dosyalar - Dosya	Her öğrenci için özel dosya var.
جَرَسٌ (ج) أَجْرَاس	يُقْرَعُ الْجَرَسُ عِنْدَ انْتِهَاءِ الدَّرْسِ.
Ziller - Zil	Ders bitince zil çalar.
عَلَمٌ (ج) أَعْلَامٌ	عَلَمٌ بِلَادِي شَامِخٌ.
Bayraklar – Bayrak	Ülkemin bayrağı
غُرْفَةُ الْأَمْنِ (ج) غُرْفَةُ الْأَمْنِ	göklerdedir/yükseklerdedir.(hiç inmez)
Güvenlik kulübesi/odası- güvenlik kulübeleri	غُرْفَةُ الْأَمْنِ بِجَانِبِ بَابِ الْمَدْرَسَةِ.
صَالَةُ الْإِجْتِمَاعِ	Güvenlik kulübesi okulun kapısının yanındadır.
Toplantı salonu	يَجْتَمِعُ الْمُعَلِّمُونَ فِي صَالَةِ الْإِجْتِمَاعِ.
	Öğretmenler toplantı salonunda toplanıyorlar.

المدينة ŞEHİR

Resim 2.19. Şehir ile ilgili resimler.

المَدِينَةُ ŞEHİR

Tablo 2.42. Şehir ile ilgili kelimeler.

1	Park	حَدِيقَةٌ عَامَّةٌ (ج) حَدَائِقُ عَامَّةٌ	Sinema	دَارُ السِّينِمَا (ج) دُورِ السِّينِمَا	9
2	Benzin istasyonu	مَحَطَّةُ الْوَقُودِ (ج) مَحَطَّاتُ الْوَقُودِ	Kütüphane	مَكْتَبَةٌ (ج) مَكْتَبَاتُ	10
3	Otel	الْفُنْدُقُ (ج) فَنَادِقُ	Stadyum	الْمَلْعَبُ (ج) مَلَاعِبُ	11
4	İtfaiye	مَرَكْزُ الْمَطَافِي (ج) مَرَاكِزُ الْمَطَافِي	Polis merkezi/emniyet	مَرَكْزُ الشُّرْطَةِ (ج) مَرَاكِزُ الشُّرْطَةِ	12
5	Alışveriş merkezi(AVM)	مَرَكْزُ التَّسْوُقِ (ج) مَرَاكِزُ التَّسْوُقِ	Hastane	مُسْتَشْفَى (ج) مُسْتَشْفِيَاتُ	13
6	Eczane	صَيْدَلِيَّةٌ (ج) صَيْدَلِيَّاتُ	Otogar	مَحَطَّةُ الْحَافِلَاتِ (ج) مَحَطَّاتُ الحافلات	14
7	Okul	مَدْرَسَةٌ (ج) مَدَارِسُ	Banka	بَنْكٌ/مَصْرَفٌ (ج) أَبْنَاكُ/مَصَارِفُ	15
8	Yol	طَرِيقٌ/شَارِعٌ (ج) طُرُقٌ/شَوَارِعُ	Kafe	الْمَقْهَى (ج) مَقَاهٍ	16

Tablo 2.43. Şehir ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

المَدِينَةُ	مَدِينَتِي جَمِيلَةٌ.
Şehir	Benim şehrim güzeldir.
دَارُ السِّينَمَا	فِي الْمَدِينَةِ دَارٌ لِّلْسِينَمَا.
Sinema	Şehirde sinema var.
المَكْتَبَةُ	المَكْتَبَةُ فِي مَدِينَتِي كَبِيرَةٌ جِدًّا.
Kütüphane	Şehirdeki kütüphane çok büyüktür.
المَلْعَبُ	أَلْعَبُ فِي المَلْعَبِ كُرَّةَ القَدَمِ كُلَّ أسْبُوعٍ.
Stadyum	Her hafta stadyumda futbol oynuyorum.
مَرَكْزُ الشُّرْطَةِ / المَخْفَرُ	فِي مَدِينَتِي مَرَكْزٌ لِلشُّرْطَةِ لِجَمَاعِيَّتِهَا.
Polis Merkezi/Emniyet Müdürlüğü	Şehirde , şehri korumak için polis merkezi var.
المُسْتَشْفَى	المُسْتَشْفَى فِيهِ أطِبَاءٌ أَكْفَاءٌ.
Hastane	Hastanede iyi doktorlar var.
مَصْرَف-بَنْك	يُوجَدُ بَنْكٌ وَاحِدٌ فَقَطْ فِي المِنْطِقَةِ
Banka	Bu bölgede sadece bir banka bulunur.
المُنْتَزَةُ	أَذْهَبُ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى حَدِيقَةِ عَامَّةٍ.
Park	Her gün parka gidiyorum.
مَحَطَّةُ الوَقُودِ	نَحْصُلُ عَلَى الوَقُودِ مِنْ مَحَطَّةِ الوَقُودِ.
Benzin istasyonu	Benzini benzin istasyonundan alıyoruz.
الفُنْدُقُ	فِي المَدِينَةِ فُنْدُقٌ كَبِيرٌ وَجَمِيلٌ.
Otel	Şehirde büyük ve güzel bir otel var.
مَرَكْزُ المَطَافِي	مَرَكْزُ المَطَافِي لِإخْمَادِ الحَرِيقِ.
İtfaiye (istasyonu)	İtfaiye yangın söndürmek içindir.
مَرَكْزُ التَّسْوُقِ	أَذْهَبُ وَعَائِلَتِي إِلَى مَرَكْزِ التَّسْوُقِ كُلَّ جُمُعَةٍ.
Alış veriş merkezi (AVM)	Ailem ile birlikte her Cuma AVM ‘ye gideriz.
صَيْدَلِيَّة	أَشْتَرِي أدويةً جَدَّتِي مِنَ الصَيْدَلِيَّةِ.
Eczane	Annanemin ilaçlarını eczaneden satın alıyorum.
مَدْرَسَةٌ	أُحِبُّ مَدْرَسَتِي.
Okul	Okulumu seviyorum.
مَقْهَى	يَذْهَبُ أَبِي إِلَى المَقْهَى مَسَاءً.
Kafe	Babam kafeye akşamları gider.
طَرِيقٌ / شَارِع	فِي المَدِينَةِ طَرِيقٌ كَثِيرَةٌ.
Sokak / Yol	Şehirde çok sokak var.

المهين MESLEKLER

Resim 2.20. Meslekler ile ilgili resimler.

Tablo 2.44. Meslekler ile ilgili kelimeler.

1	Muhasebeci	مُحَاسِب (ج) مُحَاسِبُون	Eczacı	صَيِّدِيُّ (ج) صَيِّدِلَةٌ	4
2	Memur	مُوظَّف (ج) مُوظَّفُون	Terzi	خَيَّاط (ج) خَيَّاطُون	5
3	Müdür	عَمِيد (ج) عَمَدَاء	Ressam	مُصَوِّر (ج) مُصَوِّرُون	6

Tablo 2.45. Meslekler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مُحَاسِبٌ	عَمَّارٌ سَيُصْبِحُ مُحَاسِبًا.
Muhasebeci	Ammar muhasebeci olacak.
مُوظَّفٌ	مَاجِدٌ سَيُصْبِحُ مُوظَّفًا.
Memur	Macit memur olacak.
مُديرٌ	سَامِي سَيُصْبِحُ مُديرًا.
Müdür	Sami müdür olacak
صَيِّدِيٌّ	عَائِشَةُ سَتُصْبِحُ صَيِّدِيَّةً.
Eczacı	Ayşe eczacı olacak.
خَيَّاطَةٌ	رَنَا سَتُصْبِحُ خَيَّاطَةً.
Terzi	Rana terzi olacak.
رَسَّامٌ	نَبِيلٌ سَيُصْبِحُ رَسَّامًا.
Ressam	Nebil ressam olacak.

المهين MESLEKLER

Resim 2.21. Meslekler ile ilgili resimler 2.

Tablo 2.46. Meslekler ile ilgili kelimeler 2.

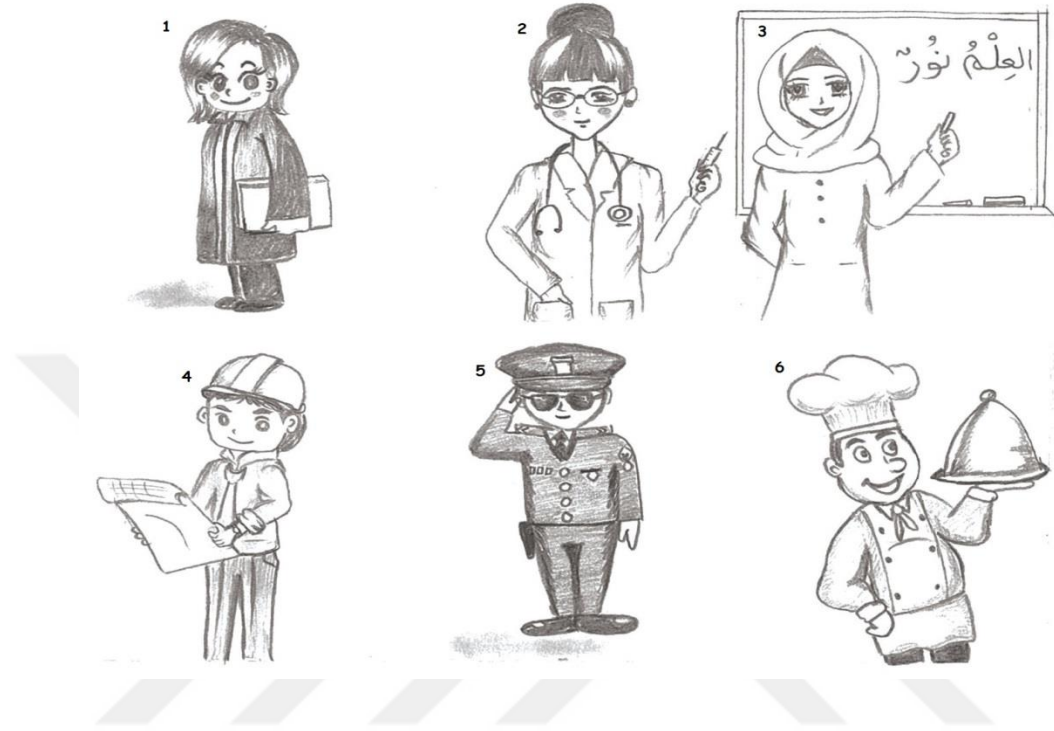
Asker	جُنْدِي (ج) جُنْدُ / جُنُودُ	Şarkıcı	مُغَنِّ (ج) مُغَنُّون
Palyaço	مُهْرَج (ج) مَهْرَجُون	Çiftçi	فَلَّاح (ج) فَلَاحُون
Pilot	طَيَّار (ج) طَيَّارُون	İtfaiyeci	إِطْفَائِيَّ (ج) إِطْفَائِيُون

Tablo 2.47. meslekler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

جُنْدِيٌّ	Mustafa asker olacak.
Asker	
مُهْرَجٌ	Ahmet palyaço olacak.
Palyaço	
طَيَّارٌ	Ahmet pilot olacak.
Pilot	
مُغَنِّيٌّ	Halil şarkıcı olacak.
Şarkıcı	
فَلَّاحٌ	Mustafa çiftçi olacak.
Çiftçi	
إِطْفَائِيٌّ	Muhammed itfaiyeci olacak.
İtfaiyeci	

المهين MESLEKLER

Resim 2.22. Meslekler ile ilgili resimler 3.

Tablo 4 Meslekler ile ilgili kelimeler 3.

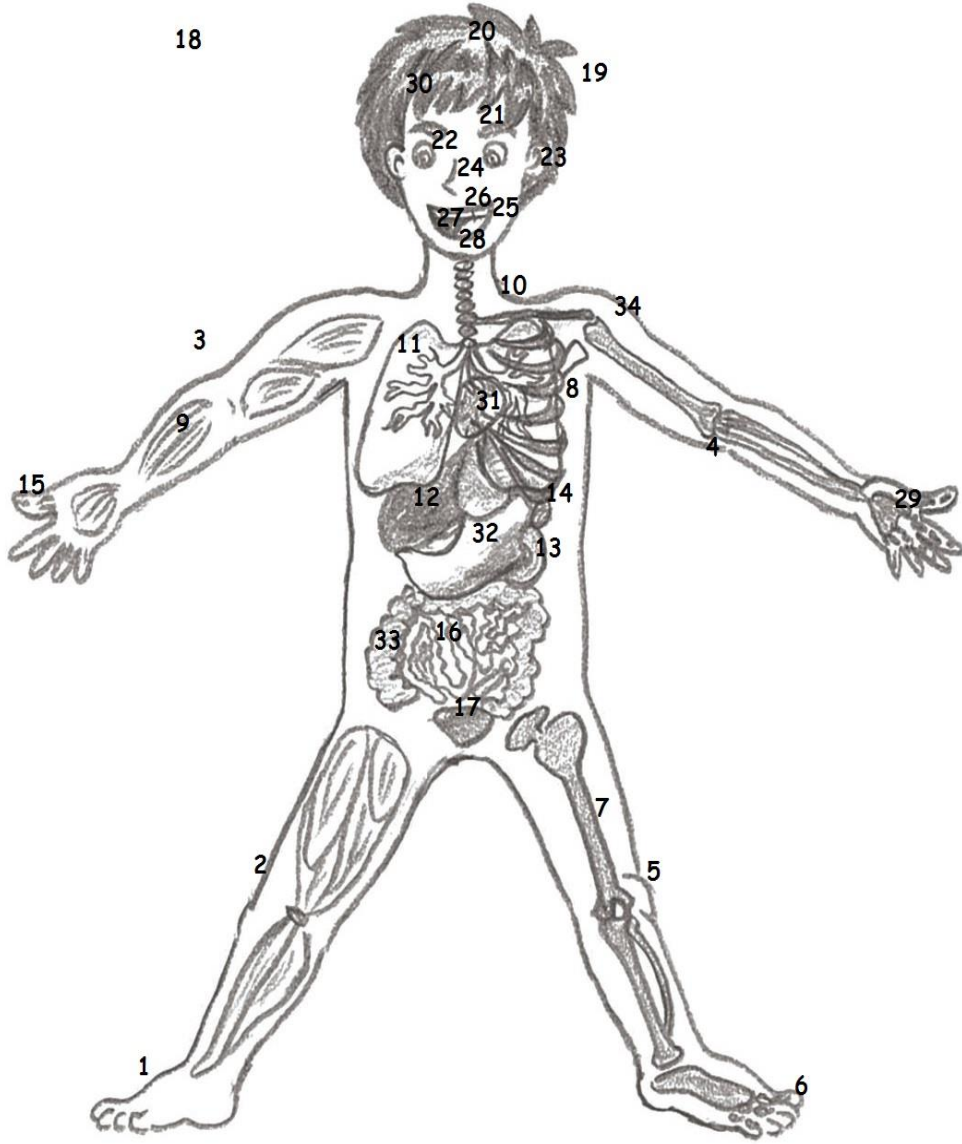
Avukat	مُحَامٍ (ج) مُحَامُونَ	Mühendis	مُهْنِدِس (ج) مُهْنِدِسُونَ
Doktor	طَبِيب (ج) أَطِبَاءُ	Polis	شُرْطِيَّ (ج) شُرْطَاة
Öğretmen	مُعَلِّم (ج) مُعَلِّمُونَ	Aşçı	طَاهٍ / طَبَّاح (ج) طُهَاة / طَبَّاحُونَ
Öğretmen	أُسْتَاذُ (ج) أُسَاتِدَةٌ	Öğretmen	مُدْرِس (ج) مُدْرِسُونَ

Tablo 2.49. Meslekler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مُحَامِيَةٌ	سَنَا سَتُصْبِحُ مُحَامِيَةً.
Avukat	Sena avukat olacak.
طَبِيبَةٌ	عَائِشَةُ سَتُصْبِحُ طَبِيبَةً.
Doktor	Ayşe doktor olacak.
مُعَلِّمَةٌ	عَائِشَةُ سَتُصْبِحُ مُعَلِّمَةً.
Öğretmen	Ayşe öğretmen olacak.
مُهَنْدِسٌ	عُمَرُ سَيُصْبِحُ مُهَنْدِسًا.
Mühendis	Ömer mühendis olacak.
شُرْطِيٌّ	يُوسُفُ سَيُصْبِحُ شُرْطِيًّا.
Polis	Yusuf polis olacak.
طَبَّاحٌ	عَلِيٌّ سَيُصْبِحُ طَبَّاحًا.
Aşçı	Ali aşçı olacak.

جِسْمُنَا VÜCUDUMUZ

Resim 2.23. Vücutumuz ile ilgili resimler.

VÜCUDUMUZ جِسْمُنَا

Tablo 2.50. Vücutumuz ile ilgili kelimeler.

1	Ayak	قَدَمٌ (ج) أَقْدَامٌ	Boyun	رَقَبَةٌ (ج) رِقَابٌ	10
2	Bacak	رِجْلٌ (ج) أَرْجُلٌ	Akciğer	رِئَةٌ (ج) رِئَاتٌ	11
3	Kol	ذِرَاعٌ (ج) أذْرُعٌ	Karaciğer	كَبِدٌ (ج) أَكْبَادٌ	12
4	Dirsek	مِرْفَقٌ (ج) مِرْفَقٌ	Böbrek	كُلَيْبَةٌ (ج) كِلَى	13
5	Diz	رُكْبَةٌ (ج) رُكَابٌ	Dalak	طِحَالٌ (ج) طِحَالَاتٌ	14
6	Parmak	أَصْبَعٌ (ج) أَصَابِعٌ	Tırnak	ظُفْرٌ/ظُفْرٌ (ج) أظْفَارٌ/أظْفَارٌ	15
7	Kemik	عِظَامٌ (ج) عِظَامٌ	İnce bağırsak	مَعِي دَقِيقٌ/ مُصْرَانٌ (ج) أَمْعَاءٌ دَقِيقَةٌ/مَصَارِينُ	16
8	Kaburga	ضِلْعٌ (ج) ضُلُوعٌ	İdrar kesesi	مَثَانَةٌ (ج) مَثَانَاتٌ/مَثَائِنُ	17
9	Kas	عَضَلَةٌ (ج) عَضَلَاتٌ			

VÜCUDUMUZ جِسْمُنَا

Tablo 2.51. Vücutumuz ile ilgili kelimeler 2.

18	Vücut	جِسْم (ج) أَجْسَام	Dil	لِسَان (ج) أَلْسُنٌ	27
19	Baş	رَأْسٌ (ج) رُؤُوس	Çene	ذُقْن (ج) أَذْقَان	28
20	Saç	شَعْرَةٌ (ج) شَعْرٌ	El	يَدٌ (ج) أَيِدٌ	29
21	Kaş	حَاجِب (ج) حَوَاجِب	Kafatası	جَمِجَمَة (ج) جَمَاجِم	30
22	Göz	عَيْن (ج) عَيْنُون	Kalp	قَلْب (ج) قُلُوبٌ	31
23	Kulak	أُذُن (ج) آذَان	Mide	مَعِدَة (ج) مَعِدٌ	32
24	Burun	أَنْف (ج) أَنْوْفٌ	Kalın bağırsak	مِعْي غَلِيظٌ (ج) أَمْعَاءُ الْغَلِيظَة	33
25	Ağız	فَمٌّ/فَمٌّ (ج) أَفْمَامٌ/أَفْوَاهٌ	Damar	شَرَايِين (ج) شَرِيَانٌ	34
26	Diş	سِنٌّ (ج) أَسْنَانٌ	Dil	لِسَان (ج) أَلْسُنٌ	

Tablo 2.52. Vücudumuz ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

جِسْم	هذا جِسي.
Vücut	Bu benim vücudum.
رَأْسٌ	لِي رَأْسٌ وَاحِدٌ.
Baş / Kafa	Bende bir kafa var.
شَعْرٌ	شَعْرِي أَصْفَرٌ.
Saç	Saçım sarıdır.
حَوَاجِب	حَوَاجِبِي بُيُوتَةٌ.
Kaşlar	Kaşlarım kahverengidir.
عَيْن	عَيْنَاي بُيُوتَانٌ.
Göz	Gözlerim kahverengidir.
أُذُنٌ	أُذُنَاي صَغِيرَتَانٌ.
Kulak	Kulaklarım küçüktür.
أَنْفٌ	أَنْفِي صَغِيرٌ.
Burun	Burnum küçüktür.
فَمٌّ	فَمِّي وَرْدِي اللَّوْنِ.
Ağız	Ağzımın rengi pembedir.
سِنٌّ	أَسْنَانِي سَلِيمَةٌ.
Diş	Dişlerim sağlıklıdır.
لِسَانٌ	لِي لِسَانٌ وَاحِدٌ.
Dil	Benim bir dilim var.
ذَقَنٌ	عِنْدِي ذَقَنٌ وَاحِدٌ.
Çene	Benim bir çenem var.
يَدٌ	لِي يَدَانِ اثْنَتَانِ.
El	İki elim var.
جُمُجْمَةٌ	عِنْدِي جُمُجْمَةٌ وَاحِدَةٌ.
Kafatası	Benim bir kafatasım var.

Tablo 2.53. Vücudumuz ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

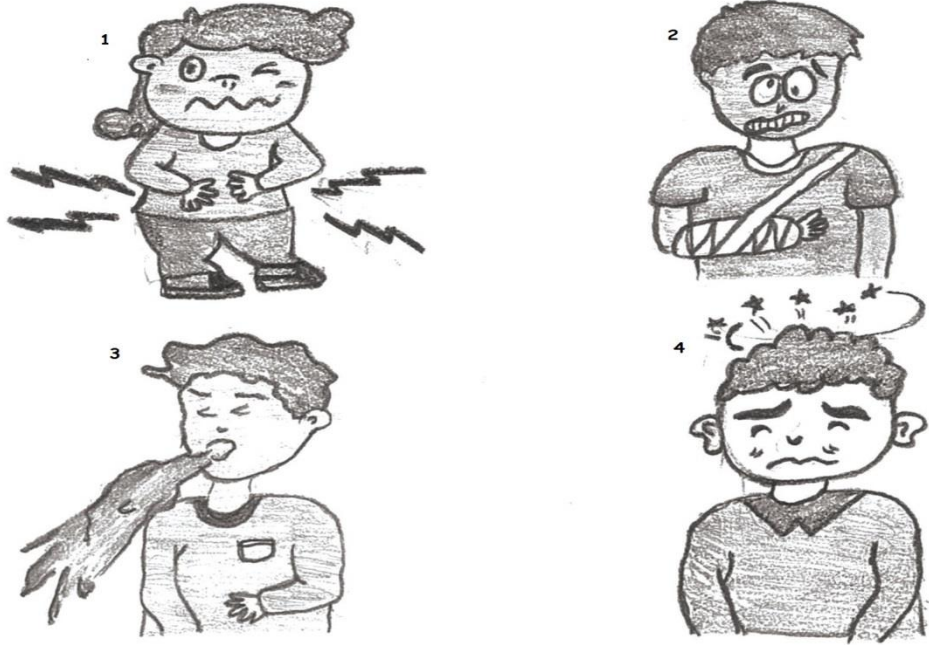
قَلْب	لِي قَلْبٌ وَاحِدٌ.
Kalp	Benim bir kalbim var.
مَعِدَة	مَعِدَتِي مَمْلُوءَةٌ.
Mide	Midem tok./ Karnım tok.
أَمْعَاءُ الْغَلِيظَةِ	لَدَيْنَا فِي جَسَدِنَا أَمْعَاءٌ غَلِيظَةٌ.
Kalın bağırsak	Bizim vücudumuzda kalın bağırsak var.
شَرَايِين	تَنْتَشِرُ فِي أَجْسَامِنَا الشَّرَايِين.
Damar	Bizim vücutlarımızda damarlar yayılır.
قَدَمٌ	لَدَيَّ قَدَمَانِ اثْنَتَانِ.
Ayak	İki ayağım var.
رِجْلٌ	لَدَيَّ رِجْلَانِ اثْنَتَانِ.
Bacak	İki bacağım var.
ذِرَاعٌ	لَدَيَّ ذِرَاعَانِ.
Kol	İki kolum var.
مِرْفَقٌ	عِنْدِي مِرْفَقَانِ.
Dirsek	İki dirseğim var.
رُقْبَةٌ	عِنْدِي رُقْبَةٌ وَاحِدَةٌ.
Boyun	Benim bir boynum var.
ظِفْرٌ	لَدَيْنَا عِشْرُونَ ظِفْرًا.
Tırnak	Bizim yirmi tırnağımız var.
عَظْمٌ	عِظَامِي قَوِيَّةٌ لِأَنِّي أَشْرَبُ الْحَلِيبَ دَائِمًا.
Kemik	Kemiklerim güçlüdür. Çünkü ben daime süt içerim.
ضُلُوعٌ	لَدَيْنَا ضُلُوعٌ تَحْمِي الْقَلْبَ وَالرِّئْتَانِ.
Kaburga	Kaburgamız kalp ve akciğerleri koruyor.

Tablo 2.54. Vücudumuz ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

عَضَلٌ	لَدَيَّ عَضَلَاتٌ قَوِيَّةٌ.
Kas	Bende güçlü kaslar var.
مَثَانَةٌ	لَدَيَّ مَثَانَةٌ وَاحِدَةٌ.
İdrar kesesi	Bende bir idrar kesesi var.
الرِّئَتَانِ	عِنْدِي رِئَتَانِ اثْنَتَانِ.
Akciğer	Bende iki akciğer var.
الكَبِدِ	لَدَيَّ كَبِدٌ وَاحِدٌ.
Karaciğer	Bende bir karaciğer var.
كُلْيَةٌ	يَسْتَطِيعُ الْإِنْسَانُ أَنْ يَعْيشَ بِكُلْيَةٍ وَاحِدَةٍ.
Böbrek	İnsanlar bir böbrekle yaşayabilir.
طِحَالٌ	لَدَى الْإِنْسَانِ طِحَالٌ وَاحِدٌ.
Dalak	İnsanda bir dalak vardır.
اصْبَعٌ	لِلْإِنْسَانِ عَشْرَةٌ أَصَابِعَ فِي يَدَيْهِ وَ أُخْرَى فِي قَدَمِيَّةٍ.
Parmak	İnsanların on parmağı elinde, diğerleri ayağındadır.
أَمْعَاءُ الدَّقِيقَةِ	لَدَيْنَا فِي جِسْمِنَا أَمْعَاءٌ دَقِيقَةٌ.
İnce bağırsak	Vücudumuzda ince bağırsak var.

الأمراض HASTALIKLAR

Resim 2.24. Hastalıklar ile ilgili resimler.

Tablo 2.55. Hastalıklar ile ilgili kelimeler.

1	Karın ağrısı	أَلْمُ الْمَعِدَةِ	Mide bulantısı/ kusma	اسْتِفْرَاقٌ	3
2	Kırık	كَسْرٌ	Baş ağrısı	صُدَاعٌ	4

Tablo 2.56. Hastalıklar ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

أَلْمُ الْمَعِدَةِ Karın ağrısı	عَائِشَةُ لَدَيْهَا أَلْمٌ فِي مَعِدَتِهَا. Ayşe'nin karında ağrı var.
كَسْرٌ Kırık	أَحْمَدُ لَدَيْهِ كَسْرٌ فِي يَدِهِ. Ahmet'in elinde kırık var.
اسْتِفْرَاقٌ Mide bulantısı / kusma	مَاجِدٌ يُعَانِي مِنْ اسْتِفْرَاقٍ شَدِيدٍ. Macitin şiddetli mide bulantısı var.
صُدَاعٌ Baş ağrısı	أَحْمَدُ يُعَانِي مِنْ صُدَاعٍ فِي رَأْسِهِ. Ahmetin baş ağrısı var.

HASTALIKLAR الامراض

Resim 2.25. Hastalıklar ile ilgili resimler 2.

Tablo 2.57. Hastalıklar ile ilgili kelimeler 2.

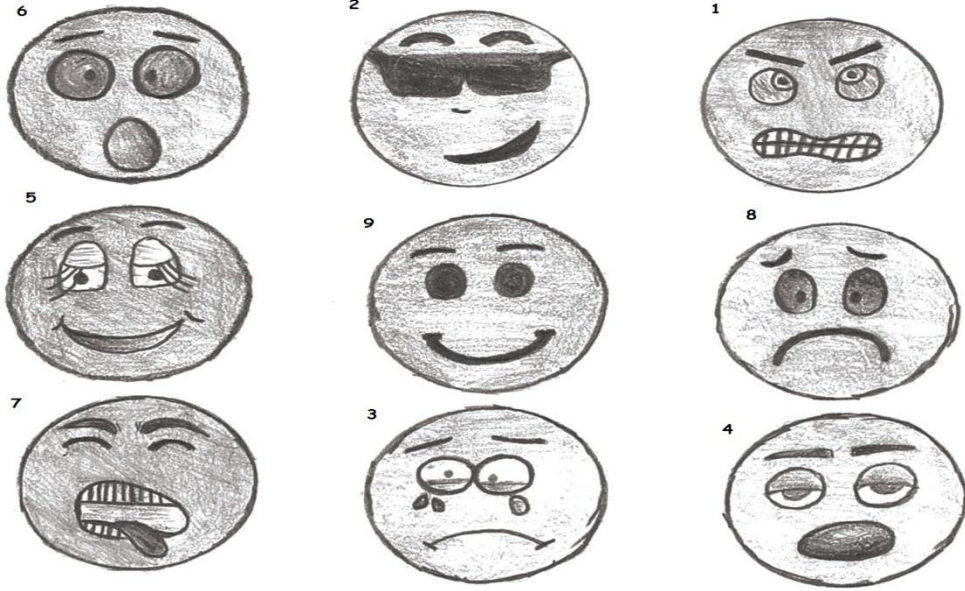
1	Ateş	حُمَّى	Kızamık	حَصْبَةٌ	3
2	Nezle/grip	رَشْحٌ	Öksürük	سُعَالٌ	4

Tablo 2.58. Hastalıklar ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

حُمَّى	خَالِدٌ يُعَانِي مِنْ حُمَّى شَدِيدَةٍ.
Ateş	Halid şiddetli ateşten muzdarip.
رَشْحٌ	عَائِشَةُ تُعَانِي مِنْ رَشْحٍ خَفِيفٍ.
Grip / nezle	Ayşe hafif gripten muzdarip.
حَصْبَةٌ	عَائِشَةُ تُعَانِي مِنَ الْحَصْبَةِ.
Kızamık	Ayşe kızamıktan muzdarip.
سُعَالٌ	خَالِدٌ يَسْعَلُ مِنْذُ الصَّبَاحِ.
Öksürük	Halid sabahtan beri öksürüyor.

DUYGULAR مَشَاعِرُ

Resim 2.26. Duygular ile ilgili resimler.

Tablo 2.59. Duygular ile ilgili kelimeler.

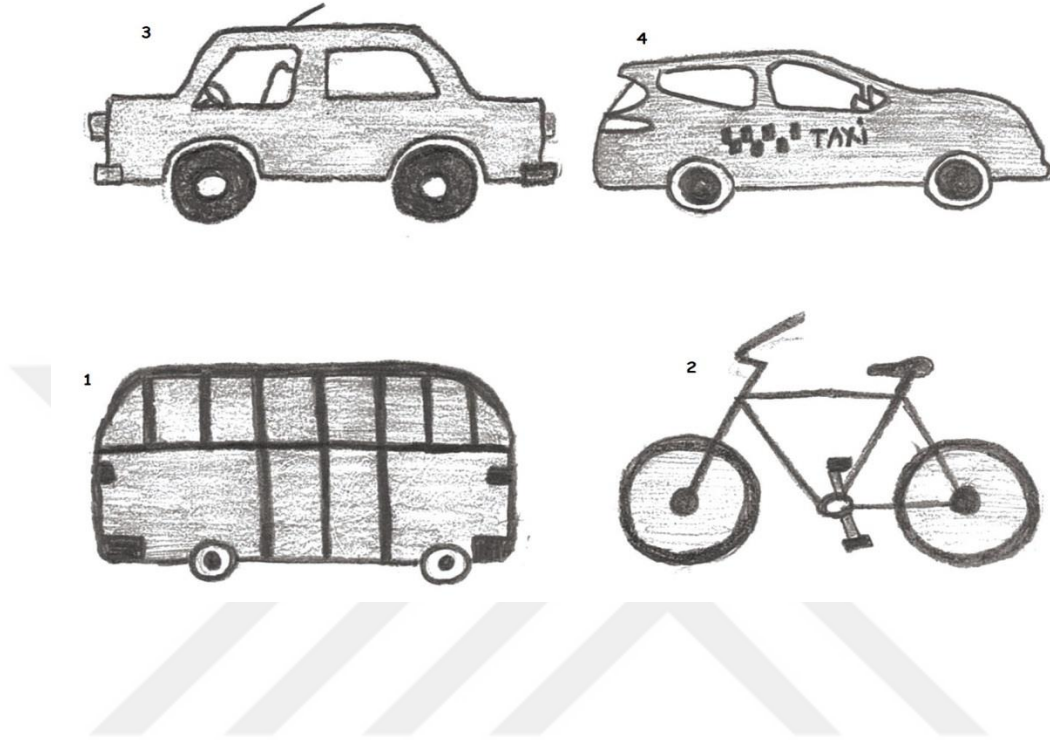
1	Kızgın	غَاظِب (ج) غَاظِبُون	Şaşkın	مُنْدَهِيْش (ج) مُنْدَهِيْشُون	6
2	Kıskanç	حَسُوْد (ج) حُسَاد	Hasta	مَرِيْض (ج) مَرَضِي	7
3	Ağlamış - korkmuş	بَاكِ / خَائِف (ج) بَوَاكِ / خَائِفُون	Üzgün	حَزِيْن (ج) حَزَانِي	8
4	Yorgun	مُتْعَب (ج) مُتْعَبُون	Mutlu	سَعِيْد (ج) سُعْدَاء	9
5	Huzurlu	سَاكِن (ج) سَاكِنُون			

Tablo 2.60. Duygular ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مُنْدَهَشٌ	هُوَ مُنْدَهَشٌ.
Şaşkın	O şaşkındır.
مَرِيضٌ	أَحْمَدُ مَرِيضٌ الْيَوْمَ.
Hasta	Ahmet bugün hastadır.
حَزِينٌ	عَائِشَةُ حَزِينَةٌ.
Mutsuz	Ayşe mutsuzdur.
سَعِيدٌ	ظَرِيفَةُ سَعِيدَةٌ دَائِمًا.
Mutlu	Zarife her zaman mutludur.
غَاضِبٌ	كُبْرَى غَاضِبَةٌ الْآنَ.
Sinirli	Kübra şimdi sinirlidir.
حَسُودٌ	هِيَ حَسُودَةٌ.
Kıskanç	O kıskançtır.
خَائِفٌ	خَالِدٌ خَائِفٌ.
Korkmuş	Halid korkmuş.
مُتَعَبٌ	عَلِيٌّ مُتَعَبٌ جِدًّا.
Yorgun	Ali çok yorgundur.
سَلِيمٌ / سَاكِنٌ	هِيَ سَلِيمَةٌ الْيَوْمَ.
Huzurlu	O bugün huzurludur.

الْوَسَائِلُ TAŞITLAR

Resim 2.27. Taşıtlar ile ilgili resimler.

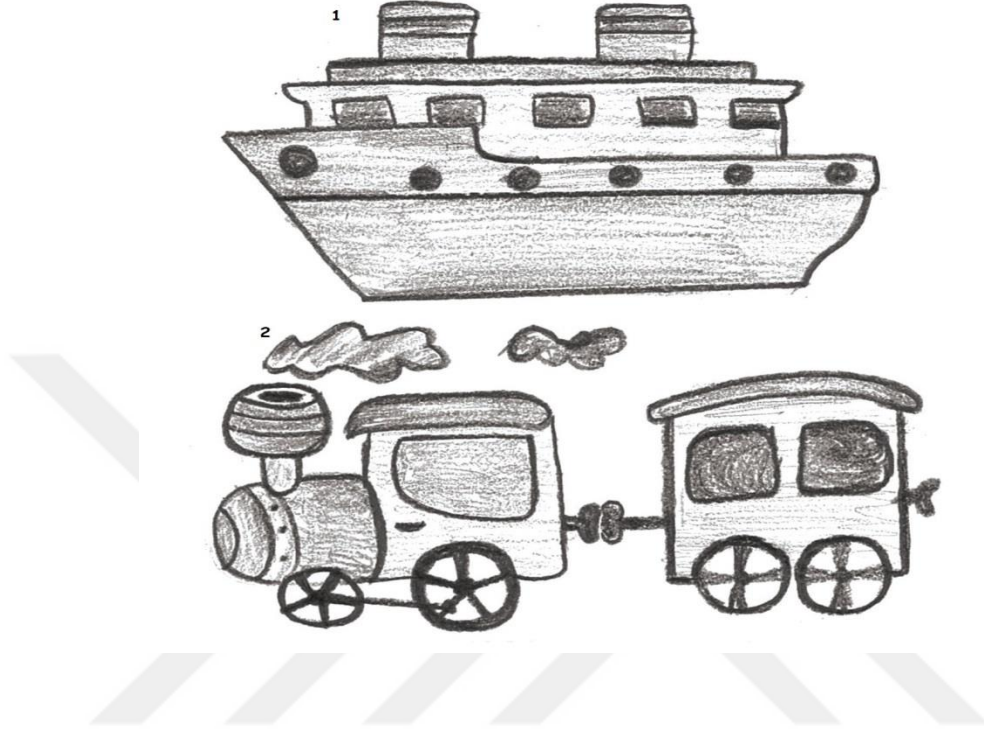

Tablo 2.61. Taşıtlar ile ilgili kelimeler.

1	Otobüs	حَافِلَةٌ (ج) حَافِلَات	Araba	سَيَّارَةٌ (ج) سَيَّارَات	3
2	Bisiklet	دَرَّاجَةٌ (ج) دَرَّاجَات	Taksi	سَيَّارَةٌ الْأُجْرَةَ (ج) سَيَّارَاتُ أُجْرَةٍ	4

الْوَسَائِلُ TAŞITLAR

Resim 2.28. Taşıtlar ile ilgili resimler 2.

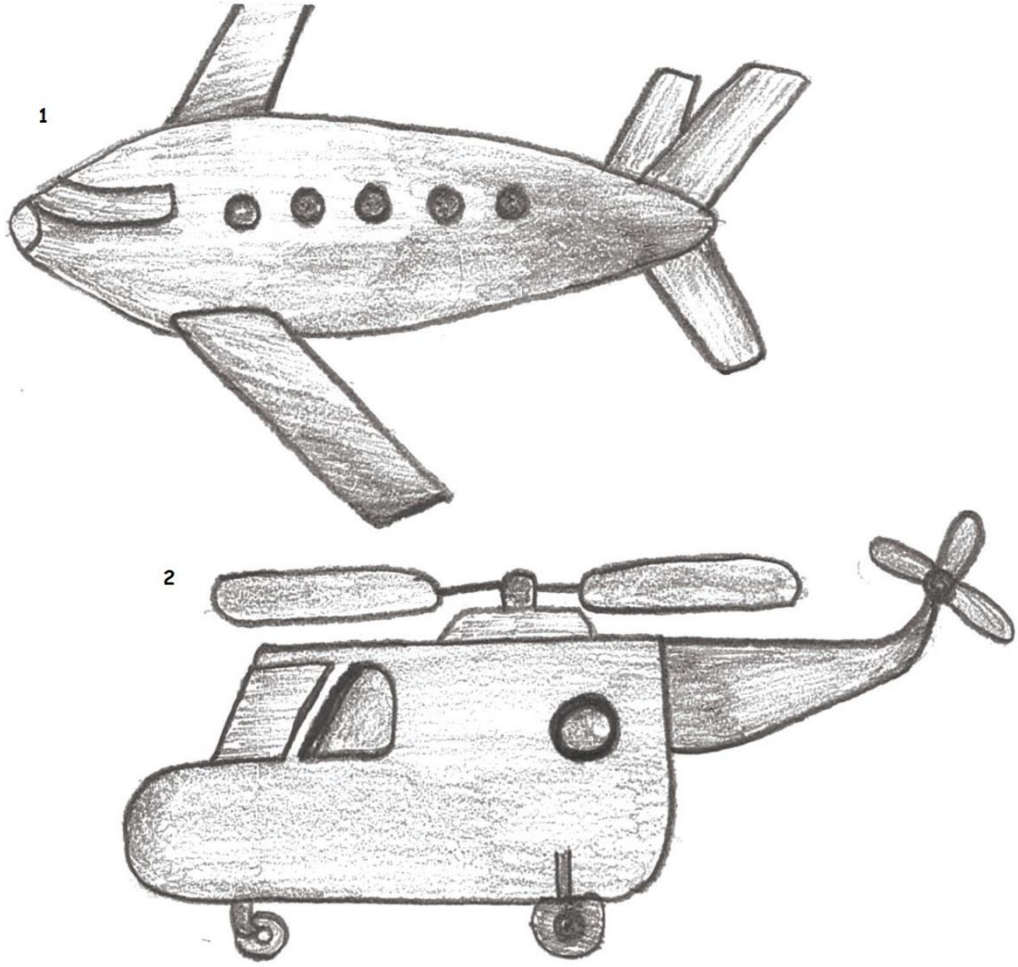

Tablo 2.62. Taşıtlar ile ilgili kelimeler 2.

2	Tren	قِطَارٌ (ج) قِطَارَات	Gemi/vapur	سَفِينَةٌ (ج) سُفُن	1
---	------	-----------------------	------------	---------------------	---

الوسائل TAŞITLAR

Resim 2.29. Taşıtlar ile ilgili resimler 3.

Tablo 2.63. Taşıtlar ile ilgili kelimeler 3.

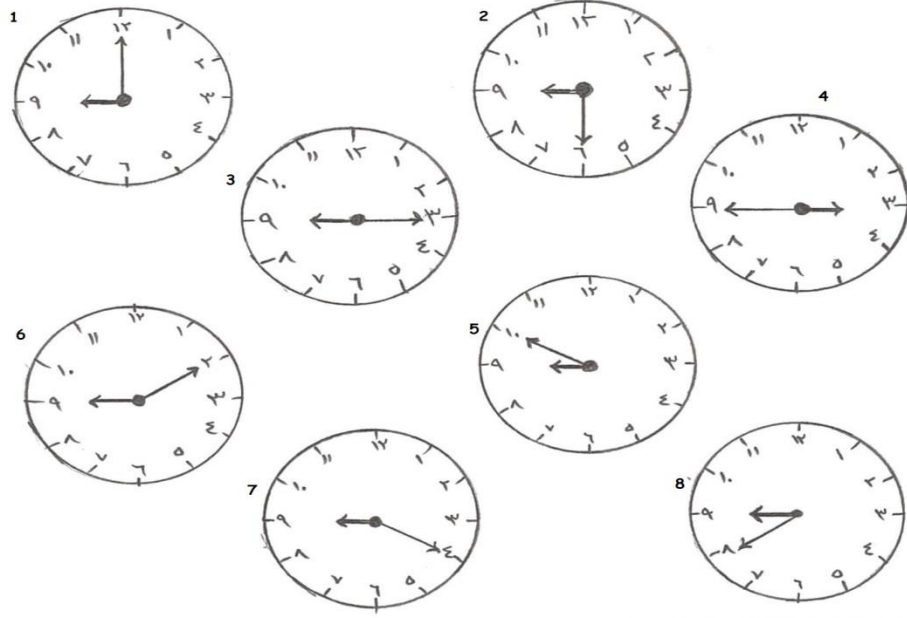
		هليكوبتر /		
2	Helikopter	مروحية / مروحة (ج) هليكوبترات / مروحيات / مراوح	Uçak	طائرة (ج) طائرات 1

Tablo 2.64. Taşıtlar ile ilgili kelimelerin cümle yapıları..

طَائِرَةٌ	الطَّائِرَةُ تَطِيرُ الْآنَ.
Uçak	Uçak şimdi uçuyor.
هَلِكُوبَتَر	لَدَى عَمِّي هَلِكُوبَتَر.
Helikopter	Amcamın helikopteri var.
سَفِينَةٌ	سَافَرْتُ إِلَى تُرْكِيَا بِالسَّفِينَةِ.
Gemi	Gemiyle Türkiye'ye yolculuk yaptım.
قِطَارٌ	ذَهَبْتُ إِلَى أَنْقَرَةَ بِالْقِطَارِ.
Tren	Trenle Ankara'ya gittim.
سَيَّارَةٌ	اشْتَرَيْتُ سَيَّارَةً جَدِيدَةً.
Araba	Yeni bir araba satın aldım.
سَيَّارَةُ الْأُجْرَةِ	ذَهَبْتُ بِسَيَّارَةِ الْأُجْرَةِ إِلَى الْحَفْلِ.
Taksi	Partiye taksiyle gittim.
حَافِلَةٌ	أَذْهَبُ بِالْحَافِلَةِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
Otobüs	Okula otobüsle gidiyorum.
دَرَّاجَةٌ	أَرْكَبُ دَرَّاجَتِي كُلَّ يَوْمٍ.
Bisiklet	Hergün bisikletime binerim.

السَّاعَات SAATLER

Resim 2.30. Saatler ile ilgili resimler.

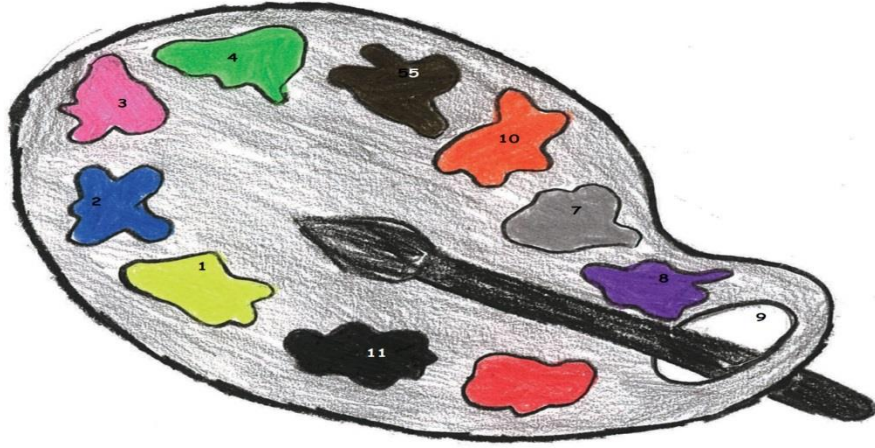

Tablo 2.65. Saatler ile ilgili kelimeler ve cümle yapıları.

1	9:00 Dokuz	السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ تَمَامًا. Saat tam dokuz.
2	9:30 Dokuz Buçuk	السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَالنِّصْفُ. Saat dokuz buçuk.
3	9:15 Dokuz çeyrek/ Dokuz onbeş	السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَالرُّبْعُ. Saat dokuz'u çeyrek geçiyor.
4	3:45 Üç kırkbeş	السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعًا. Saat dört'e çeyrek var.
5	9:50 Dokuz elli	السَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ. Saat on'a on dakika var.
6	9:10 Dokuz on	السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ. Saat dokuz'u on geçiyor.
7	9:20 Dokuz yirmi	السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَالثَّلَاثُ. Saat dokuz'u yirmi geçiyor.
8	9:40 Dokuz kırk	السَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ إِلَّا ثَلَاثًا. Saat on'a yirmi var.

الألوان RENKLER

Resim 2.31. Renkler ile ilgili resimler.

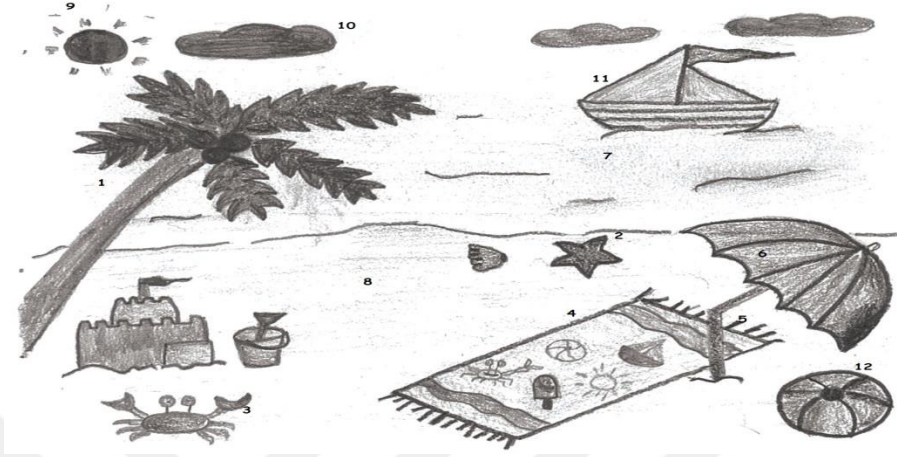

Tablo 2.66. Renkler ile ilgili kelimeler.

	MÜZEKKER	MÜENNES	RENK	MÜZEKKER	MÜENNES	RENK	
9	أَبْيَضُ	بَيْضَاءُ	Beyaz	أَسْوَدُ	سَوْدَاءُ	Siyah	11
1	أَصْفَرُ	صَفْرَاءُ	Sarı	رَمَادِيٌّ	رَمَادِيَّةٌ	Gri	7
6	أَحْمَرُ	حَمْرَاءُ	Kırmızı	وَرْدِيٌّ	وَرْدِيَّةٌ	Pembe	3
2	أَزْرَقُ	زَرْقَاءُ	Mavi	بُرْتُقَالِيٌّ	بُرْتُقَالِيَّةٌ	Turuncu	10
4	أَخْضَرُ	خَضْرَاءُ	Yeşil	بَنْفَسَجِيٌّ	بَنْفَسَجِيَّةٌ	Mor	8
5	أَسْمَرُ	سَمْرَاءُ	Kahverengi				

العُطلة TATİL

Resim 2.32. Tatil ile ilgili resimler.

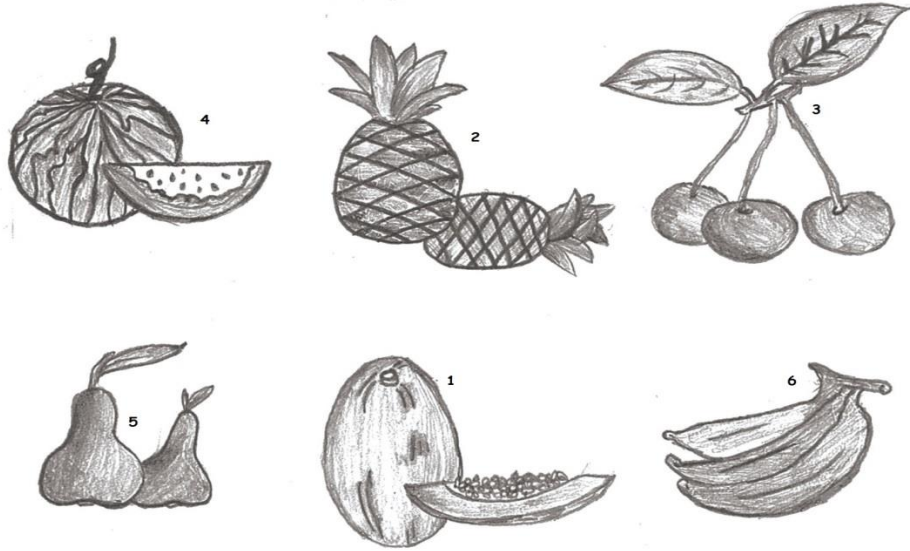
Tablo 2.67. Tatil ile ilgili kelimeler.

1	Palmiye	نَخْلَةٌ (ج) نَخِيلٌ	Deniz	بَحْرٌ (ج) بِحَارٌ	7
2	Deniz yıldızı	نَجْمُ الْبَحْرِ (ج) نُجُومُ الْبَحْرِ	Kum	رَمْلٌ (ج) رِمَالٌ	8
3	Yengeç	سَرَطَان (ج) سِرَاطِين	Güneş	شَمْسٌ (ج) شُمُوسٌ	9
4	Havlu	مِنْشَقَةٌ (ج) مَنَاشِفٌ	Bulut	سَحَابَةٌ / غَيْمٌ (ج) سُحُبٌ / غُيُومٌ	10
5	Şezlong	كُرْسِيٌّ لِلْبَلَاغِ (ج) كِرَاسِيٌّ لِلْبَلَاغِ	Gemi	سَفِينَةٌ (ج) سُفُنٌ	11
6	Şemsiye	شَمْسِيَّةٌ / مِظَلَّةٌ (ج) شَمْسِيَّاتٌ / مِظَلَّاتٌ	Top	كُرَّةٌ (ج) كُرَاتٌ	12

بَحْرٌ	الْبَحْرُ هَادِيٌّ.
Deniz	Deniz sakindir.
رَمْلٌ	الرَّمْلُ أَصْفَرُ اللَّوْنِ.
Kum	Kumun rengi sarıdır.
شَّمْسٌ	الشَّمْسُ ساطِعَةٌ.
Güneş	Güneş parlaktır.
سَحَابَةٌ / غَيْمٌ	الغَيْمُ أبيضُ اللَّوْنِ.
Bulut	Bulutun rengi beyazdır.
سَفِينَةٌ	السَّفِينَةُ كَبِيرَةٌ.
Gemi	Gemi büyüktür.
كُرَّةٌ	الْكُرَّةُ صَغِيرَةٌ.
Top	Top küçüktür.
نَخْلَةٌ	النَّخْلَةُ طَوِيلَةٌ.
Palmiye ağacı	Palmiye ağacı uzundur.
نَجْمُ الْبَحْرِ	نَجْمُ الْبَحْرِ جَمِيلٌ.
Deniz yıldızı	Deniz yıldızı güzeldir.
سَلْطَعُونَ / سَرَطَانٌ	السَّرَطَانُ غَيْرُ مُؤَذٍ.
Yengeç	Yengeç zararsızdır.
مِنْشَفَةٌ	المِنْشَفَةُ عَلَى الْأَرْضِ.
Havlu	Havlu yerdedir.
كُرْسِيٌّ لِلْبَلَاغِ	أَجْلِسُ عَلَى كُرْسِيٍّ لِلْبَلَاغِ.
Şezlong	Ben şezlongta oturuyorum.
شَمْسِيَّةٌ / مِظَلَّةٌ	المِظَلَّةُ مَفْتُوحَةٌ.
Şemsiye	Şemsiye açıktır.

MEYVELER VE SEBZELER الخضار والفواكه

Resim 2.33. Meyveler ile ilgili resimler.

Tablo 2.68. Meyveler ile ilgili kelimeler.

1	Kavun	شَمَامَة (ج) شَمَام	Karpuz	بَطِيخَة (ج) بَطِيخ	4
2	Ananas	أَنَانَسَة (ج) أَنَانَس	Armut	إِجَاصَة (ج) إِجَاص	5
3	Kiraz	كِرْزَة (ج) كِرْز	Muz	مَوْزَة (ج) مَوْز	6

MEYVELER VE SEBZELER الخضار و الفواكه

Resim 2.34. Meyveler ile ilgili resimler 2.

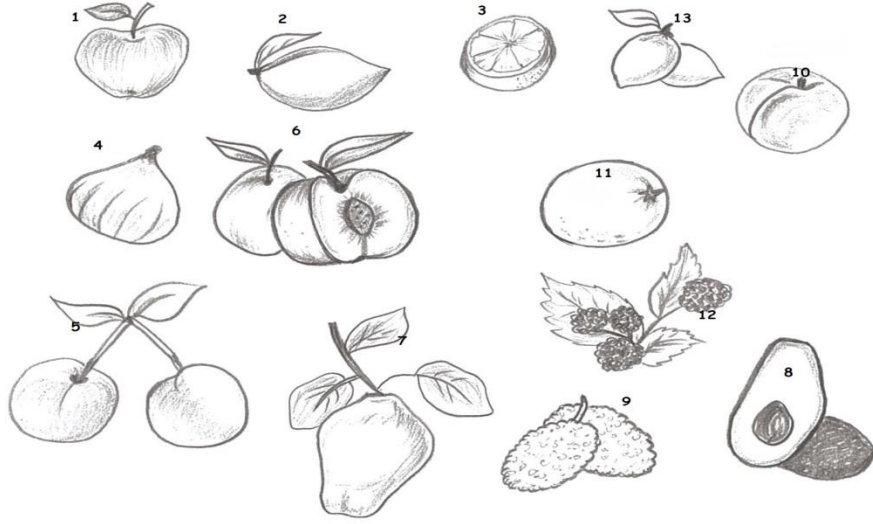

Tablo 2.69. Meyveler ile ilgili kelimeler 2.

1	2	3
Çilek	Nar	Üzüm
فَرَاوِلَة (ج)	رُمَّانَة (ج)	عِنْبَة (ج)
فَرَاوِلَات	رُمَّان	عِنَب

MEYVELER VE SEBZELER الخضار والفواكه

Resim 2.35. Meyveler ile ilgili resimler 3.

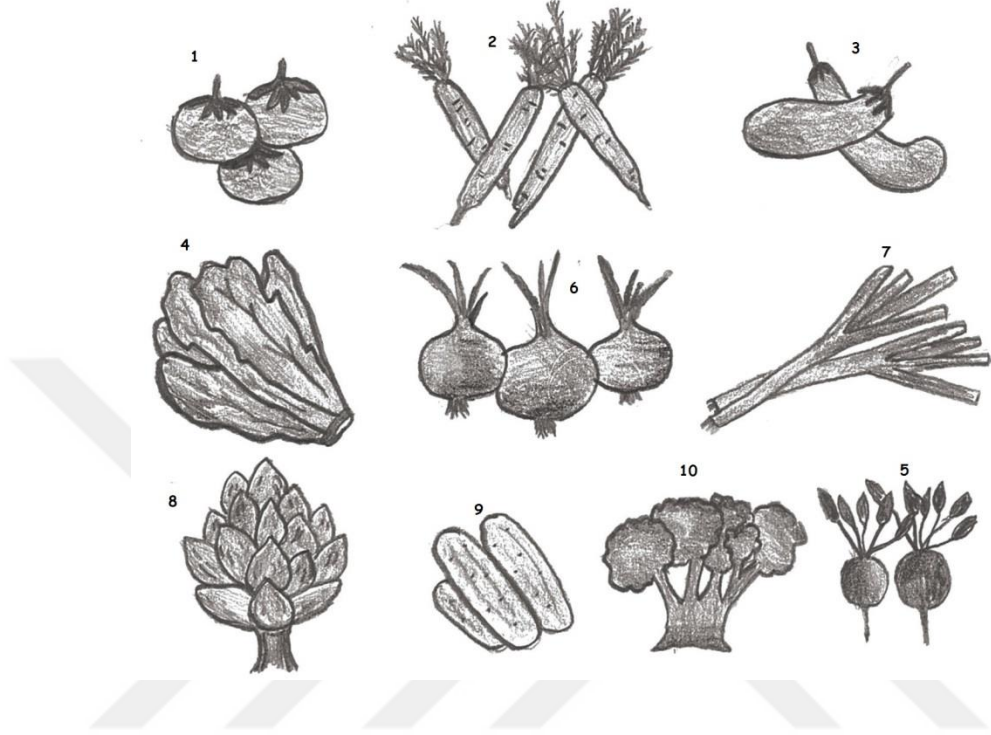

Tablo 2.70. Meyveler ile ilgili kelimeler 3.

1	Elma	تُفَاحَة (ج) تُفَاح	Avokado	أفوكادو (ج) -	8
2	Erik	بَرَقُوقَة (ج) بَرَقُوق	Dut	تُوتَة (ج) توت	9
3	Portakal	بُرْتُقَالَة (ج) بُرْتُقَال	Mandalina	يُوسُفِيّ (ج) -	10
4	İncir	تِينَة (ج) تين	Mango	مانجا (ج) -	11
5	Kayısı	مِشْمِشَة (ج) مِشْمِش	Böğürtlen	تَمْرَة العَلِيق (ج) تَمْر العَلِيق	12
6	Şeftali	خَوْخَة (ج) خَوْخ	Limon	لَيْمُونَة (ج) لَيْمون	13
7	Ayva	سَفَرَجَلَة (ج) سَفَرَجَل			

MEYVELER VE SEBZELER الخضار والفواكه

Resim 2.36. Sebzeler ile ilgili resimler .

Tablo 2.71. Sebzeler ile ilgili kelimeler .

1	Domates	طَمَاطِم (ج) -	Soğan	بَصَلَة (ج) بَصَل	6
2	Havuç	جَزَرَة (ج) جَزَر	Pırasa	كُرَّاثٌ	7
3	Patlıcan	بَادِنْجَانَة (ج) بادنجان	Enginar	خَرْشُوف	8
4	Marul	خَسََّة (ج) خَس	Salatalık	خِيَار	9
5	Turp	فِجْلَة (ج) فِجْلٌ	Brokoli	بُرُوكَلِي	10

MEYVELER VE SEBZELER الخَضَارُ وَالْفَوَاكِه

Resim 2.37. Sebzeler ile ilgili resimler 2.

Tablo 2.72. Sebzeler ile ilgili kelimeler 2.

1	Patates	بَطَاطَا (ج) -	Sebzeler	الخَضَارُ
2	Ispanak	سَبَانِخ (ج) سَبَانِخ	Yeşil biber	6 فُلْفُلٌ أَخْضَرٌ (ج) فَلَافِلُ خَضْرَاءَ
3	Fasulye	فاصوليا (ج) -	Kabak	7 يَقْطِينَةٌ (ج) يَقْطِينِ
4	Sarımsak	تُومَةٌ (ج) تُوم	Mantar	8 فِطْرَةٌ (ج) فِطْر
5	Lahana	مَلْفُوفَةٌ (ج) مَلْفُوف	Karnabahar	9 قَرْنَبِيْطَةٌ (ج) قَرْنَبِيْط

Tablo 2.73. Meyveler ve sebzeler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

فَرَاوِلَةٌ	الفَرَاوِلَةُ لَذِيذَةٌ.
Çilek	Çilek lezzetlidir.
رُمَانٌ	الرُّمَانُ أَحْمَرٌ.
Nar	Nar kırmızıdır.
عِنَبٌ	العِنَبُ حُلْوٌ.
Üzüm	Üzüm tatlıdır.
طَمَاطِمٌ	الطَّمَاظِمُ حَمْرَاءُ.
Domates	Domates kırmızıdır.
جَزْرٌ	الجَزْرُ صَلْبٌ.
Havuç	Havuç serttir.
بَاذِنَجَانٌ	أُحِبُّ الْبَاذِنَجَانَ.
Patlıcan	Patlıcan severim.
خَسٌّ	الخَسُّ أَخْضَرٌ.
Marul	Marul yeşildir.
بَصَلٌ	رَائِحَةُ الْبَصَلِ قَوِيَّةٌ.
Soğan	Soğanın kokusu ağırdır.
كُرَّاثٌ	الْكُرَّاثُ طَوِيلٌ.
Pırasa	Pırasa uzundur.
خَرْشُوفٌ	الْخَرْشُوفُ جَمِيلُ الشَّكْلِ.
Enginar	Enginarın şekli güzeldir.

Tablo 2.74. Meyveler ve sebzeler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

خيار	الخيار لذيذٌ.
Salatalık	Salatalık lezzetlidir.
قرنبيط	القرنبيط أبيضٌ.
Karnabahar	Karnabahar beyazdır.
فجل	الفجل أبيضٌ من الداخلِ.
Turp	Turp'un içi beyazdır.
بطيخ	البطيخ فاكهة الصيفِ.
Karpuz	Karpuz yaz meyvesidir.
أناناس	الأناناس حلوٌ ولذيذٌ.
Ananas	Ananas tatlı ve lezzetlidir.
كرز	الكرز أحمر اللونِ.
Kiraz	Kiraz kırmızı renklidir.
كُمثرى	الكمثرى حلوة المذاقِ.
Armut	Armut tatlıdır.
شمام	الشمام برتقالي.
Kavun	Kavun turuncudur.
موز	الموز أصفرٌ.
Muz	Muz sarıdır.
فلفل أخضر	الفلفل الأخضر حلو المذاقِ.
Yeşil biber	Yeşil biber tatlıdır.

Tablo 2.75. Meyveler ve sebzeler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

يَقْطِينُ	الْيَقْطِينُ كَبِيرٌ.
Kabak	Kabak büyüktür.
فِطْرٌ	الْفِطْرُ صَغِيرٌ.
Mantar	Mantar küçüktür.
مَلْفُوفٌ	الْمَلْفُوفُ أَخْضَرٌ.
Lahana	Lahana yeşildir.
بِرُوكَلِي	الْبِرُوكَلِي صَيِّبٌ.
Brokoli	Brokoli sağlıklıdır.
ثُومٌ	الثُّومُ مُفِيدٌ لِحَسْمِنَا.
Sarımsak	Sarımsak vücudumuz için yararlıdır.
بَطَاطَا	الْبَطَاطَا بَيِّنَةٌ اللَّوْنِ.
Patates	Patatesin rengi kahverengidir.
سَبَانَخٌ	السَّبَانَخُ يَزِيدُنَا قُوَّةً.
Ispanak	Ispanak bize güç verir.
فَاصُولِيَا	الْفَاصُولِيَا بَيْضَاءٌ.
Fasulye	Fasulye beyazdır.
تَمْرُ الْعُلَيْقِ	تَمْرُ الْعُلَيْقِ أَسْوَدٌ.
Böğürtlen	Böğürtlen siyahtır.
لَيْمُونٌ	اللَّيْمُونُ حَامِضٌ.
Limon	Limon ekşidir.

Tablo 2.76. Meyveler ve sebzeler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

مانجا	أُحِبُّ المانجا كَثِيرًا.
Mango	Mangoyu çok severim.
تُفَّاح	التُّفَّاحُ مُفِيدٌ.
Elma	Elma faydalıdır.
بَرْقُوق	البَرْقُوقُ أَخْضَرٌ.
Erik	Erik yeşildir.
بُرْتُقَال	البُرْتُقَالُ بُرْتُقَالِيٌّ.
Portakal	Portakal turuncudur.
تَيْن	التَّيْنُ تَمْرٌ حُلْوٌ.
İncir	İncir tatlı bir meyvedir.
مِشْمِش	المِشْمِشُ صَغِيرٌ.
Kayısı	Kayısı küçüktür.
خَوْخ	الخَوْخُ أَكْبَرُ مِنَ المِشْمِشِ.
Şeftali	Şeftali kayısından büyüktür.
سَفَرَجَل	السَّفَرَجَلُ أَصْفَرٌ.
Ayva	Ayva sarıdır.
أفوكادو	الأفوكادو أَخْضَرٌ مِنَ الدَّاخِلِ.
Avokado	Avokadonun içi yeşildir.
تُوت	التُّوتُ صَغِيرٌ وَلَذِيذٌ.
Dut	Dut küçük ve lezzetlidir.
يُوسُفِي	اليُوسُفِيُّ أَصْغَرُ مِنَ البُرْتُقَالِ.
Mandalina	Mandalina portakaldan daha küçüktür.

SÜT ÜRÜNLERİ مُنتجات الحليب

Resim 2.38. Süt ürünleri ile ilgili resimler.

Tablo 2.77. Süt ürünleri ile ilgili kelimeler.

1	Peynir	جُبنة (ج) أجبان	Yoğurt	لبن (ج) ألبان	4
2	Süt	حليب (ج) -	Tereyağ	زُبدة (ج) زُبْد	5
3	Dondurma	مُثلَّج (ج) مُثلَّجات			

Tablo 2.78. Süt Ürünleri ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

جُبْنَةٌ	الجُبْنَةُ مُفِيدَةٌ.
Peynir	Peynir yararlıdır.
حَلِيبٌ	الحَلِيبُ بَارِدٌ.
Süt	Süt soğuktur.
مُتَلَّجَاتٌ / بُوظَةٌ	المُتَلَّجَاتُ لَذِيذَةٌ.
Dondurma	Dondurma lezzetlidir.
لَبَنٌ	اللَّبَنُ رَائِبٌ.
Yoğurt	Yoğurt yemeye hazırdır.
زُبْدَةٌ	الزُبْدَةُ لَوْنُهَا أَصْفَرٌ.
Tereyağ	Tereyağın rengi sarıdır.

KONSERVE ÜRÜNLERİ مُنتجات الحزمة

Resim 2.39. Konserve ürünler ile ilgili resimler.

Tablo 2.79. Konserve ürünler ile ilgili kelimeler.

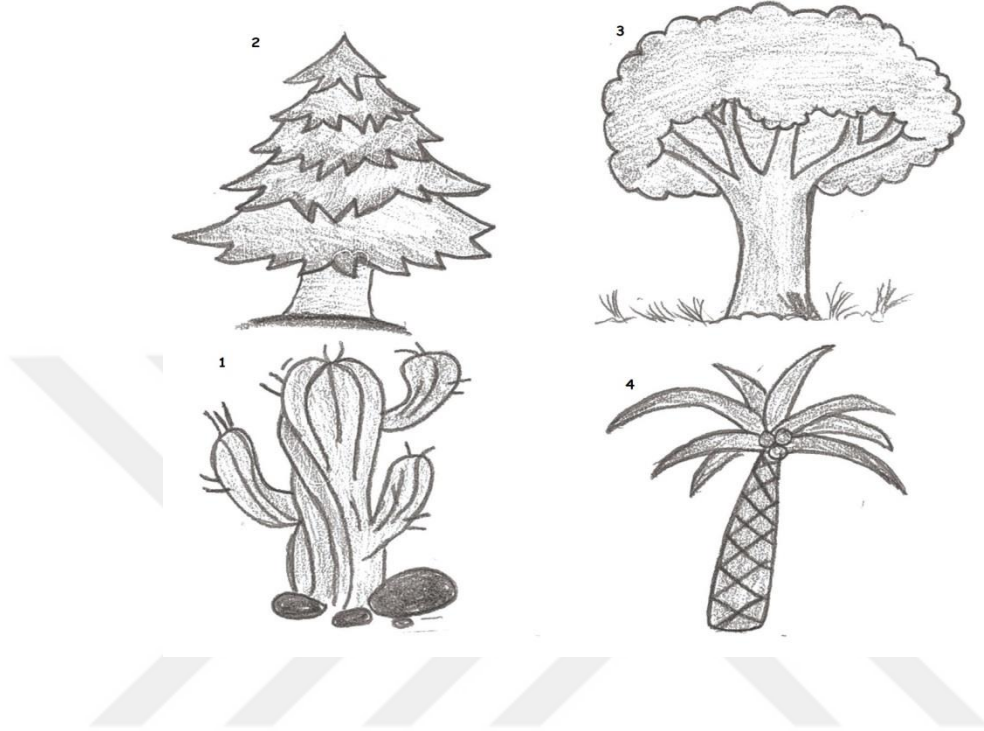
1	Bezelye	بازِلَاء	Mısır	دُرَّة (ج) -	4
2	Salça	مَعْجُونُ الطَّمَاظِمِ (ج) مَعَايِينُ الطَّمَاظِمِ	Et	لَحْمَةٌ (ج) لَحْمٌ	5
3	Zeytin	زَيْتُونَةٌ (ج) زَيْتُون			

Tablo 2.80. Konserve ürünler ile ilgili kelimeler.

بازلاء	البازلاء خَضْرَاءُ.
Bezelye	Bezelye yeşildir.
مَعْجُونُ الطَّمَاطِمِ	مَعْجُونُ الطَّمَاطِمِ لَذِيذٌ.
Domates salçası	Domates salçası lezzetlidir.
زَيْتُون	الزَيْتُونُ أَسْوَدُ.
Zeytin	Eytin siyahtır.
ذُرَّة	أُحِبُّ الذُّرَّةَ الْمُعْلَبَةَ.
Mısır	Konserve mısır seviyorum.
لَحْم	اللَّحْمُ مُفِيدٌ.
Et	Et faydalıdır.

الأشجار والأزهار AĞAÇLAR VE ÇİÇEKLER

Resim 2.40. Ağaçlar ile ilgili resimler.

Tablo 2.81. Ağaçlar ile ilgili resimler.

1	Kaktüs	صَبَّارَة (ج) صَبَّار	Ağaç	شَجَرَة (ج) أَشْجَار	3
2	Çam ağacı	شَجَرَة الصَّنُوبَر (ج) أَشْجَارُ الصَّنُوبَر	Palmiye	نَخْلَة (ج) نَخِيل	4

الأشجار والأزهار AĞAÇLAR VE ÇİÇEKLER

Resim 2.41. Çiçekler ile ilgili resimler.

Tablo 2.82. Çiçekler ile ilgili kelimeler.

1	Gül	وَرْدَةٌ (ج) وَرُود	Menekşe	بَنْفَسَجَةٌ (ج) بَنْفَسَج	4
2	Lale	خُرَامِيّ / تُولِيْب	Papatya	أَقْحَوَانَةٌ (ج) أَقْحُوَان	5
3	Sümbül	زَنْبَق (ج) زَنْبَق	Kaktüs	صَبْرَةٌ (ج) صَبَّار	6

Tablo 2.83. Ağaçlar ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

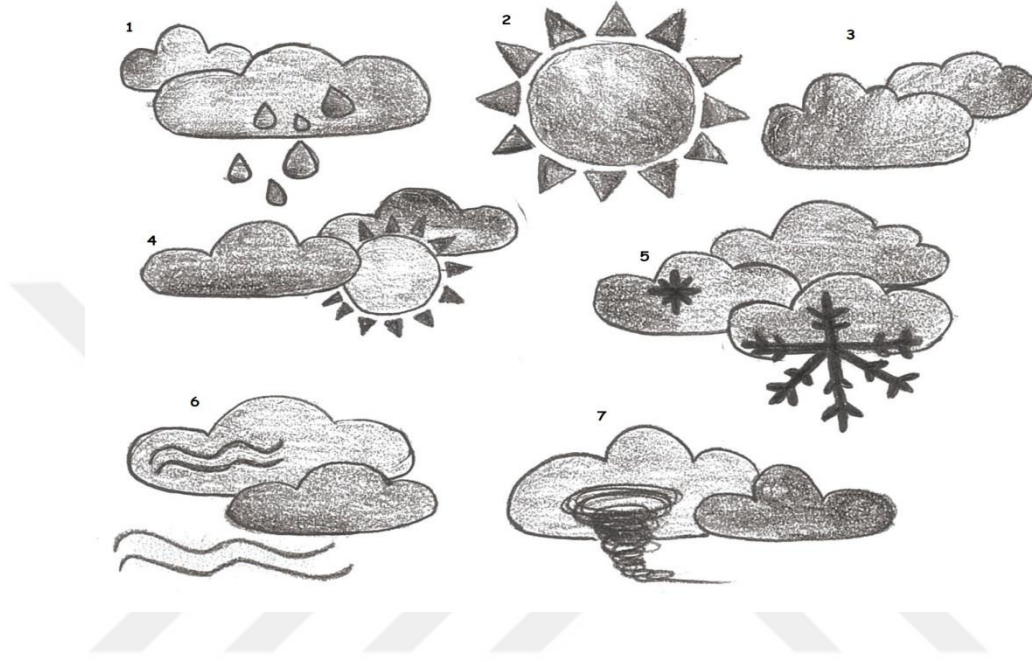
شَجَرَةُ الصُّنُوبِ	رَائِحَةُ شَجَرِ الصُّنُوبِ جَمِيلَةٌ.
Çam ağacı	Çam ağacının kokusu güzeldir.
شَجَرَةٌ	الشَّجَرَةُ عَالِيَةٌ.
Ağaç	Ağaç yüksektir.
صَبَّارٌ	الصَّبَّارُ نَبَاتٌ يَعِيشُ فِي الصَّحْرَاءِ.
Kaktüs	Kaktüs çölde yaşayan bir bitkidir.
نَخْلَةٌ	النَّخْلَةُ شَاهِقَةٌ.
Palmiye	Palmiye çok yüksektir.

Tablo 2.84. Çiçekler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

زَنْبِقٌ	رَائِحَةُ الزَّنْبِقِ جَمِيلَةٌ.
Sümbül	Sümbülün kokusu güzeldir.
وَرْدَةٌ	لَوْنُ الْوَرْدَةِ حَمْرَاءٌ.
Gül	Gülün rengi kırmızıdır.
خُزَامِيٌّ / تُؤَلِيبٌ	الْخُزَامِيُّ زَهْرَةٌ جَمِيلَةٌ.
Lale	Lale güzel bir çiçektir.
الْبَنْفَسَجُ	لَوْنُ الْبَنْفَسَجِ بَنْفَسَجِيٌّ.
Menekşe	Menekşenin rengi mordur.
أَقْحُوَانٌ	الْأَقْحُوَانُ أَبْيَضٌ.
Papatya	Papatya beyazdır.
صَبَّارٌ	الصَّبَّارُ لَهُ شَوْكٌ.
Kaktüs	Kaktüs dikenlidir.

حَالَةُ الطَّقْسِ HAVA DURUMU

Resim 2.42. Hava durumu ile ilgili resimleri.

Tablo 2.85. Hava durumu ile ilgili kelimeler.

1	Yağmurlu	مُمَطِرٌ/مَاطِرٌ	Rüzgârlı	عَاصِفٌ	7
2	Güneşli	مُشَمِسٌ	Sıcak	حَارٌّ	8
3	Bulutlu	غَائِمٌ	Nemli	رَطْبٌ	9
4	Parçalı bulutlu	غَائِمٌ جُرَيْيًّا	Soğuk	بَارِدٌ	10
5	Karlı	مُتَلِجٌ	Ilık	مُعْتَدِلٌ	11
6	Sisli	ضَبَائِبٌ			12

Tablo 2.86. Hava durumu ile ilgili kelimelerin cümle yapısı.

مُمَطِرٌ/مَاطِرٌ	الجَوُّ مُمَطِرٌ.
Yağmurlu	Hava yağmurludur.
مُشَمِسٌ	الجَوُّ مُشَمِسٌ.
Güneşli	Hava güneşlidir.
غَائِمٌ	الجَوُّ غَائِمٌ.
Bulutlu	Hava bulutludur .
غَائِمٌ جُرَيْبًا	الجَوُّ غَائِمٌ جُرَيْبًا.
Parçalı bulutlu	Hava parçalı bulutludur.
مُثَلِجٌ	الجَوُّ مُثَلِجٌ.
Karlı	Hava karlıdır.
ضَبَائِيٌّ	الجَوُّ ضَبَائِيٌّ.
Sisli	Hava sislidir.
عَاصِفٌ	الجَوُّ عَاصِفٌ.
Rüzgarlı	Hava rüzgarlıdır.

AFETLER الكوارث

Resim 2.43. Afetler ile ilgili resimler.

Tablo 2.87. Afetler ile ilgili kelimeler.

1	Yangın	حَرِيق (ج) حرائق	Hortum	إِعْصَار (ج) أعاصير	3
2	Tsunami	فَيْضَان (ج) فَيْضانات	Firtına	عَاصِفَة (ج) عَوَاصِف	4
2	Sel	سَيْلٌ (ج) سَيول	Deprem	هَزَّةٌ أَرْضِيَّةٌ / زَلْزَال (ج) هَزَاتٌ أَرْضِيَّةٌ / زَلْزَال	5

Tablo 2.88. Afetler ile ilgili kelimelerin cümle yapısı.

إِعْصَارٍ	حَصَلَ إِعْصَارٌ فِي امْرِيكَ.
Hortum	Amerikada hortum oldu.
عَاصِفَةٌ	هُنَاكَ عَاصِفَةٌ رَمَلِيَّةٌ.
Fırtına	Orada kum fırtınası var.
هَزَّةٌ أَرْضِيَّةٌ / زَلْزَالٌ	حَصَلَتْ هَزَّةٌ أَرْضِيَّةٌ فِي مِرْزَيْفُونٍ.
Deprem	Merzifon'da deprem oldu.
حَرِيْقٌ	حَصَلَ حَرِيْقٌ فِي الْعَابَةِ أَمْسٍ.
Yangın	Dün ormanda yangın oldu.
فَيْضَانٌ	حَصَلَ فَيْضَانٌ فِي الْأُرْدُنِ قَبْلَ شَهْرٍ.
Sel/tsunami	Bir ay önce Ürdün'de sel oldu.

الفصل MEVSİMLER

Resim 2.44. Mevsimler ile ilgili resimler.

Tablo 2.89. Mevsimler ile ilgili kelimeler.

1	Yaz	فَصَلُ الصَّيْفِ	Kış	فَصَلُ الشِّتَاءِ	3
2	İlkbahar	فَصَلُ الرَّبِيعِ	Sonbahar	فَصَلُ الخَرِيفِ	4

Tablo 2.90. Mevsimler ile ilgili kelimelerin cümle yapıları.

فَصَلُ الصَّيْفِ Yaz Mevsimi	فَصَلُ الصَّيْفِ حَارٌّ. Yaz mevsimi sıcaktır.
فَصَلُ الرَّبِيعِ İlkbahar Mevsimi	فِي فَصَلِ الرَّبِيعِ تَتَفَتَّحُ الأزهار. İlkbaharda çiçekler açıyor.
فَصَلُ الخَرِيفِ Sonbahar Mevsimi	فِي فَصَلِ الخَرِيفِ تَتَساقطُ أوراقُ الشَّجَرِ. Sonbaharda ağacın yaprakları dökülüyor.
فَصَلُ الشِّتَاءِ Kış Mevsimi	فِي فَصَلِ الشِّتَاءِ تَهطلُ الثلوجُ. Kışın kar yağar.

الشهور AYLAR

Resim 2.45. Aylar ile ilgili resimler.

Tablo 2.91. Miladi ve hicri ayların kelimeleri

الأشهرُ الميلادية Miladi					
7	Temmuz	يُولْيُو	Ocak	يَنَآيِر	1
8	Ağustos	أَغْصُطُس	Şubat	فَبْرَآيِر	2
9	Eylül	سَبْتَمْبِر	Mart	مَآرِس	3
10	Ekim	تَشْرِينِ الْأَوَّل	Nisan	أَبْرِيَل	4
11	Kasım	تَشْرِينِ الثَّانِي	Mayıs	مَآيُو	5
12	Aralık	كَأْنُونُ الْأَوَّل	Haziran	يُونْيُو	6
الأشهرُ الهجرية Hicri					
	Recep	رَجَبُ	Muharrem	مُحَرَّم	
	Şaban	شَعْبَانُ	Safer	صَفَرُ	
	Ramazan	رَمَضَانَ	Rebiyülevvel	رَبِيعُ الْأَوَّل	
	Şevval	شَوَّالُ	Rebiyülahir	رَبِيعُ الْآخِرِ	
	Zulkade	ذُو الْقَعْدَةِ	Cemaziyelevvel	جُمَادَى الْأَوَّلَى	
	Zilhicce	ذُو الْحِجَّةِ	Cemaziyelahir	جُمَادَى الْآخِرَةِ	

Tablo 2.92. Hicri ve Miladi Ayların cümle içerisinde kullanılmış yapıları.

يَنَآيِر-كَانُونِ الثَّانِي	في شَهْرِ كَانُونِ الثَّانِي تَتَسَاقَطُ الثَّلُوجُ.
Ocak	Ocak ayında kar yağar.
فَبْرَآيِر-شُبَّاط	في شَهْرِ شُبَّاط يَبْدَأُ الفَصْلُ الدِّرَاسِيَّ الثَّانِي.
Şubat	Şubat ayında okulda 2.dönem başlar.
مَآرِس-آذَار	في شَهْرِ آذَار يَبْدَأُ فَصْلُ الرَّبِيعِ.
Mart	Mart ayında bahar başlar.
أَبْرِيَل-نَيْسَان	في شَهْرِ نَيْسَان تَتَفْتَحُ الأزْهَارُ.
Nisan	Nisan ayında çiçekler açar.
مَآيُو-آيَّار	في شَهْرِ آيَّار نَحْتَفِلُ بِعِيدِ العَمَّالِ.
Mayıs	Mayıs ayında işçi bayramı kutlarız.
يُونْيُو-حَزْرِيَان	في شَهْرِ حَزْرِيَان تَبْدَأُ العَطْلَةُ الصَّيْفِيَّةُ.
Haziran	Haziran ayında yaz tatili başlar.
يُولْيُو-تَمُّوز	في شَهْرِ تَمُّوز يَكُونُ الجَوُّ حَارًا.
Temmuz	Temmuz ayında hava sıcak olur.
أَغُسْطُس-آب	أَشَدُّ أَشْهُرِ السَّنَةِ حَرَارَةً هُوَ شَهْرُ آبِ.
Ağustos	Aylardan en sıcak ay ağustos ayıdır.
سَبْتَمْبَر-آيْلُول	في شَهْرِ آيْلُول يَبْدَأُ فَصْلُ الخَرِيفِ.
Eylül	Eylül ayında sonbahar başlar.
أَكْتُوبَر-تَشْرِينِ الأَوَّل	في شَهْرِ تَشْرِينِ الأَوَّل تَبْدَأُ المَدْرَسَةُ.
Ekim	Ekim ayında okul başlar.
نُوفَمْبَر-تَشْرِينِ الثَّانِي	في شَهْرِ تَشْرِينِ الثَّانِي تَبْدَأُ الأمطارُ بِالْهُطُولِ.
Kasım	Kasım ayında yağmur yağmaya başlar.
دَيْسَمْبَر-كَانُونِ الأَوَّل	في شَهْرِ كَانُونِ الأَوَّل يَبْدَأُ فَصْلُ الشِّتَاءِ.
Aralık	Aralık ayında kış başlar.

الأيام GÜNLER

Resim 2.46. Günleri gösteren resim.

Tablo 2.93. Günlerin kelime karşılıkları.

5	Çarşamba	الأربعاء	Cumartesi	السَّبْتُ	1
6	Perşembe	الخميس	Pazar	الأحد	2
7	Cuma	الجمعة	Pazartesi	الاثنين	3
			Salı	الثلاثاء	4

Tablo 2.94. Günler ile ilgili cümle yapıları.

السَّبْتُ	يَوْمَ السَّبْتِ أَذْهَبُ إِلَى دَارِ السِّنَمَا.
Cumartesi	Cumartesi günü sinemay gidiyorum.
الأَحَدُ	يَوْمَ الأَحَدِ أَدْرُسُ دُرُوسِي.
Pazar	Pazar günü dersimi çalışıyorum.
الإِثْنَيْنِ	يَوْمَ الإِثْنَيْنِ أَلْتَقِي بِصَدِيقَاتِي فِي المَدْرَسَةِ.
Pazartesi	Pazartesi günü arkadaşlarımla okulda buluşuyorum.
الثُّلَاثاءِ	يَوْمَ الثُّلَاثاءِ لَدَيَّ إِمْتِحَانٌ قَصِيرٌ فِي مادَّةِ الرِّياضِيَّاتِ.
Salı	Salı günü matematik quizim var.
الأَرْبَعاءِ	يَوْمَ الأَرْبَعاءِ سَأَذْهَبُ إِلَى الحَفْلِ.
Çarşamba	Çarşamba günü partiye gideceğim.
الخَمِيسِ	يَوْمَ الخَمِيسِ أَلْعَبُ كُرَّةَ القَدَمِ.
Perşembe	Perşembe günü futbol oynuyorum.
الجُمُعَة	يَوْمَ الجُمُعَة أَذْهَبُ إِلَى صَلَاةِ الجُمُعَة.
Cuma	Cuma günü Cuma namazına gidiyorum.

الأرقام SAYILAR

Resim 2.47. 1 ile 10 arası sayıların resimleri.

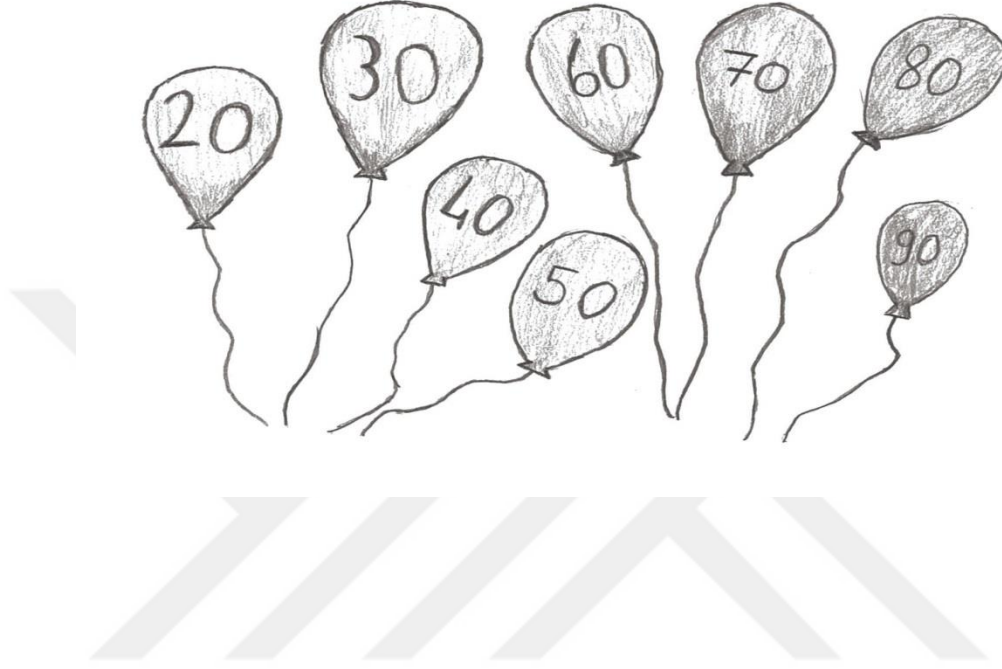

Tablo 2.95. 1 ile 10 arası sayıların cümle içinde kullanımı.

Altı	مِئَة	Bir	واحد
Yedi	سَبْعَة	İki	اثنان
Sekiz	ثَمَانِيَة	Üç	ثلاثة
Dokuz	تِسْعَة	Dört	أربعة
On	عَشْرَة	Beş	خمسة

الأرقام SAYILAR

Resim 2.48. 20 ile 90 arası sayıların resimleri.

Tablo 2.96. 20 ile 90 arası sayıların kelime karşılıkları.

Atmış	سِتُون	Yirmi	عِشْرُون
Yetmiş	سَبْعُون	Otuz	ثَلَاثُون
Seksen	ثَمَانُون	Kırk	أَرْبَعُون
Doksan	تِسْعُون	Elli	خَمْسُون

الأرقام SAYILAR

Resim 2.49. 100 ile 1000 arası sayıların resimleri.

Tablo 2.97. 100 ile 1000 arası sayıların kelime karşılıkları.

Altyüz	سِتْمِائَة	Yüz	مِئَة/مِائَة
Yediyüz	سَبْعُمِائَة	İkiyüz	مِئَتَان
Sekizyüz	ثَمَانُمِائَة	Üçyüz	ثَلَاثُمِائَة
Dokuzyüz	تِسْعُمِائَة	Dörtyüz	أَرْبَعُمِائَة
Bin	أَلْف	Beşyüz	خَمْسُمِائَة

Tablo 2.98. Sayıların cümle içinde kullanımı.

الأرقام	العدد مُؤنَّث	العدد مُذكَّر
Sayılar	Dişil sayı	Eril sayı
واحد	مُعَلِّمَةٌ وَاحِدَةٌ	مُعَلِّمٌ وَاحِدٌ
Bir	Bir kadın öğretmen	Bir erkek öğretmen
اثنان	مُعَلِّمَتَانِ اثْنَتَانِ	مُعَلِّمَانِ اثْنَانِ
İki	İki kadın öğretmen	İki erkek öğretmen
ثلاثة	ثَلَاثَةُ مُعَلِّمِينَ	ثَلَاثُ مُعَلِّمَاتٍ
üç	Üç kadın öğretmen	Üç erkek öğretmen
أربعة	أَرْبَعَةُ مُعَلِّمِينَ	أَرْبَعُ مُعَلِّمَاتٍ
Dört	Dört kadın öğretmen	Dört erkek öğretmen
خمس	خَمْسَةُ مُعَلِّمِينَ	خَمْسُ مُعَلِّمَاتٍ
Beş	Beş kadın öğretmen	Beş erkek öğretmen
ستة	سِتَّةُ مُعَلِّمِينَ	سِتُّ مُعَلِّمَاتٍ
Altı	Altı kadın öğretmen	Altı erkek öğretmen
سبعة	سَبْعَةُ مُعَلِّمِينَ	سَبْعُ مُعَلِّمَاتٍ
Yedi	Yedi kadın öğretmen	Yedi erkek öğretmen
ثمانية	ثَمَانِيَةُ مُعَلِّمِينَ	ثَمَانِي مُعَلِّمَاتٍ
Sekiz	Sekiz kadın öğretmen	Sekiz erkek öğretmen
تسعة	تِسْعَةُ مُعَلِّمِينَ	تِسْعُ مُعَلِّمَاتٍ
Dokuz	Dokuz kadın öğretmen	Okuz erkek öğretmen
عشرة	عَشْرَةُ مُعَلِّمِينَ	عَشْرُ مُعَلِّمَاتٍ
On	On kadın öğretmen	On erkek öğretmen
عشرون	عِشْرُونَ مُعَلِّمَةً	عِشْرُونَ مُعَلِّمًا
Yirmi	Yirmi kadın öğretmen	Yirmi erkek öğretmen
ثلاثون	ثَلَاثُونَ مُعَلِّمَةً	ثَلَاثُونَ مُعَلِّمًا
Otuz	Otuz kadın öğretmen	Otuz erkek öğretmen
أربعون	أَرْبَعُونَ مُعَلِّمَةً	أَرْبَعُونَ مُعَلِّمًا
Kırk	Kırk kadın öğretmen	Kırk erkek öğretmen
خمسون	خَمْسُونَ مُعَلِّمَةً	خَمْسُونَ مُعَلِّمًا
Elli	Elli kadın öğretmen	Elli erkek öğretmen
ستون	سِتُّونَ مُعَلِّمَةً	سِتُّونَ مُعَلِّمًا
Atmış	Tmiş kadın öğretmen	Atmış erkek öğretmen
سبعون	سَبْعُونَ مُعَلِّمَةً	سَبْعُونَ مُعَلِّمًا
Yetmiş	Yetmiş kadın öğretmen	Yetmiş erkek öğretmen
ثمانون	ثَمَانُونَ مُعَلِّمَةً	ثَمَانُونَ مُعَلِّمًا
Seksen	Seksen kadın öğretmen	Seksen erkek öğretmen

تِسْعُونَ	تِسْعُونَ مُعَلِّمَةً	تِسْعُونَ مُعَلِّمًا
Doksan	Doksan kadın öğretmen	Doksan erkek öğretmen
مِئَةٌ / مِائَةٌ	مِئَةٌ مُعَلِّمَةً	مِئَةٌ مُعَلِّمًا
Yüz	Yüz kadın öğretmen	Yüz erkek öğretmen
مِئَتَيْنِ / مِئَتَا / مِئَتِي	مِئَتِي مُعَلِّمَةً	مِئَتَا مُعَلِّمًا
İkiyüz	İkiyüz kadın öğretmen	İkiyüz erkek öğretmen
ثَلَاثِمِائَةٌ	ثَلَاثِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	ثَلَاثِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Üçyüz	Üçyüz kadın öğretmen	Üçyüz erkek öğretmen
أَرْبَعِمِائَةٌ	أَرْبَعِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	أَرْبَعِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Dört yüz	Dört yüz kadın öğretmen	Dört yüz erkek öğretmen
خَمْسِمِائَةٌ	خَمْسِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	خَمْسِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Beş yüz	Beş yüz kadın öğretmen	Beş yüz erkek öğretmen
سِتُّمِائَةٌ	سِتُّمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	سِتُّمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Altı yüz	Altı yüz kadın öğretmen	Altı yüz erkek öğretmen
سَبْعِمِائَةٌ	سَبْعِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	سَبْعِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Yedi yüz	Yedi yüz kadın öğretmen	Yedi yüz erkek öğretmen
ثَمَانِمِائَةٌ	ثَمَانِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	ثَمَانِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Sekiz yüz	Sekiz yüz kadın öğretmen	Sekiz yüz erkek öğretmen
تِسْعِمِائَةٌ	تِسْعِمِائَةٌ مُعَلِّمَةً	تِسْعِمِائَةٌ مُعَلِّمًا
Dokuz yüz	Dokuz yüz kadın öğretmen	Dokuz yüz erkek öğretmen
أَلْفٌ	أَلْفٌ مُعَلِّمَةً	أَلْفٌ مُعَلِّمًا
Bin	Bin kadın öğretmen	Bin erkek öğretmen

العائلة AİLE

Resim 2.50. Aile bireylerinin resimleri.

العائلة AİLE

Tablo 2.99. Aile bireyleri ile ilgili kelimeler.

11	Amca kızı	ابنة العم (ج) بنات العم	aile	عائلة (ج) عوائل	1
12	Hala oğlu	ابن العمّة (ج) أبناء العمّة	dede	جدّ (ج) أجداد	2
13	Hala kızı	ابنة العمّة (ج) بنات العمّة	Babaanne/anneanne	جدّة (ج) جدّات	3
	Dayı oğlu	ابن الخال (ج) أبناء الخال	baba	أبّ (ج) آباء	4
	teyze kızı	ابنة الخالة (ج) بنات الخالة	anne	أمّ (ج) أمّهات	5
17	Dayı kızı	ابنة الخال (ج) بنات الخال	dayı	خالّ (خ) أخوال	6
	Teyze oğlu	ابن الخالة (ج) أبناء الخالة	teyze	خالة (ج) خالات	7
14	Erkek kardeş	أخّ (ج) أخوة	amca	عمّ (ج) أعمام	8
15	Kız kardeş	أختّ (ج) أخوات	hala	عمّة (ج) عمّات	9
16	Torun	حفيدّ (ج) أحفاد	Amca oğlu	ابن العمّ (ج) أبناء العمّ	10

Tablo 2.100. Aile bireylerine ait kelimelerin cümle içinde kullanılışı.

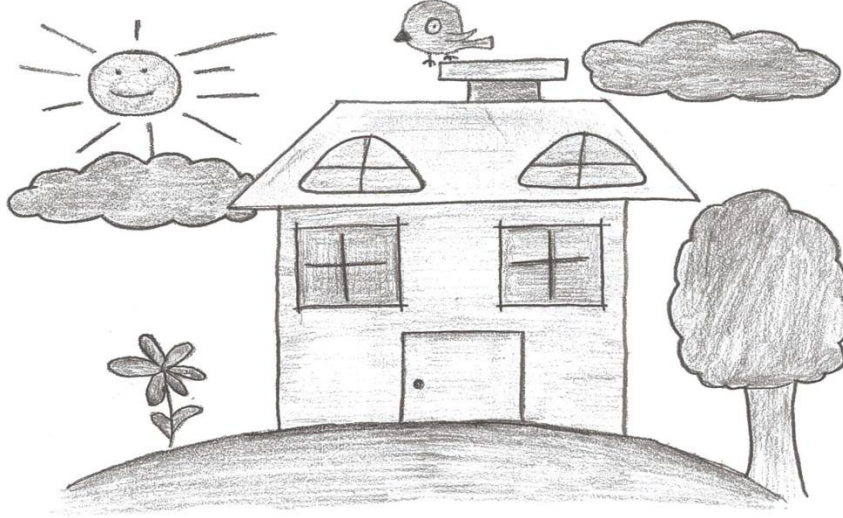
العائلة	لَدَيَّ عَائِلَةٌ كَبِيرَةٌ.
Aile	Benim büyük bir ailem var.
جَدُّ	جَدِّي اسْمُهُ عَلِيٌّ.
Dede	Dedemin adı Ali'dir.
جَدَّةٌ	جَدَّتِي اسْمُهَا مُنَى.
Annanne / babaanne	Annanemin adı Mûna'dır.
أَبٌ	أَبِي عُمُرُهُ أَرْبَعُونَ عَامًا.
Baba	Babamın yaşı kırktır.
أُمٌّ	أُمِّي رَبَّتُهُ بَيْتٍ.
Anne	Annem ev hanımıdır.
خَالَ	خَالِي يَعْمَلُ حَدَادًا.
Dayı	Dayım demirci olarak çalışıyor.
خَالَةٌ	خَالَتِي مُهَنْدِسَةٌ.
Teyze	Teyzem mühendistir.
عَمٌّ	لَدَى عَمِّي ابْنٌ وَبِنْتَانِ اثْنَتَانِ.
Amca	Amcamın bir oğlu iki kızı var.
عَمَّةٌ	عَمَّتِي اسْمُهَا عَزِيزَةٌ.
Hala	Halamın adı Azize'dir.
ابْنُ الْعَمِّ	ابْنُ عَمِّي يَعِيشُ فِي إِسْبَانِيَا.
Amca oğlu	Amcamın oğlu İspanyada yaşıyor.
ابْنَةُ الْعَمِّ	ابْنَةُ عَمِّي تَدْرُسُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.
Amca kızı	Amcamın kızı Arap dili okuyor.
ابْنُ الْعَمَّةِ	ابْنُ عَمَّتِي عُمُرُهُ سَبْعَةٌ أَعْوَامٍ.
Hala oğlu	Halamın oğlu yedi yaşındadır.
ابْنَةُ الْعَمَّةِ	ابْنَةُ عَمَّتِي تُحِبُّ اللَّعِبَ كَثِيرًا.
Hala kızı	Halamın kızı oynamayı çok seviyor.
ابْنُ الْخَالِ	ابْنُ خَالِي مُهَنْدِسٌ.
Dayı oğlu	Dayımın oğlu mühendistir.
ابْنَةُ الْخَالَاتِ	ابْنَةُ خَالَتِي مَرِحَةٌ جِدًّا.
Teyze kızı	Teyzemin kızı çok neşelidir.
ابْنَةُ الْخَالِ	ابْنَةُ خَالِي اسْمُهَا بَتُولُ.
Dayı kızı	Dayımın kızının adı Betül'dür.
ابْنُ الْخَالَاتِ	ابْنُ خَالَتِي اسْمُهُ عَلِيٌّ.
Teyze oğlu	Teyzemin oğlunun adı Ali'dir.
أَخٌ	أُحِبُّ أَخِي جِدًّا.

Erkek kardeş أَخْتُ	Erkek kardeşimi çok seviyorum. أُخْتِي حَنُونَةٌ وَطَيِّبَةٌ.
Kız kardeş حَفِيدٌ	Kız kardeşim sevecen ve iyidir. لَدَى جَدِّي وَجَدَّتِي أَحْفَادٌ رَائِعُونَ.
Torun	Babaannem ve dedemin harika torunları var.

YER ZARFLARI ظُرُوفُ الْمَكَانِ

Resim 2.51. Yer zarflarının resim içinde gösterilişi.

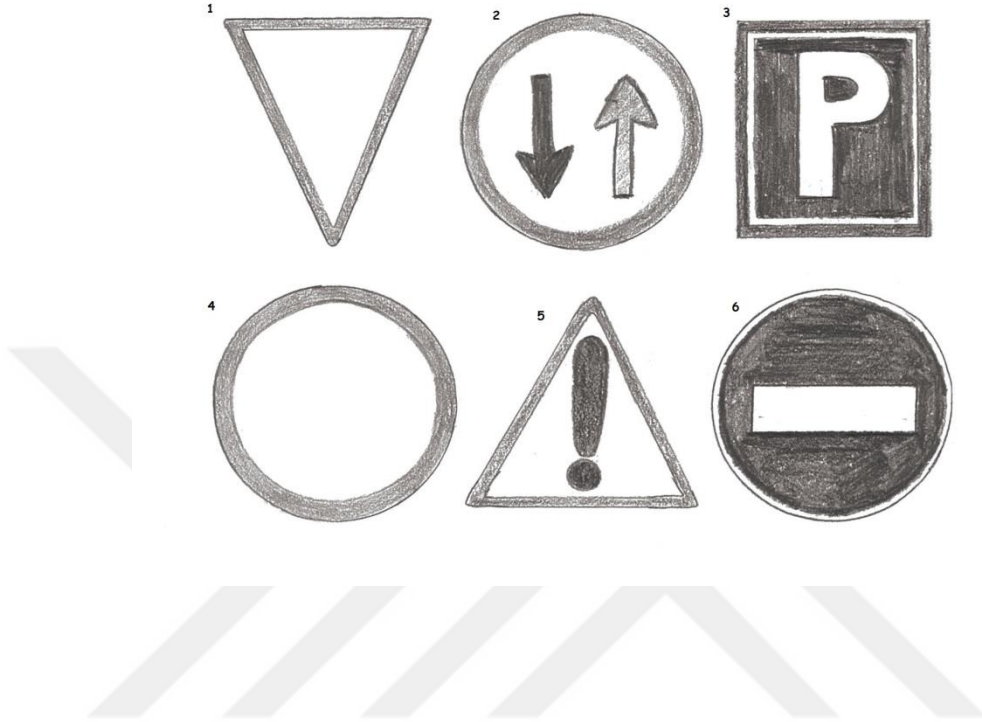

Tablo 2.101. Yer zarfları ve Yer zarfların cümle içinde kullanımı.

Bulutun altında çiçek var.	يُوجَدُ تَحْتَ الْغَيْمَةِ زَهْرَةٌ.
Evin sağında ağaç var.	يُوجَدُ عَلَى يَمِينِ الْبَيْتِ شَجَرَةٌ.
Evin solunda çiçek var.	يُوجَدُ عَلَى شِمَالِ الْبَيْتِ زَهْرَةٌ.
Evin üstünde kuş var.	يُوجَدُ فَوْقَ الْبَيْتِ عُصْفُورٌ.
Evin arkasında bahçe var.	يُوجَدُ خَلْفَ الْبَيْتِ حَدِيقَةٌ.
Evin önünde bahçe var.	يُوجَدُ أَمَامَ الْبَيْتِ حَدِيقَةٌ.

إشارات المرور TRAFİK İŞARETLERİ

Resim 2.52. Trafik işaretleri resimleri.

Tablo 2.102. Trafik işaretlerinin kelime karşılıkları.

4	Taşıt trafiğine kapalı yol	ممنوعُ المرور	Yol Ver	أعطِ الأولوية	1
5	Dikkat	إحذر	Karşıdan Gelene Yol Ver	أعطِ الأولوية للقدام	2
6	Taşıt giremez	ممنوعُ الدُخول	Park yeri	موقف	3

Tablo 2.103. Trafik işaretlerinin cümle içinde kullanımı.

أعطي الأولوية	أثناء القيادة أعطي الأولوية.
Yol ver	Araba sürerken yol ver
أعطي الأولوية للقادم	في الطريق أعطي الأولوية للقادم.
Gelene yol ver	Yoldan gelene yol ver.
موقف	أقف في الموقف.
Park yeri / dur	Park yerinde duruyorum.
ممنوع المرور	لا أعبر إذا كان على اللائحة ممنوع المرور.
Trafiğe kapalı	Trafiğe kapalı yoldan geçmiyorum.
إحذر	لائحة احذرتني أن هناك خطرًا.
Dikkat	Dikkat levhası varsa tehlike var demektir.
ممنوع الدخول	لا أدخل عندما أرى لائحة ممنوع الدخول.
Taşıt giremez	Taşıt giremez levhasını görürsem girmiyorum.

الإِتِّصَالَات İLETİŞİM

Resim 2.53. İletişim ile ilgili işaretlerin resimleri.

Tablo 2.104. İletişim ile ilgili kelimeler

5	e-mail	بَرِيد إلكتروني (ج) بُرْدُ إلكترونية	Mektup	مَكْتُوب / رِسَالَة (ج) مَكَاتيب / رَسَائِل	3
4	Telefon	هَاتِف (ج) هَوَاتِف	Wifi/ İnternet	الإِنْتَرِنْت	2
	Radyo	مِذْيَاع (ج) مِذَائِيع	Mesaj	رِسَالَة (ج) رَسَائِل	1

Tablo 2.105. İletişim ile ilgili kelimelerin cümle içinde kullanımı.

مَكْتُوب / رسالة	يَكْتُبُ أَحْمَدُ رِسَالَةً لِصَدِيقِهِ.
Mektup	Ahmet arkadaşına mektup yazıyor
الإنترنت	أَسْتَخْدِمُ الْإِنْتَرْنِتَ لِلْبَحْثِ.
İnternet	Araştırma için internet kullanıyorum.
رسالة	أَكْتُبُ رِسَالَةً لِمُعَلِّمَتِي.
Mesaj	Öğretmenime mesaj yazıyorum.
بَريد إلكتروني	أُرْسِلُ رِسَالَةً بِالْبَريدِ الْإِلِكْتُرُونِيِّ لِصَدِيقَتِي.
E -mail	e- mail ile arkadaşşıma mail atıyorum.
هاتف	أَتَحَدَّثُ الْآنَ بِالْهَاتِفِ.
Telefon	Şimdi telefonla konuşuyorum.
مذياع	أَسْمَعُ الْقُرْآنَ مِنَ الْمِذْيَاعِ صَبَاحًا.
Radyo	Sabah radyodan kur'an-ı Kerim dinliyorum.

الملابس و ملحقات GİYSİLER VE AKSESUARLAR

Resim 2.54. Giysiler ve Aksesuarlar ile ilgili resimler.

Tablo 2.106. Giysiler ve Aksesuarların kelime karşılıkları

5	Şapka	قُبَّعَة (ج) قُبَّعَات	Etek	تَنْوَرَة (ج) تَنْائِر	1
6	Çorap	جَوْرَب (ج) جَوَارِب	Pantolon	بَنْطَال (ج) بَنْطَائِل	2
8	Eşarp	حِجَاب (ج) حُجُب	Ceket	سُتْرَة (ج) سُتْر	3
9	Ayakkabı	حِذَاء (ج) أَحْذِيَة	Mont	مِعْطَف (ج) مِعَاطِفُ	3
10	Terlik	شَبَشِب (ج) شَبَاشِب	Bluz	بُلُوْرَة (ج) بِلُوْرَات	4
7	Çanta	حَقِيْبَة (ج) حَقَائِب	Gömlek	قَمِيص (ج) قُمَصَان	

Tablo 2.107. Giysiler ve Aksesuarların kelime içinde kullanımı.

تَنْوْرَة	التَّنْوَرَةُ بِيضَاءُ.
Etek	Etek beyazdır.
بِنْطَال	البِنْطَالُ أَزْرَقُ.
Pantolon	Pantolon mavidir.
سُتْرَة	السُّتْرَةُ سَوْدَاءُ.
Ceket	Ceket siyahtır.
مِعْطَف	المِعْطَفُ طَوِيلٌ.
Mont	Mont uzundur.
بُلُوزَة	البُلُوزَةُ نَظِيفَةٌ.
Bluz	Bluz temizdir.
قَمِيص	القَمِيصُ جَدِيدٌ.
Gömlek	Gömlek yenidir.
قُبْعَة	القُبْعَةُ جَمِيلَةٌ.
Şapka	Şapka güzeldir.
جَوْرَب	الجَوْرَبُ صَغِيرٌ.
Çorap	Çorap küçüktür.
حِجَاب	الحِجَابُ جَمِيلٌ.
Eşarp	Eşarp güzeldir.
حِذَاء	الحِذَاءُ مُتَسَخٌّ.
Ayakkabı	Ayakkabı kirlidir.
شِبْشِب	الشِّبْشِبُ وَرْدِيٌّ.
Terlik	Terlik pembedir.
حَقِيْبَة	الحَقِيْبَةُ غَالِيَةٌ.
Çanta	Çanta pahalıdır.

الحيوانات HAYVANLAR

Resim 2.55. Hayvanlar ile ilgili resimler.

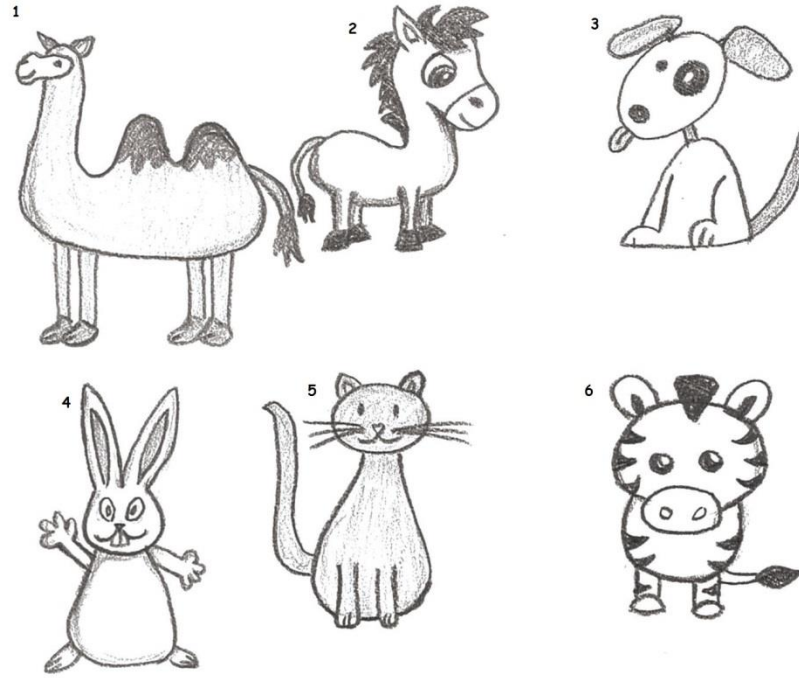

Tablo 2.108. Hayvanlar ile ilgili kelimeleri.

3	At	حِصَانٌ (ج) أحصنة	Hayvanlar	الحيوانات	
4	Zürafa	زِرَافَةٌ (ج) زِرَافَات	İnek	بَقْرَةٌ (ج) بَقَرَات/بَقَرٌ	1
5	Aslan	أَسَدٌ (ج) أُسُود	Maymun	قِرْدٌ (ج) قُرُود	2

الْحَيَوَانَات HAYVANLAR

Resim 2.56. Hayvanlar ile ilgili kelimeler 2.

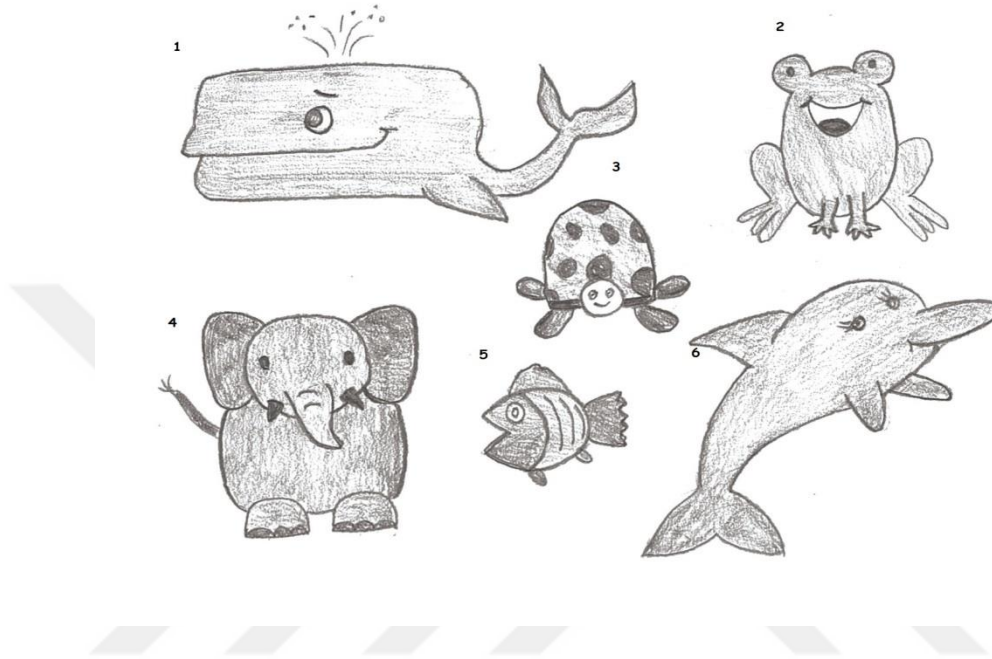

Tablo 2.109. Hayvanlar ile ilgili kelimeler 2.

2	Eşek	حِمَارٌ (ج) حَمِيرٌ/حُمُرٌ	Kedi	قِطَّةٌ (ج) قِطَطٌ	5
3	Köpek	كَلْبٌ (ج) كِلَابٌ	Zebra	حِمَارٌ وَحْشِيٌّ (ج) حُمُرٌ وَحْشِيَّةٌ	6
4	Tavşan	أَرْنَبٌ (ج) أَرَانِبٌ	Deve	جَمَلٌ (ج) جِمَالٌ	1

الْحَيَوَانَات HAYVANLAR

Resim 2.57. Hayvanlar ile ilgili resimler 3.

Tablo 2.110. Hayvanlar ile ilgili kelimeleri 3.

2	Kurbağa	ضِفْدَعٌ (ج) ضَفَادِع	Balina	حُوتٌ (ج) حَيْتَان	1
4	Fil	فَيْلٌ (ج) فَيْلَةٌ / أَفْيَال	Kaplumbağa	سُلْحَفَاءُ (ج) سَلَاحِف	3
5	Balık	سَمَكَةٌ (ج) سَمَك	Yunus	دَوْلْفِينٌ/دُلْفِين	6

الْحَيَوَانَات HAYVANLAR

Resim 2.58. Hayvanlar ile ilgili resimler 4.

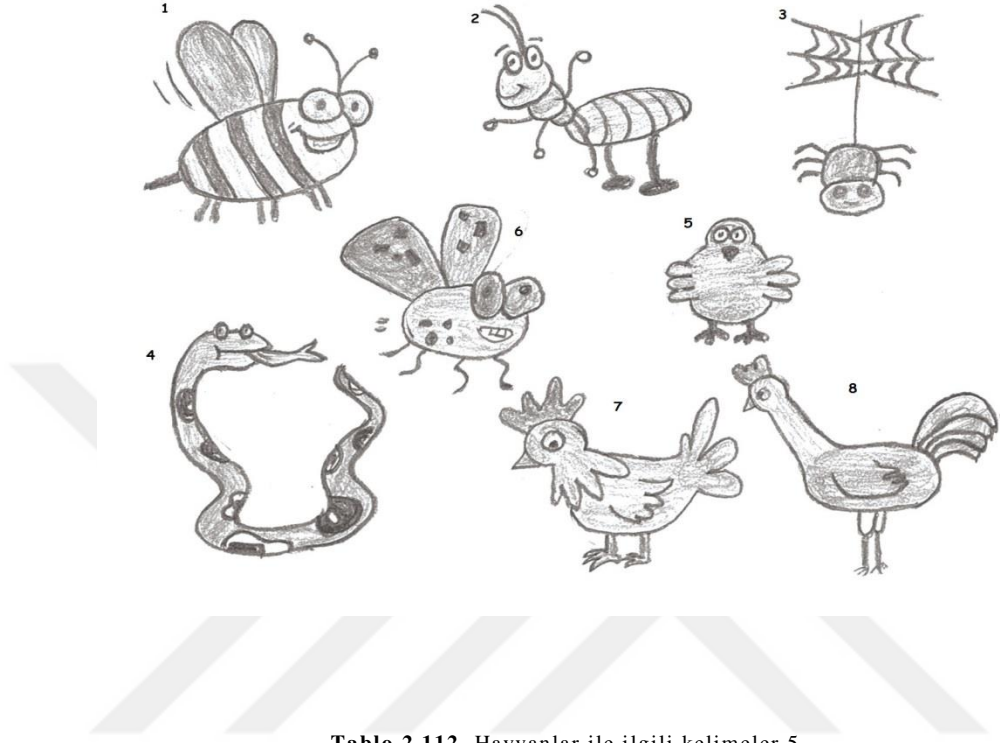

Tablo 2.111. Hayvanlar ile ilgili kelimeler 4.

2	Timsah	تِمْسَاحُ (ج) تَمَاسِيحُ	Leylek	طَائِرُ اللَّقْلِقِ (ج) طُيُورُ اللَّقْلِقِ	6
4	Kelebek	فَرَّاشَةٌ (ج) فَرَّاشَاتُ	Serçe	عُصْفُورٌ (ج) عَصَافِيرُ	3
5	Akrep	عَقْرَبٌ (ج) عَقَارِبُ	Hindi	دِيكُ رُومِي (ج) دُيُوكُ رُومِيَّة	1

الْحَيَوَانَات HAYVANLAR

Resim 2.59. Hayvanlar ile ilgili resimler 5.

Tablo 2.112. Hayvanlar ile ilgili kelimeler 5.

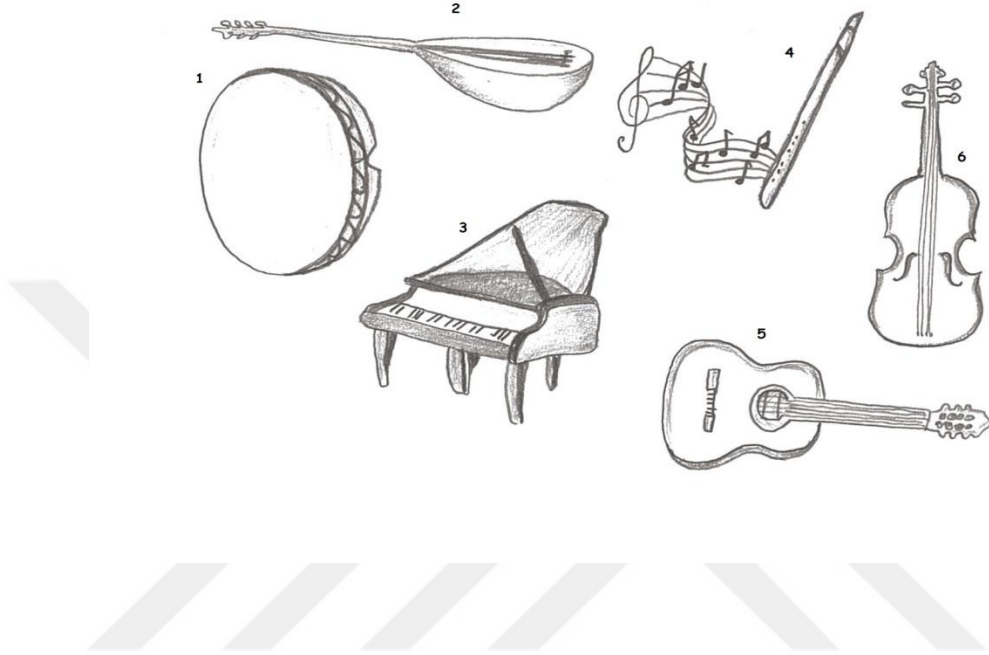
1	Arı	نَحْلَةٌ (ج) نَحْلٌ	Kuş	طَائِرٌ (ج) طُيُورٌ	5
2	Karınca	نَمْلَةٌ (ج) نَمَلٌ	Sinek	ذُبَابَةٌ (ج) ذُبَابَاتٌ	6
3	Örümcek	عَنْكَبُوتٌ (ج) عَنَّاكِبُ	Tavuk	دَجَاجَةٌ (ج) دَجَاجٌ	7
4	Yılan	أَفْعَى (ج) أَفَاعٍ	Horoz	دَيْكٌ (ج) دُيُوكٌ	8

Tablo 2.113. Hayvanlar ile ilgili cümleler.

نَحْلَةٌ	تَصْنَعُ النَّحْلَةُ الْعَسْلَ.
Arı	Arı bal yapar.
نَمْلَةٌ	النَّمْلَةُ نَشِيطَةٌ.
Karınca	Karınca çalışkandır.
عَنْكَبُوتٌ	يَصْنَعُ الْعَنْكَبُوتُ شَبَكَتًا (بَيْتًا).
Örümcek	Örümcek ağ yapar.
أَفْعَى	الْأَفْعَى طَوِيلَةٌ.
Yılan	Yılan uzundur.
دُبَابَةٌ	الدُّبَابَةُ مُزْعِجَةٌ.
Sinek	Sinek gürültülüdür.
طَائِرٌ	الطَّائِرُ يَطِيرُ.
Kuş	Kuş uçar.
دَجَاجَةٌ	الدَّجَاجَةُ تَبْيِضُ.
Tavuk	Tavuk yumurtlar.
دِيكٌ	الدِّيكَ يَصِيحُ.
Horoz	Horoz öter.
بَقْرَةٌ	الْبَقْرَةُ تُعْطِينَا الْحَلِيبَ.
İnek	İnek bize süt verir.
قِرْدٌ	يَأْكُلُ الْقِرْدُ الْمَوْزَ.
Maymun	Maymun muz yer.
حِصَانٌ	الْحِصَانُ سَرِيعٌ.
At	At hızlıdır.
زُرَافَةٌ	رَقَبَةُ الزُّرَافَةِ طَوِيلَةٌ.
Zürafa	Zürafanın boynu uzundur.
أَسَدٌ	الْأَسَدُ قَوِيٌّ.
Aslan	Aslan güçlüdür.
عُصْفُورٌ	الْعُصْفُورُ يُعْرِدُ.
Serçe	Serçe öter.
تِمْسَاحٌ	التِّمْسَاحُ مُفْتَرِسٌ.
Timsah	Timsah vahşidir.

الموسيقية MÜZİK ALETLERİ

Resim 2.60. Müzik aletleri resimleri.

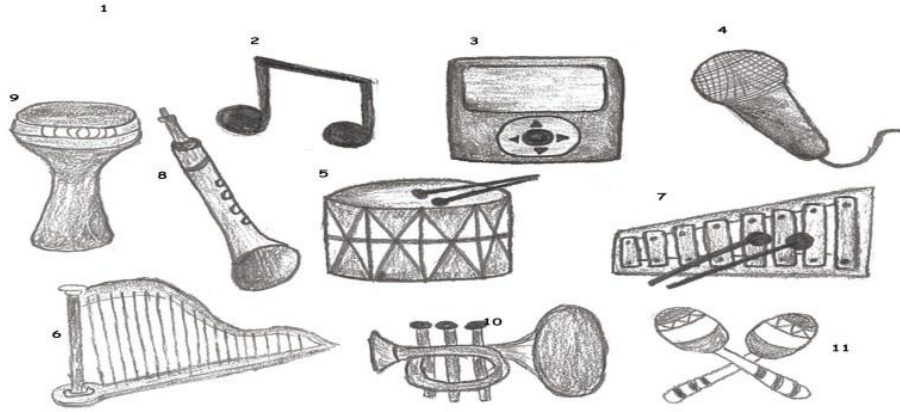

Tablo 2.114. Müzik aletlerinin kelime karşılığı.

1	Def	دَفّ (ج) دُفوف	Ney	نَأي (ج) نایات	4
2	Saz /bağlama	مِعزَف (ج) مَعازِف	Gitar	قِيثَارَة (ج) قِيثَارَات	5
3	Piyano	بِيَانُو (ج) بِيَانُوهَات	Keman	كَمَان (ج) -	6

مُوسِيقِيَّةُ الْآلَاتِ MÜZİK ALETLERİ

Resim 2.61. Müzik aletleri resimleri 2.

Tablo 2.115. Müzik aletlerinin kelime karşılıkları.

7	Ksilofon	إكسيليفون (ج) -	Müzik	مُوسِيقَى (ج) مُوسِيقَات	1
8	Flüt	مِزْمَار (ج) مَزَامِير	Nota	نُوطَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ (ج) نُوطَاتٌ مُوسِيقِيَّةٌ	2
8	Zurna	هِتَاف (ج) هِتَافَات	Mp3 çalar	مُشْغِلُ الْمَوْسِيقَى (ج) مُشْغِلَاتُ الْمَوْسِيقَى	3
	Akordion	آلَةُ الْاَكُورْدِيُون (ج) آلَاتُ الْاَكُورْدِيُون	Mikrofon	مُكَبِّرُ الصَّوْتِ (ج) مِجَاهِرُ الصَّوْتِ	4
9	Darbuka	دَرْبُكَّة (ج) دَرَابُكَّة	Davul	طَبْل (ج) طَبُول	5
10	Trompet	بُوق (ج) أَبُوق	Arf /harp	قِيثَارَةٌ (ج) قِيثَارَات	6
11	Marakas	آلَةُ مَارَاكِس الْمُوسِيقِيَّةُ			

Tablo 2.116. Müzik aletleri ile ilgili kelimelerin cümle içinde kullanımı.

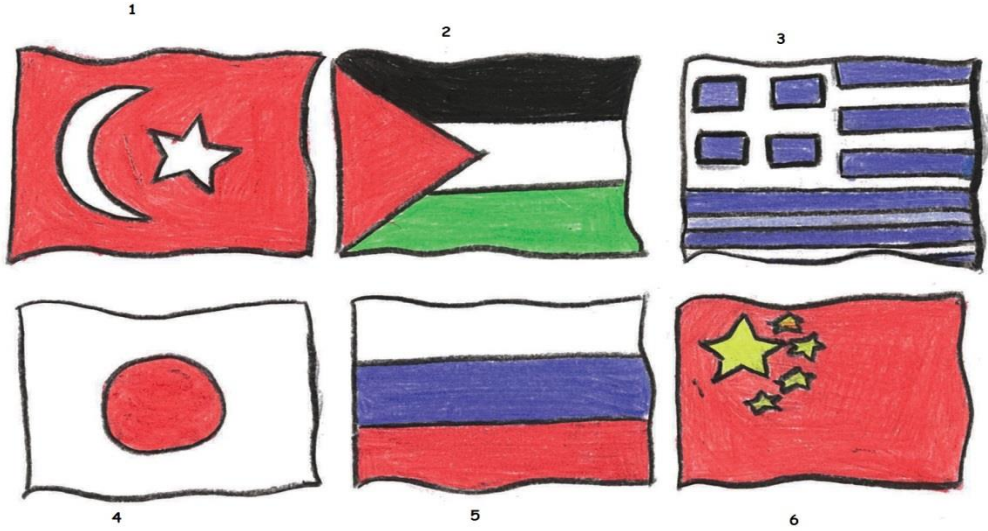
مُوسِيقَى	أُحِبُّ المُوسِيقَى.
Müzik	Müzik seviyorum.
مُشَغِلِ المُوسِيقَى	أشغَلُ المُوسِيقَى على برنامَجِ مُشَغِلِ المُوسِيقَى.
Mp3 çalar	Mp3 çalarda müziği açıyorum.
مُكَبِّرُ الصَّوْتِ	يَتَحَدَّثُ المُدِيعُ بِمُكَبِّرِ الصَّوْتِ.
Mikrofon	Sunucu mikrofonla konuşuyor.
طَبْل	الطَّبَّالُ يَضْرِبُ بِالطَّبْلِ.
Davul	Davulcu davul çalıyor.
قيثار	العازِفُ يَعزِفُ بِالقِيثَارِ.
Gitar	Çalgıcı gitar çalıyor.
إكسيليفون	صوتُ الإكسيليفونِ جَمِيلٌ.
Ksilifon	Ksilifondan güzel ses çıkıyor.
نُوطَة مُوسِيقِيَّة	أدرُسُ النُّوطَاتُ المُوسِيقِيَّةَ لِلعزفِ على البيانو.
Nota	Piyano çalmak için müzik notası çalışıyorum.
مِزمار	الرَّجُلُ يَعزِفُ بِالمِزْمَارِ.
Flüt	Adam flüt çalıyor.
هتاف	نعزِفُ بِآلَةِ الهِتَافِ في الأعراسِ.
Zurna	Düğünlerde zurna çalıyoruz.
بُوق	يَنفُخُ أَحمدُ بِالبُوقِ.
Trompet	Ahmet trompet çalıyor.

Tablo 2.117. Müzik aletleri ile ilgili kelimelerin cümle içinde kullanımı.

آلة ماراكس الموسيقية	لآلة ماراكس الموسيقية صوت جميل.
Marakas	Marakasın güzel bir sesi vardır.
مِعْزَف	تُعزَفُ الموسيقى التُّرْكِيَّةُ بِالآلَةِ المِعْزَفِ.
Saz	Türk müziğinde saz çalınır.
دَفّ	الدَّفُّ آلةٌ مُوسِيقِيَّةٌ قَدِيمَةٌ.
Def	Def eski bir müzik aletidir.
بيانو	لَوْنُ البِيَانُو أَسْوَدٌ.
Piyano	Piyanonun rengi siyahtır.
نَاي	يَعزِفُ سامي بِالنَّايِ عَزْفًا رَائِعًا.
Ney	Sami ney'e harika üflüyor.
كَمَان	صَوْتُ الكَمَانِ جَمِيلٌ.
Keman	Keman sesi güzeldir.
آلة الأَكُورْدِيُون	يَسْتَعِدِمُ الشَّرِكْسُ آلةَ الأَكُورْدِيُونِ.
Akordion	Çerkesler akordion kullanır.
دَرْبُكَة	يَرْقُصُ الطِّفْلُ عَلَى نَعَمِ الدَّرْبُكَةِ.
Darbuka	Çocuk darbuka sesiyle dans ediyor.

أَعْلَام - دُول - لُغَات - ÜLKELER-DİLLER-BAYRAKLAR

Resim 2.62. Ülkelere ait bayrak resimleri.

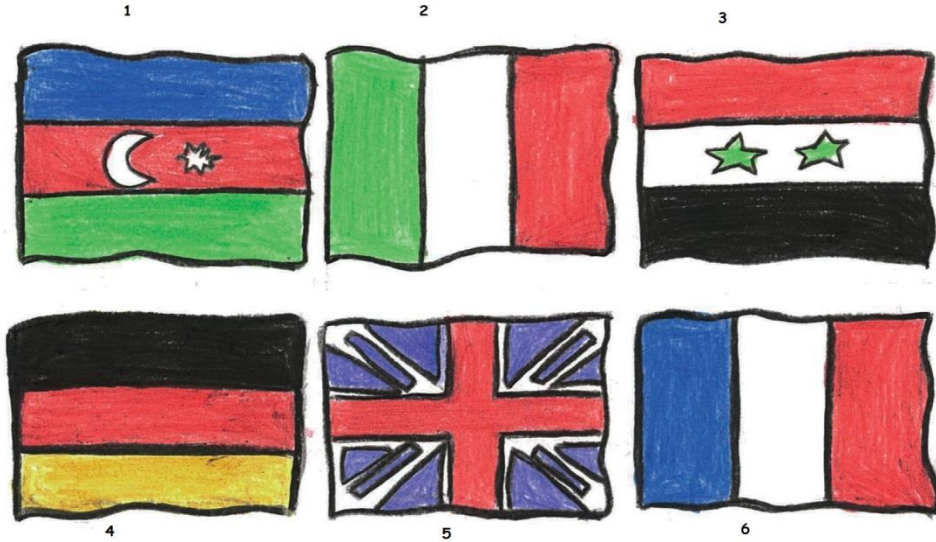

Tablo 2.118. Ülkeler/ Devletler ile ilgili kelimeler.

اللُغَة	Dil	Ülke/Devlet	الدَّوْلَة	
التُّرْكِيَّة	Türkçe	Türkiye	تُرْكِيَا	1
العَرَبِيَّة	Arapça	Filistin	فِلِسْطِينَ	2
اليُونَانِيَّة	Yunanca	Yunanistan	اليُونَان	3
اليَابَانِيَّة	Japonca	Japonya	اليَابَان	4
الرُّوسِيَّة	Rusça	Rusya	رُوسِيَا	5
الصِّيْنِيَّة	Çince	Çin	الصِّيْن	6

دُول - أَعْلَام - لُغَات ÜLKELER-DİLLER-BAYRAKLAR

Resim 2.63. Ükelere ait bayrak resimleri.

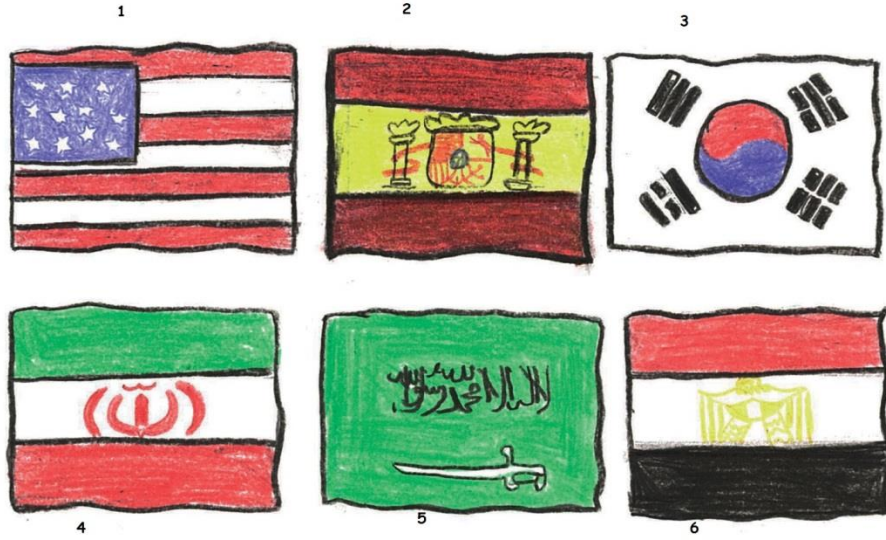

Tablo 2.119. Ülkeler/Devletler ile ilgili kelimeler.

اللُغَة	Dil	Ülke/Devlet	الدَّوْلَة	
الأذْرَبِيَّة	Azerice	Azerbaycan	أَذْرَبِيْجَان	1
الإِيْطَالِيَّة	İtalyanca	İtalya	إِيْطَالِيَا	2
العَرَبِيَّة	Arapça	Suriye	سُوْرِيَا	3
الأَلْمَانِيَّة	Almanca	Almanya	أَلْمَانِيَا	4
الإِنْجِلِيْزِيَّة	İngilizce	İngiltere	بَرِيْطَانِيَا	5
الفَرَنْسِيَّة	Fransızca	Fransa	فَرَنْسَا	6

دُول - أَعْلَام - لُغَات ÜLKELER-DİLLER-BAYRAKLAR

Resim 2.64. Ülkelere ait bayrak resimleri.

Tablo 2.120. Ülkeler / Devletler ile ilgili kelimeler.

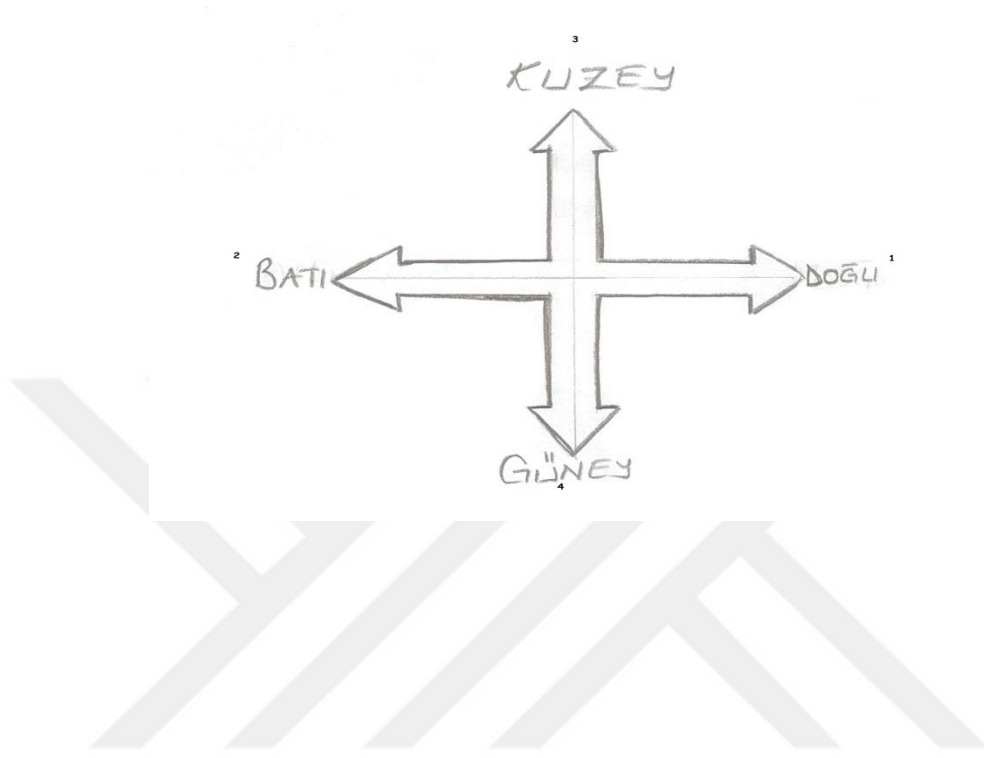
اللُغَة	Dil	Ülke/Devlet	الدَّوْلَة	
الإنجليزية	İngilizce	Amerika	أمريكا	1
الإسبانية	İspanyolca	İspanya	اسبانيا	2
الكورية	Korece	Kore	كوريا	3
الفارسية	Farsça	İran	إيران	4
العربية	Arapça	Suudi Arabistan	السعودية	5
العربية	Arapça	Mısır	مصر	6

Tablo 2.121. Ülke isimlerinin cümle içerisinde kullanılışı.

الْتُرْكِيَّة	تُرْكِيَا	أنا تُرْكِي أَتَحَدَّثُ التُّرْكِيَّةَ.
Türkçe	Türkiye	Ben Türküm Türkçe konuşurum.
العَرَبِيَّة	فِلِسْطِين	أنا فِلِسْطِينِي أَتَحَدَّثُ العَرَبِيَّةَ.
Arapça	Filistin	Ben Filistinliyim Arapça konuşurum.
اليُونَانِيَّة	اليُونان	أنا يُونَانِي أَتَحَدَّثُ اليُونَانِيَّةَ.
Yunanca	Yunanistan	Ben Yunanım Yunanca konuşurum.
اليَابَانِيَّة	اليَابان	أنا يَابَانِي أَتَحَدَّثُ اليَابَانِيَّةَ.
Japonca	Japonya	Ben Japonum Japonca konuşurum.
الرُّوسِيَّة	رُوسِيَا	أنا رُوسِي أَتَحَدَّثُ الرُّوسِيَّةَ.
Rusça	Rusya	Ben Rusum Rusça konuşurum.
الصِّيْنِيَّة	الصِّيْن	أنا صِيْنِي أَتَحَدَّثُ الصِّيْنِيَّةَ.
Çince	Çin	Ben Çinliyim Çince konuşurum.
الأَذْرَبِيَّة	أَذْرَبِيْجان	أنا أَذْرَبِيْجَانِي أَتَحَدَّثُ الأَذْرَبِيَّةَ.
Azerice	Azerbaycan	Ben Azeriyim Azerice konuşurum.
الإِيطَالِيَّة	إِيطَالِيَا	أنا إِيطَالِي أَتَحَدَّثُ الإِيطَالِيَّةَ.
İtalyanca	İtalya	Ben İtalyanım İtalyanca konuşurum.
العَرَبِيَّة	سُورِيَا	أنا سُورِي أَتَحَدَّثُ العَرَبِيَّةَ.
Arapça	Suriye	Ben Suriyeliyim Arapça konuşurum.
الأَلْمَانِيَّة	أَلْمَانِيَا	أنا أَلْمَانِي أَتَحَدَّثُ الأَلْمَانِيَّةَ.
Almanca	Almanya	Ben Almanım Almanca konuşurum.
الإِنْجِلِيزِي	بْرِيطَانِيَا	أنا بْرِيطَانِي أَتَحَدَّثُ الإِنْجِلِيزِيَّةَ.
İngilizce	İngiltere	Ben İngilizim İngilizce konuşurum.

الْجِهَاتُ YÖNLER

Resim 2.65. Yönler ile ilgili resim.

Tablo 2.122. Yönler ile ilgili kelime ve cümleler.

1	شَرْق	Doğu	Van Türkiye'nin doğusundadır.	تَقَعُ فان شَرْقَ تُرْكِيَا.
2	غَرْب	Batı	İzmir Türkiye'nin batısındadır.	تَقَعُ İzmir غَرْبَ تُرْكِيَا.
3	شَمَال	Kuzey	Sinop Türkiye'nin kuzeyindedir.	تَقَعُ سينوب شَمَالِ تُرْكِيَا.
4	جَنُوب	Güney	Hatay Türkiye'nin güneyindedir.	تَقَعُ هاتاي جَنُوبَ تُرْكِيَا.

الضَّمَائِر ZAMİRLER

Tablo 2.123. Kişi Zamirleri ve cümle içinde kullanımı.

Müzekker	هو	O	O çalışkandır.	هو مُجْتَهِدٌ.
	هُمَا	O ikisi	O ikisi tembeldir.	هُمَا كَسْلَانَانِ.
	هُم	Onlar	Onlar yaramazdır..	هُم مُشَاغِبُونَ.
Müennes	هِيَ	O	O güzeldir.	هِيَ جَمِيلَةٌ.
	هُمَا	O ikisi	O ikisi başarılıdır.	هُمَا نَاجِحَانِ.
	هُنَّ	Onlar	Onlar uzundur.	هُنَّ طَوِيلَاتُ.
Müzekker	أَنْتَ	Sen	Sen zayıfsın.	أَنْتَ نَحِيفٌ.
	أَنْتُمَا	Siz ikiniz	Siz ikiniz şişmansınız.	أَنْتُمَا سَمِينَانِ.
	أَنْتُمْ	Sizler	sizler güçlüsünüz.	أَنْتُمْ أَقْوِيَاءُ.
Müennes	أَنْتِ	Sen	Sen öğretmensin.	أَنْتِ مُعَلِّمَةٌ.
	أَنْتُمَا	Siz ikiniz	Siz ikiniz mühendissiniz.	أَنْتُمَا مُهَنْدِسَتَانِ.
	أَنْتُنَّ	Sizler	Sizler doktorsunuz.	أَنْتُنَّ طَبِيبَاتُ.
	أَنَا	Ben	Ben çılgınım.	أَنَا مَجْنُونٌ/مَجْنُونَةٌ.
	نَحْنُ	biz	Biz mutluyuz.	نَحْنُ سَعْدَاءُ.

SONUÇ

Sonuç olarak yaptığımız, geçmişte hazırlanmış sözlükleri genel hatlarıyla inceledik. Bu incelemeler sonucunda ulaştığımız sonuç, insanlığın yaratılışında olan öğrenme arzusu, çağın gerekleri ve insanların buldukları çağlara göre ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmiş sözlüklerin hazırlanmış olduğudur. Günümüzde hazırlanmış sözlüklerin de temelini oluşturan bu eserlerin, hazırlanış amaçlarının farklılıklar göstermesi sözlükbilimi çalışmalarında çeşitli eserlerin ortaya çıktığını bizlere göstermektedir.

Sözlük yapımcılığında belirli metodları izlemenin doğru olacağını, bunun bilimsel bir yöneme bağlı kalmaksızın amaca uygunluk taşımasının ihtiyaçları gidereceğini düşünmekteyiz. Yaşadığımız bu dönemde çok geniş kapsamlı sözlükler hazırlanmıştır. Günlük kullanımda veya eğitim ortamlarında bu sözlüklerin kullanılabilirliğini göz önünde bulundurabiliriz.

Her okulda öğrencilerin ellerinde harf sistemine göre hazırlanmış sözlükler bulunmaktadır. Bu sözlükler kapsamlı sözlüklerdir ve kelimenin tekili, çoğulu, eş anlamlısı ve örnek cümlesi içinde bulunmaktadır. Görsel sözlükler ise, çok kapsamlı olmamakla birlikte müfredata uygun değil, daha çok görsellik ön planda olarak hazırlandığını ve içeriğinde sadece konu başlığı, kelime ve resimlerin yer aldığını görmekteyiz.

Bu tezimizin içeriğinde günümüz öğrencilerinin ihtiyaçlarını belirleyip analiz etmeye çalıştık. Araştırmalarımız sonucunda okul-müfredat-ders üçgeninde öğrencilerin daha kolay, anlaşılır ve kullanışlı sözlüklere ihtiyaç duyduğu sonucuna varmış bulunmaktayız.. Çıkarttığımız sonuçlar ve yapılan analiz kapsamında da öğrencilerin alfabetik sözlüklerden yaşları gereği Arapça kelimeleri bulmakta zorlandıklarını ve bu durumun onları kelime bulmadan derse hazırlıksız gelmeye sürüklediğini fark ettik. Öğrencilerimizin Arapça öğrenmelerini kolaylaştırmak, derslere hazırbulunuşlulukla gelmelerini sağlamak ve Arapça dersini sevdirmek açısından okul hayatları boyunca rahat kullanabilecekleri, görsellerden oluşan ve ders kitabı müfredatına göre kelimeleri seçildiği bir sözlük hazırlamaya çalıştık. Örnek sözlüğün faydalı olmasını ve daha kapsamlı hazırlanacak sözlüklere fikir vermesini temenni ederek sizlere sunduk.

KAYNAKÇA

- Akalın, Şükrü Haluk. “Sözcük bilimi ve Sözlükçülük” *Türk Dili Dil ve edebiyat Dergisi*, Ankara Türk Dil Kurumu Yayınları, C. XCVIII, S. 698 (2009):164-168.
- Aksan, Doğan. *Her Yönüyle Dil*, Ankara: Türk Dil Kurumu,1985.
- Attar, Abdulgafur. *Mukaddimetu's- Sıhah*. Kahire: y.e.y, 1956.
- Beyazıt, Selahattin. ”Sözlükçülük”. *Ana Biritannica Ansiklopedisi*, C:S. 587. İstanbul: Ana yayıncılık, 1987.
- Bingöl, Zekeriya. “Sözlük ve Sözlükçülük Üzerine Bir Araştırma”, *Akademik Bakış Dergisi*, sy.9 (2006): 198-202.
- Civelek, Yakup. *Arap Sözlükbilimi, Sözlükçülük – Sözlük Ekolleri ve Türleri*. Çorum: Üniversite yayınları, 2011.
- Ebu El Hüseyin Ahmed Bin Faris Bin Zekeriya. Mu’cemu’l Mekâyîsu’l luga. Beyrut: Darul Ceyl,1991.
- Eren, Ali Cüneyt. “Arapça Alfabetik Sözlüklerin Tanıtımı”. *Dilbilimleri Akademik Araştırma dergisi*, sy.9:1 (2009).
- Fila, Hürrem. “Sözlükbilimi”. *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, C: S İstanbul: İmpress Basın ve Yayıncılık, 1986.
- Fîrûzâbâdî. *Kâmus’ul muhit*. Beyrut: Al-Risalah, ,H.1426.
- Karaarslan, Nasuhi Ünal. *Yaşayan Arapça Modern Arapça'nın Sözlüğü*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1995.
- Karlı, İlyas. “ Mütercim Ahmet Asım Efendi ve Arap Lügatçiliğindeki Yeri ”. Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2000.
- Kılıç, Hulusi. “ Lisânü’l Arab”. *İslam Ansiklopedisi*. Cilt: 27. 195-196. Ankara: TDV Yayınevi, 2003.
- Kılıç, Hulusi. “Türkçede Arap Lexicographie’si Çalışmaları”. Öğretim Üyeliği Tezi, Konya Yüksek İslam Enstitüsü, 1972.
- Mutçalı, Serdar. *Arapça Türkçe Sözlük*. İstanbul: Dağarcık Yayınevi, 1995.
- Mutçalı, Serdar. *Türkçe Arapça Sözlük*. İstanbul: Dağarcık Yayınevi, 2004.
- Ölmez, Zuhale. *VIII-XIII. Yüzyıllar Türk Edebiyatı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2011.
- Parlatır, İsmail ve Haridy, Muhammed. *Arapça Türkçe Türkçe Arapça Sözlük*,. Ankara: Yargı Yayınevi, 2014.
- Subaşı, Derya Adalar. *Sözlük Verilerine Dayalı Görünümleriyle Arapçada Kavram Oluşturma Yolları*. Ankara: Divan Kitap, 2012.
- Topaloğlu, Bekir ve Karaman, Hayreddin. *Arapça- Türkçe Yeni Kamus*. İstanbul: Ahmet Said Matbaası Yılmaz ofset, 1977.

- Usta, Halil İbrahim. “Sözlükçülük ve Sözlük Araştırmacılığı”. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, sy. 7 : 2 (.Haziran 2010).
- Uzun, Tacettin. “Arapça-Türkçe sözlüklerin öncüsü sayılan ‘Subha-i Sibyan’”. *Nüsha Dergisi*, sy. 2: 6(2002).
- Yavuz, Galip. “Sözlükbilim ve Arapça Sözlük Çalışmalarına Tarihsel Bir Yaklaşım” *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy. VI: 1 (2002).
- Yüksel, Ahmet. “İlk Dönem Arap Dilcilerinde Fonetik çalışmalar: El Halil b. Ahmed el Ferâhidî örneği” *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy.24-25 (2007).

